

ISSN 2080-0878

REDAKCJA
tel. 56 493 41 50**GMINA RYŃSK**Szkola w Zieleniu
liczy na głosy

str. 2

POWIATKasa z LGD na własny
biznes

str. 4

GMINA DĘBOWA ŁĄKA

Nowy sprzęt dla OSP

str. 5

REKLAMA

SKŁAD WĘGLA
FRYDRYCHOWO 17B
tel. 662 449 257
sprzedaż ratalna
węgiel workowany
dowóz gratis
ATRAKCYJNE CENY
ZAPRASZAMY!**CZWARTEK**

20 WRZEŚNIA 2018

ISSN: 2080-0878

1,99 zł

w tym 5% VAT

nr 38/2018 (492)

CWA**TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO****Co dalej z drogą przy Mickiewicza?**

WĄBRZEŹNO ▶ W Wąbrzeźnie trwają inwestycje drogowe. Ich potrzeby nikt nie kwestionuje, ale mieszkańcy zastanawiają się czy wykonawcy zdążą zakończyć roboty w zaplanowanym terminie? Tym bardziej, że prowadzone prace stanowią sporą uciążliwość przy dojazdach do posesji, pracy czy urzędu. Tak jest w przypadku ulicy Mickiewicza

Przebudowa ulic Mickiewicza, Krasińskiego i Słowackiego w Wąbrzeźnie rozpoczęła się 25 lipca. Jak informował wąbrzeski ratusz, przekazanie drogowcom placu budowy wraz z niezbędną dokumentacją odbyło się już

na początku lipca, zaraz po zakończeniu prac wodno-kanalizacyjnych, prowadzonych w tych ulicach przez MZECWiK. Zgodnie z umową roboty drogowe powinny zakończyć się w ciągu 90 dni od przejęcia placu budowy,

czyli na początku października. Termin dobiega więc do końca, natomiast stan zaawansowania prac wydaje się wskazywać, że do finału jeszcze daleko.

Umowa na przebudowę ulic Mickiewicza, Krasińskiego i Słowackiego w Wąbrzeźnie została podpisana jeszcze w lutym br. W wyniku przetargu wykonawcą prac zostało Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów KOBYLARNIA S.A. Koszt inwestycji to 2 mln 236 tys. zł brutto i poniesie go budżet miasta. Wysłaliśmy do wykonawcy pytania dotyczące stanu zaawansowania prac oraz

tego czy termin ich zakończenia nie jest zagrożony? Jednak do czasu zamknięcia bieżącego numeru gazety odpowiedź nie nadeszła. Jeśli ją otrzymamy, to poinformujemy o tym fakcie Czytelników.

Część mieszkańców z umiarkowanym spokojem podchodzi do trwającej przebudowy ulic.

– Pewnie, że jest to uciążliwe. Ale żeby było lepiej, to najpierw musi być trochę gorzej – mówi jedna z mieszanek ulicy Mickiewicza. – Zdarzyło się co prawda, że wyjeżdżając z posesji uszkodziliśmy samochód o jakieś

wystające z podłoża elementy. Niestety, to jest plac budowy. Bywa, że chłopacy pracują tu nawet do dwudziestej, ale jak wiadać, sporo jeszcze jest do zrobienia – dodaje.

Jednak można także usłyszeć opinie, których treść niekoniecznie nadaje się do publicznej prezentacji. Choć pominiemy je w tekście, to Czytelnicy zapewne się ich domyślają. Temat zaawansowania prac oraz termin ich zakończenia został też poruszony przez radnych miejskich podczas ostatniej sesji 22 sierpnia.

Dokończenie na str. 7

REKLAMA

OBLADREX**Drewno kominkowe, węgiel orzech, eko-groszek, pellet, brykiet drzewny****ATRAKCYJNE CENY**
PŁATNOŚĆ KARTA**Ekogroszek GOLD**
28-30 MJ/kg**Ekogroszek SILVER**
26-28 MJ/kg**Pellet**
(producent Ikea)
18-20 MJ/kg**Jesteśmy dystrybutorem produktów STELMET Pellet Olimp i Lava****Golub-Dobrzyń ul. Szosa Rypińska 221/6, tel. 604 517 964 e-mail: biuro@obladrex.pl**

Wkrótce kolejna odsłona Wąbrzeskiego Festiwalu Turystycznego

WĄBRZEŻNO ▶ Już po raz ósmy Stowarzyszenie Inicjatywa w Wąbrzeźnie organizuje cykl imprez promujących poznawanie świata, podróże i aktywną rekreację. Pierwszym wydarzeniem był rajd rowerowy, kolejne to spotkania z ciekawymi ludźmi, marsz na orientację, pokaz sprzętu wspinaczkowego oraz koncerty zespołów turystycznych. Współorganizatorem wydarzeń jest Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wąbrzeźnie

– Przygotowaliśmy różnorodne spotkania, prelekcje, pokazy, a także wydarzenia, które umożliwiają uczestnikom czynny udział – mówi Wojciech Trzcinski. – W czwartek (20 września) w siedzibie biblioteki odbędą się trzy spotkania: o godzinie 17.00 z Tomaszem Błaszkiwiczem, który opowie o swojej wyprawie do Laponii, następnie o 17.30 Gizela Pijar-Stożyńska i Michał Stożyński będą wspominać wyprawę

rowerową Szlakiem Hanzy, a o 18.00 Jarosław Kaptajn opowie o samotnej wyprawie rowerowej za koło podbiegunowe na Nordkapp – wylicza Trzcinski. – Natomiast w piątek (21 września) o godz. 17.00 Michał Szulim przybliży zainteresowanym Bliski Wschód podczas prelekcji „Alfabet Iranu, czyli nie bójmy się Persji” – dodaje.

Sobota rozpocznie się od marszu na orientację – start

i meta MiPBP, początek o godzinie 10.00, zaś o godzinie 18.00 można będzie posłuchać zespołów wykonujących znane piosenki turystyczne. Wystąpią: Byle do Góry ze Złocieńca, Stary Browar z Krakowa i Wszystkiego Najlepszego z Bydgoszczy. Koncert odbędzie się na dziedzińcu biblioteki.

Następne spotkania poprowadzą: Katarzyna i Łukasz Lipka – „Kamperem i nie tylko przez świat” (piątek 28 września,

godz. 18.00); Patrycja Babayan (Pięta) „Kraj moreli, granatu i chaczkarów – co o Armenii trzeba wiedzieć, co zobaczyć i co zjeść” (czwartek 4 października, godz. 17.00); Lech Flaczyński „Polish Family Expedition – MAKALU 2018” (czwartek 4 października, godz. 18.00), na zakończenie o godz. 19.00 odbędzie się pokaz sprzętu wspinaczkowego.

(krzan)

fot. nadesłane

Gmina Ryńsk

Szkoła w Zieleniu liczy na głosy

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Zieleniu ma szansę na budowę nowoczesnej strefy zabaw dla dzieci. Podopieczni placówki potrzebują jednak naszej pomocy.

SP w Zieleniu, we współpracy ze stowarzyszeniem „Przyjaciele Wronia”, bierze udział w inicjatywie „Lokalnych Herosów”, mającej na celu realizację stu wyjątkowych projektów społecznych w całej Polsce. Uczniowie i nauczyciele zieleńskiej szkoły na czele z Sabiną Topij-Brylińską, dyrektor placówki, dążą do wybudowania w budynku szkolnym strefy zabaw o nazwie „Rajska Wyspa”. Pomysłodawcy projektu mają na celu wyposażenie strefy małego dziecka, gdzie uczniowie klas 1-3 szkoły podstawowej oraz podopieczni punktu przedszkolnego będą aktywnie spędzać wolny czas. „Rajska Wyspa” ma również wyrównać szanse rozwoju i zwiększyć bezpieczeństwo podczas przerw i oczekiwania na odwóz do domu.

Zieleński projekt można wesprzeć, oddając na niego jeden głos dziennie poprzez stronę internetową niywalencja.pl. Entuzjaści kolejnej szkolnej inicjatywy mogą również głosować z paragonem na „Rajską Wyspę”, robiąc wcześniej zakupy w sklepie Groszek „U Marysii” na ul. 1-ego Maja. Paragon należy sfotografować tak, aby był widoczny adres sklepu, NIP, kwota i data zakupu, a następnie wysłać zdjęcie na nr: 661-005-990. Fotografię paragonu można także wgrać, wchodząc na stronę internetową Herosów Przedsiębiorczości (www.herosoprzedsiębiorczosci.pl). Szczególnie wartościowe dla szkoły zakupy to te powyżej 15 zł.

Na szkołę głosować można do 14 października. Obecnie „Rajska Wyspa” znajduje się na

ósmym miejscu rankingu. Na inicjatywę oddanych zostało już prawie 27 tys. głosów. SP w Zieleniu ma szansę na zdobycie 50 tys. zł. Część nagrody placówka przeznaczy również na stworzenie scenografii do nowego musicalu pt. „Piotruś Pan”.

Aleksandra Górska
fot. nadesłane

REGION ▶ Poważny wypadek w Karczewie

Z relacji świadków przebieg zdarzenia był następujący: w kierunku Wrock od strony Lipnicy poruszał się traktor z dwiema przyczepami, samochód osobowy i samochód dostawczy. Z niewyjaśnionych przyczyn auto dostawcze uderzyło w tył auta osobowego, które wpadło na przydrożne drzewo. Kierowca auta dostawczego stracił panowanie nad kierownicą i wbił się pomiędzy dwie przyczepy skręcającego w lewą stronę ciągnika. Jak udało nam się ustalić, ranni w wypadku pasażerowie auta osobowego, wśród których było dziecko, zostali przewiezieni do szpitala. Kierowca auta dostawczego i ciągnika nie odnieśli większych obrażeń. Na miejscu trwały czynności wyjaśniające całe zdarzenie. Ruch odbywał się wahadłowo.

Tekst i fot. (LB)

REKLAMA

ADMAR

PROMOCJA

OKNA (inwentarskie)
DRZWI
BRAMY
ŻALUZJE
ROLETY

WĄBRZEŻNO
ul. GRUDZIADZKA 22
tel. 56/687-21-11

TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20
tel. (56) 493 41 50
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor prowadzący:
Tomasz Błaszkiwicz
tel. 721 093 072
t.blaszkiewicz@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl
Wydawca:
Wydawnictwo Promocji Regionu Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20
Druk:
GRUPA WM Sp. z o.o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Gminne inwestycje z dofinansowaniem

GMINA PŁUŻNICA ➤ 12 września w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego wójt Płużnicy Marcin Skonieczka, wraz ze skarbnikiem gminy Anną Mazur, podpisał umowy na realizację kolejnych inwestycji w gminie – budowę mikroinstalacji OZE oraz modernizację świetlicy w Ostrowie

Samorządowcy z Płużnicy oraz innych gmin podpisali umowy na dofinansowanie zadań inwestycyjnych

Na budowę mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii gmina Płużnica otrzymała dotację w ramach działania 3.1 Wsparcie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych ze środków Unii Europejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Regionalnego Programu

Operacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego. Całkowita wartość inwestycji to nieco ponad 905 tysięcy, w tym 422 tys. 628,45 zł stanowi dofinansowanie. Pozostała kwota to wkład własny gminy Płużnica.

– W ramach tej inicjatywy zakłada się możliwość montażu paneli fotowoltaicznych do

produkcji prądu, kolektorów słonecznych do podgrzewania wody oraz geotermalnych pomp ciepła wykorzystywanych do ogrzewania budynków – wyjaśniają urzędnicy.

– Jest to kolejny projekt realizowany wspólnie z mieszkańcami – mówi Marcin Skonieczka. – W poprzednich latach wybu-

dowaliśmy wspólnie 138 przydomowych oczyszczalni ścieków. Teraz przyszedł czas na panele fotowoltaiczne i kolektory słoneczne – dodaje wójt Płużnicy.

Drugie zadanie to przebudowa i rozbudowa budynku świetlicy w Ostrowie, na które gmina otrzyma dofinansowanie ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Kwota dotacji to 500 tys. zł, co stanowi 63,63% całkowitych kosztów inwestycji. Planowany termin zakończenia realizacji zadania to 12 września 2019 r.

– W ostatnich ośmiu latach dokonaliśmy termomodernizacji trzynastu z dwudziestu dwóch budynków, będących własnością gminy Płużnica. Zaczęliśmy od tych największych i najczęściej

użytkowanych, czyli szkół, sal gimnastycznych i budynków, w których funkcjonuje urząd gminy i GOPS – wyjaśnia Marcin Skonieczka. – Zmodernizowaliśmy także świetlice w trzech największych miejscowościach. Zostało nam do termomodernizacji dziewięć budynków, dla których opracowaliśmy już dokumentację techniczną. Mamy zapewnione dofinansowanie na kompleksowy remont świetlic w Ostrowie i Mgowie. Obecnie czekamy na wyniki konkursu dotacyjnego dla czterech kolejnych miejscowości. Jest realna szansa na dokończenie przebudowy wszystkich budynków gminnych w ciągu najbliższych kilku lat – podkreśla Marcin Skonieczka.

(krzan)
fot. nadesłane, UM

REKLAMA

GRUPA

psb

TROPS

CENTRUM
BUDOWLANE

- farby
- kleje
- narzędzia

TROPS S.A. Oddział w Wąbrzeźnie

ul. M. Rataja 42, tel. 56 687 09 97, e-mail: wabrzezno@trop.s.pl

www.trops.pl

Kasa z LGD na własny biznes

POWIAT ➤ Już wkrótce Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska zacznie przyjmować kolejne wnioski w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru Ziemi Wąbrzeskiej na lata 2016-2022. Od 28 września do 12 października mieszkańcy Wąbrzeźna oraz gmin: Dębowa Łąka, Książki i Ryńsk będą mogli się ubiegać o premie na podjęcie działalności gospodarczej

– LGD Ziemia Wąbrzeska będzie przyjmować wnioski o przyznanie pomocy dla projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – informuje Maciej Rataj, dyrektor biura LGD. – Nabór skierowany jest do osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej. Limit naboru to 541 tysięcy 954,00 zł, dlatego przewidujemy przyznanie ośmiu premii w wysokości 67 tys. 744,00 zł każda – dodaje Maciej Rataj.

Jak wyjaśnia Monika Zdziebłowska z biura LGD, o dotację mogą ubiegać się osoby zamieszkujące teren LSR, które w ostatnich dwóch latach poprzedzających dzień złożenia wniosku nie prowadziły działalności gospodarczej i nie

podlegają ubezpieczeniu w KRUS. Wnioskodawca jest zobowiązany do utworzenia przynajmniej jednego nowego miejsca pracy.

– Utworzenie miejsca pracy jest realizowane poprzez samozatrudnienie lub zatrudnienie innej osoby. Premię otrzymuje się po podpisaniu umowy o przyznanie pomocy w dwóch transzach: 80% po założeniu działalności gospodarczej, pozostałe 20% po rozliczeniu realizacji biznesplanu – wyjaśnia Monika Zdziebłowska. – Działalność należy prowadzić przez okres co najmniej dwóch lat, licząc od dnia wypłaty drugiej transzy premii – podkreśla.

Aby uzyskać premię, należy złożyć wniosek o przyznanie pomocy wraz z biznesplanem, w któ-

rym trzeba wykazać, iż jest on racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, a planowana działalność jest uzasadniona ekonomicznie w dodatkowych wskaźnikach rentowności i bieżącej płynności.

– LGD premiuje projekty innowacyjne, zakładające realizację celów środowiskowych lub klimatycznych. Premiowane są również wnioski osób z tzw. grup defaworyzowanych, tj. osoby bezrobotne, niepełnosprawne, o niskich kwalifikacjach czy też osoby młode na rynku pracy – tłumaczy dodaje Monika Zdziebłowska.

Na co można przeznaczyć premię na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

– Środki na podjęcie działalności gospodarczej umożliwiają zakup robót budowlanych lub usług, zakup lub rozwój oprogramowania komputerowego, zakup patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych, jak również zakup nowych maszyn, a także wyposażenia. Osoba, która

otrzyma premię, może również zakupić środki transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą – wymienia Zdziebłowska.

– Premia w wysokości prawie 68 tys. złotych jest z całą pewnością jedną z najatrakcyjniejszych obecnie możliwości dofinansowania własnego biznesu ze środków publicznych w zakresie podjęcia działalności gospodarczej – podkreśla Maciej Rataj. – To już trzeci nabór prowadzony przez LGD Ziemia Wąbrzeska w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. W dwóch poprzednich wybraliśmy 23 wnioski na kwotę 1 mln 380 tys. zł, zawarliśmy 11 umów o przyznanie pomocy, co umożliwiło utworzenie dotąd 13. miejsc pracy. Dziesięć kolejnych wniosków z tegorocznego naboru czeka na weryfikację w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu. Namacalnym efektem wdrażania strategii są pierwsze mikroprzedsiębiorstwa, które powstały na terenie Wąbrzeźna i w okolicznych

miejsowościach. Dzięki dotacjom powstały m.in. biura projektowe i usług księgowych, stolarnia, mobilny tartak czy warsztat samochodowy. Lokalna Strategia Rozwoju przewiduje dofinansowanie projektów realizowanych w sektorze gospodarczym na łączną kwotę 2,5 mln złotych. Zakończone nabory w zakresie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw pozwalają na dofinansowanie 5. projektów na blisko 700 tys. zł, zakładających utworzenie 6 miejsc pracy – wymienia Rataj.

Ogłoszenie o naborze wniosków wraz z załącznikami dostępne jest na stronie internetowej www.lgdwabrzesno.pl. Lokalna Grupa Działania informuje również, że osoby zainteresowane możliwością ubiegania się o przyznanie pomocy, mogą dowiedzieć się szczegółów w zakresie przygotowania wniosku bezpośrednio w Biurze LGD, które mieści się w Wąbrzeźnie, przy ulicy Mickiewicza 12/1.

(krzan)

fot. ilustracyjne

REKLAMA

WYBORY 2018

WYKONAMY DLA CIEBIE:

banery, plakaty, ulotki, notesy,

wizytówki, kalendarzyki,

długopisy, gadzety odblaskowe,

breloki, smycze, kubki,

koszulki, słodycze oraz wiele innych...

Nowy sprzęt dla druhów z OSP

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ➤ Strażacy ochotnicy z Dębowej Łąki oraz Kurkocina otrzymali nowy sprzęt, który ułatwi im prowadzenie akcji ratunkowych. Jednostki zostały wyposażone dzięki środkom gromadzonym w ramach Funduszu Sprawiedliwości. Darowizna została w 99 proc. sfinansowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, pozostałą część dopłacił gminny samorząd. Wartość darowizny to 43,6 tys. zł

Torba R1 z wyposażeniem

W piątek 14 września wójt Stanisław Szarowski podpisał umowy z przedstawicielami władz jednostek OSP z Kurkocina i Dębowej Łąki i oficjalnie przekazał strażakom przydatny sprzęt i narzędzia.

– Zgodnie z decyzją ministra

sprawiedliwości zostały przekazane pieniądze na wyposażenie naszych dwóch jednostek OSP z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – mówi wójt Dębowej Łąki. – Tego sprzętu jest sporo, m.in. torby R1 z wyposażeniem, nożyce hydrauliczne do

cięcia, piła ratownicza do szyb klejonych, zbijak do szyb hartowanych, nóż do pasów bezpieczeństwa, pilarki do drewna, detektor napięcia, zabezpieczenie poduszki powietrznej kierowcy i pasażera, sprzęt do oznakowania terenu akcji, zestaw uniwersalny podpór i klinów do stabilizacji pojazdów, plandeka wielofunkcyjna do rozłożenia narzędzi na ziemi, cylindry rozpierające z zestawem wymiennych końcówek – wylicza wójt Szarowski.

Strażacy są bardzo zadowoleni z darowizny.

– Długo czekaliśmy na taki prezent, ponieważ brakuje nam podstawowych rzeczy do ratowania ludzi, szczególnie podczas działań na drodze krajowej nr

15 – mówi prezes zarządu OSP w Kurkocinie Zenon Stachulak. – Mamy naprawdę dużo wyjazdów do różnych zdarzeń na „piętnastce”, na której często dochodzi do różnych kolizji drogowych i wypadków. Strażacy obecnie już nie tylko gaszą pożary, ale pomagają w wielu akcjach ratowania ludzkiego zdrowia i życia. Ten sprzęt przyda się na pewno, ale – oby jak najrzadziej – zaznacza Zenon Stachulak. – Poza tym już niedługo otrzymamy nowy wóz pożarniczy marki Volvo, a dzięki unowocześnianiu bazy sprzętowej coraz więcej młodych ludzi garnie się do działania w naszych szeregach. To również jest bardzo ważne – dodaje.

Sprzęt i wyposażenie zostały

zakupione ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości. Fundusz rozporządza pieniędzmi zasądzanymi od sprawców przestępstw. Zmiany ustawowe (wprowadzone we wrześniu ub. roku) pozwoliły na poszerzenie katalogu organizacji, które dzięki wsparciu Funduszu Sprawiedliwości będą mogły pomagać poszkodowanym. W ten sposób środki pozyskane od sprawców przestępstw służą pokrzywdzonym i ratują życie. W całym kraju na pomoc dla strażaków ministerstwo przeznaczyło w tym roku ponad 100 milionów złotych.

Tekst i fot. (krzan)

Wymiana fachowych uwag nt. sprzętu

Prezes Zarządu OSP Dębowa Łąka i Skarbnik Joanna Chrzanowska podpisują umowę z wójtem Dębowej Łąki Stanisławem Szarowskim

Podczas podpisywania umowy OSP Kurkocin reprezentowali Prezes Zarządu Zenon Stachulak i Skarbnik Sławomir Marszałek

Gmina Ryńsk

Nowa wizytówka Nielubia

Nowe boiska, siłownie zewnętrzne i strefy aktywności – ruszył marszałkowski program rozwoju małej infrastruktury sportowej. Uroczyste wręczenie umów o dofinansowanie budowy 42 ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych przedstawicielom samorządów lokalnych odbyło się 17 września) w urzędzie marszałkowskim. Aż 15 tys. zł trafi do gminy Ryńsk, na utworzenie miejsca sportowo-rekreacyjnego w Nielubiu

Gmina Ryńsk otrzymała 15 tys. zł na stworzenie miejsca do sportu i rekreacji w Nielubiu

– Nasz program „Kujawsko-Pomorska Mała Infrastruktura Sportowa” realizujemy z myślą

o budowie niewielkich obiektów o różnym przeznaczeniu. Powstaną tam, gdzie miejsc do

uprawiania sportu i zwykłej aktywności ruchowej po prostu brakuje. Zależy nam, by budowa

takiej infrastruktury była odpowiednią na konkretne potrzeby lokalnej społeczności – mówi marszałek Piotr Całbecki.

Nabór wniosków do programu dla samorządów lokalnych odbył się w maju. Na wsparcie, maksymalnie 50 procent wartości inwestycji, mogły liczyć zwłaszcza te jednostki, które do wniosku załączyły listę poparcia mieszkańców dla przedsięwzięcia. Priorytetowo traktowano inicjatywy dotyczące tzw. terenów zdegradowanych, między innymi siedlisk popegeerowskich

Zarząd województwa wytyłował do dofinansowania projekty inwestycyjne 42 samorządów. Decyzję w sprawie przyznania środków z budżetu województwa podjął ostatecznie sejmik województwa. Dofinansowanie, od 4 tysięcy do 40 tysięcy złotych, pomoże w budowie boisk,

siłowni zewnętrznych, urządzeń do ćwiczeń street workout oraz innych ogólnodostępnych stref aktywności dla mieszkańców. Łączna wartość dofinansowania to 480 tysięcy złotych. Gmina Ryńsk otrzymała 15 tys. zł na utworzenie miejsca sportowo-rekreacyjnego w Nielubiu

W uroczystości wręczenia umów przedstawicielom samorządów lokalnych uczestniczyli marszałek Piotr Całbecki, członek zarządu województwa Aneta Jędrzejewska oraz członkowie sejmikowej komisji sportu i turystyki: wiceprzewodniczący sejmiku Adam Banaszak, przewodniczący komisji Jacek Gajewski, wiceprzewodniczący Piotr Kwiatkowski oraz wiceprzewodniczący Roman Jasiakiewicz.

(ToB)

fot. Szymon Zdziełto/
tarangtoga.pl/urząd marszałkowski

Upamiętnili poległych w II wojnie światowej

GINA KSIĄŻKI ▶ 16 września mieszkańcy gminy Książki złożyli hołd wojennym męczennikom przy pomniku na cmentarzu w Łopatkach

Cmentarz wojenny w Łopatkach to dla powiatu wąbrzeskiego miejsce szczególne. W miejscu tym, wraz z wybuchem II wojny światowej w 1939 roku, funkcjonariusze SS Gestapo i Selbstschutzu zamordowali ok. 2,5 tys. mieszkańców okolicznych miejscowości. Wśród pomordowanych znaleźli się księża, posłowie na sejm, nauczyciele, rolnicy i rzemieślnicy. Tablica tuż przy pomniku, upamiętniająca straszliwe losy Polaków spoczywających w Łopatkach, informuje, że hitlerowcy zamordowali w lesie również dzieci.

Uroczystą połowę mszę świę-

tą odprawił o godz. 14 ks. kanonik Edward Rogoza z parafii pw. Świętej Marii Magdaleny w Łopatkach. Kwiaty przy pomniku złożyli liczni przedstawiciele władz powiatu: Leszek Kawski, burmistrz Wąbrzeźna; Bożena Szpryńska, wicestarosta powiatu; Władysław Łukasik, wójt gminy Ryńsk; asp. szt. Leszek Osiński, naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie; Barbara Moch, wicedyrektor Zespołu Szkół we Wrońsku wraz z uczniami klas mundurowych oraz radni gminy Książki, członkowie miejscowej Ochotni-

czej Straży Pożarnej, mieszkańcy Łopatek i sąsiednich gmin. Wśród uczestników wydarzenia nie mogło zabraknąć również kombatan-tów oraz rodzin poległych.

– Dni takie jak ten uświadamiają nam, że 2,5 tys. istnień ludzkich nie poszło na marne, bo mamy teraz wolną, niepodległą ojczyznę – tłumaczył Jerzy Dutkiewicz, wójt gminy Książki.

Uroczystość uświetnił śpiew kościelnego zespołu „Książkowianka”.

Tekst i fot.
Aleksandra Górska

Wąbrzeźno

WDK zaprasza

Wąbrzeski Dom Kultury przygotował konkurs fotograficzny pod hasłem „Polskie zapomniane cmentarze”. W instytucji niebawem dostępna będzie też wystawa monet.

Konkurs fotograficzny „Polskie zapomniane cmentarze”

WDK zaprasza do udziału w konkursie fotograficznym pt. „Polskie zapomniane cmentarze”. Konkurs adresowany jest do wszystkich pasjonatów fotografii i ma na celu ukazanie piękna zabytków architektury cmentarnej oraz zwrócenie uwagi na ich znaczenie w historii narodu.

Każdy z uczestników może zgłosić maksymalnie 5 wywołanych zdjęć. Termin nadsyłania prac mija 12 października br. (decyduje data wpływu do WDK). Zgłoszenia można dostarczać

osobiście na adres Wąbrzeskiego Domu Kultury, ul. Wolności 47 lub drogą elektroniczną animacja@wdkwabrzezno.pl.

Więcej informacji Dział Animacji Kultury WDK osobiście lub pod nr tel. 56 688 17 27 wew. 24. Regulamin znajduje się na stronie www.wdkwabrzezno.pl

Wystawa monet Cesarstwa Rzymskiego

27 września o godz. 17.00 zostanie otwarta wystawa kolekcji Jakuba Skiby pt. „Monety Cesarstwa Rzymskiego – od Wespazjana do Walensa”.

Zwiedzający będą mieli

możliwość zobaczyć zbiór monet młodego miłośnika historii i dawnych dziejów.

– Monety to pewnego rodzaju odskocznia od głównego kręgu zainteresowań, tj. umundurowania i wyposażenia z okresu I i II wojny światowej – mówi Jakub Skica. – W prezentowanej kolekcji znajduje się między innymi ok. 40 starożytnych numizmatów. Każdy z nich jest naprawdę unikatowy, ale kilka zasługuje na szczególną uwagę. Jest to m.in. barbarzyńskie naśladownictwo rzymskiego folisa czy zawieszka wykonana z półówki denara. Uważam, że monety zasługują na swoją własną wystawę, ponieważ nie jest to powszechny eksponat występujący w każdym polskim muzeum. Państwo rzymskie w czasie swojej świetności miało wpływ na niemalże cały znany ówczesnie świat. Także terytorium Polski znajdowało się wówczas w zasięgu jego wpływów – wyjaśnia Jakub Skica.

oprac. (krzan)

GINA KSIĄŻKI ▶ Razem od pół wieku

17 września w Urzędzie Stanu Cywilnego w Książkach odbyła się dekoracja przyznanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Medale wręczył wójt gminy Książki Jerzy Dutkiewicz. Wyróżnieni to: Krystyna i Jerzy Kesler z Książek (ślub 27.04.1968r. w Książkach, 1 dziecko, 2 wnuków), Filomena i Kazimierz Szyszkowscy z Zaskoczka (ślub 18.05.1968r. w Książkach, 2 dzieci, 4 wnuków). Gratulujemy!

(ToB)
fot. nadesłane

Orłowianki nie próżnują

GMINA PŁUŻNICA ➤ Grupa nieformalna „Orłowianki” z Orłowa od czerwca do września realizowała projekt pn. „Sport to zdrowie”. Zadanie było współfinansowane przez gminę Płużnica za pośrednictwem Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica w ramach programu „Małe granty Gminy Płużnica”

– Nasz projekt był adresowany do dzieci i miał na celu nabycie przez uczestników umiejętności oraz wiadomości dotyczących gry w piłkę nożną – wyjaśnia Eleonora Chojnacka. – Dzieci, pod okiem wykwalifikowanego trenera, uczestniczyły w treningach, podczas których poznały techniki gry zespołowej. Pogoda tego lata była

idealna, aby treningi były przeprowadzane na boisku sportowym w Orłowie. Natomiast na zakończenie zorganizowaliśmy spotkanie podsumowujące przy ognisku, na które dzieci zaprosiły swoje rodziny. Uczestnicy zostali nagrodzeni dyplomami za udział w projekcie, a także wycieczką do kina w Toruniu – dodaje Eleonora Chojnacka.

Korzystanie z możliwości, jakie dają „małe granty”, z pewnością jest formą aktywności lokalnej, którą warto propagować. Najlepszym potwierdzeniem takiej tezy są zadowolone twarze dzieci uczestniczących w sportowych spotkaniach.

(krzan)
fot. nadesłane

Uczestnicy projektu wyjechali do kina

Pod pomnikiem Kopernika w Toruniu

Piłka nożna to sport dla wszystkich

Wąbrzeźno

Co dalej z drogą przy Mickiewicza?

Dokończenie ze str. 1

– W imieniu mieszkańców ulicy Mickiewicza chciałbym zapytać pana burmistrza czy wykonawca zdąży w terminie wykonać wszystkie prace? – mówił radny Marcin Lewicki, który w tym samym kontekście dopytywał ponadto o ulicę Krasieńskiego.

– Rozmawialiśmy na ten temat już na komisjach rady,

ale myślę, że wyjaśnienia należą się też mieszkańcom, przede wszystkim mieszkańcom ulicy Mickiewicza – odpowiedział burmistrz Leszek Kawski. – Nie ukrywajmy, że główny wykonawca robót firma KOBYLARNIA S.A. ma bardzo duże problemy z podwykonawcami w zakresie ułożenia chodników, krawężników. I to komplikuje im sprawę. Termin wykonania jest do 20

października i przyrzekają, że zdążą. Proszę pamiętać o tym, że my na każdej inwestycji staramy się z wykonawcą dogadać, porozmawiać o częściowym zamknięciu zrealizowanego jednego odcinka, drugiego itd. Ale w przypadku dzisiejszego rynku pracownika i tego, co się dzieje na rynku, to tego typu kłopoty pojawiają się na wielu budowach. Wykonawca odpowiada tak: plac budowy został przekazany, mamy na nim prawo wykonywać to, co uważamy za słuszne, ale takie mamy siły, takie mamy środki – wyjaśniał burmistrz.

Leszek Kawski dodał również, że zdaje sobie sprawę, iż 3 września dzieci ruszą do szkół, a poruszanie się ulicą Mickiewicza może być niebezpieczne.

– Powiedziałem wykonawcy, że nie wyobrażam sobie, aby 3 września chociaż jedna strona

chodnika nie była ułożona. Natomiast odpowiedzi są ciągle takie, że „proszę być spokojnym, zadanie wykonamy w terminie, choć my też mamy trudności, to chcemy i wykonamy to zadanie”. Pracownicy urzędu rozmawiają z wykonawcą, robimy, co możemy, ale jak widać, nie przynosi to

oczekiwanych skutków. Jednak jesteśmy w ciągłym kontakcie z samymi prezesami, rozmawiamy, ale to wszystko, co możemy zrobić. Termin zakończenia 20 października – tłumaczył burmistrz.

Do tematu wrócimy.

Tekst i fot. (krzan)

REKLAMA

**ŻYJ BEZ
BÓLU KRĘGOSŁUPA**

Method Massage Therapy
mytnikconcept

NOWOCZESNA SKUTECZNA METODA
USUWANIA BÓLU KRĘGOSŁUPA, STAWÓW I MIĘŚNI

**Gabinet Terapii Manualnej
Ludmiła Maciejewska zaprasza:
Golub-Dobrzyń, ul. Wojska Polskiego 3C
(poprzedni budynek NZOZ Nasz Medyk)**

Obowiązuje wcześniejsza rejestracja
882 787 070
www.polskiemasaze.pl

Kulturalnie w Pływaczewie

GMINA RYŃSK ▶ W ubiegłym tygodniu mieszkańcy Pływaczewa nie mogli się nudzić. 12 września w Gminnej Bibliotece Publicznej przeprowadzona została akcja „Narodowego Czytania”. Dzień później odbyło się spotkanie autorskie z Przemysławem Semczukiem

„Narodowe Czytanie”, w ramach którego lektorzy przeczytali fragment „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego, skierowane było głównie do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum gminy Ryńsk. W rolę Cezarego

Baryki, Hipolita Wielosławskiego i jego rodziny wcielił się: Łukasz Gapiński, zastępca wójta gminy Ryńsk, Aleksandra Kurek, dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Witalisa Szlachetkowskiego w Wąbrzeźnie,

Sabina Topij – Brylińska, dyrektor Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Zieleniu, Marcin Buchalski, radny gminy Ryńsk, Hanna Kwiatkowska, radna powiatu wąbrzeskiego oraz Maciej Czarnecki i Wiktor Solarz, uczniowie wąbrzeskich szkół.

O życiu i twórczości Stefana Żeromskiego opowiedział wszystkim zebranym Paweł Becker. W przygotowaniu akcji GBP w Pływaczewie pomogła MiPBP w Wąbrzeźnie oraz rada sołecka Pływaczewa.

Gratka dla fanów kryminałów

Miłośnicy nostalgicznej sentencji o sielankowości czasów minionych mogli zmienić swoją per-

spektywę pod wpływem spotkania z Przemysławem Semczukiem, dziennikarzem kryminalnym, autorem reportażu i powieści o najbardziej spektakularnych zbrodniach PRL-u. Semczuk przybliżył pływaczewianom losy Zdzisława Marchwickiego, czyli „Wampira z Zagłębia”, Joachima Knychtały, śląskiego „Frankensteina” i czarnej wołgi.

Gość biblioteki kryminały zaczął pisać ze względu na zapotrzebowanie rynku wydawniczego. Dziś wypełnia lukę po Barbarze Seidler, kryminalnej reportażystce, relacjonującej po II wojnie światowej w „Życiu Literackim” najciekawsze sprawy sądowe, którymi żyła w PRL-u cała

Polska.

Historie seryjnych morderców wciąż budzą emocje. Przemysław Semczuk opowiedział uczestnikom spotkania o swojej pracy, która polega głównie na żmudnym szukaniu informacji w zachowanych aktach sądowych. Autorowi kryminałów zdarza się również rozmawiać z rodzinami ofiar seryjnych morderców i osobami zaangażowanymi w przedawnione już sprawy.

Na zakończenie spotkania, pływaczewianie obejrzeni poruszający film dokumentalny o Joachimie Knychale autorstwa Edwarda Kozaka.

Aleksandra Górska
fot. nadesłane

Powiat

Program pomoże rodzinom

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie rozpoczęło realizację projektu partnerskiego „Rodzina w Centrum 2”, którego beneficjentami są rodziny powiatu wąbrzeskiego.

Projekt jest kontynuacją realizowanego już wcześniej programu „Rodzina w Centrum”.

Cel inicjatywy to zwiększenie ogólnego dostępu do usług wsparcia i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodziny. „Rodzina w Centrum 2” adresowana jest więc do rodzin zastępczych, osób korzystających ze wsparcia pomocy społecz-

nej oraz rodzin naturalnych przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i rodzin

objętych wsparciem asystenta rodziny. Uczestnikami projektu mogą być również kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, dla których udział w projekcie jest niezbędny do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

– Działania w ramach pierwszej edycji projektu zapewniły rodzinom możliwość lepszego funkcjonowania – mówi Justyna Przybyłowska, dyrektor wą-

brzeskiego PCPR. – Bez wahania podjęliśmy więc decyzję o kontynuowaniu projektu.

W powstałym Centrum Wspierania Rodziny realizowane jest poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, psychiatryczne i prawne. Organizowane są również działania edukacyjne, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i naturalnych oraz warsztaty zarówno dla osób przebywających i opuszczających pieczę zastępczą, jak i wzmacniające kompetencje rodzicielskie. Poza tym placówka oferuje mediacje i terapie rodzinne, terapie grupowe, superwizje rodzin zastępczych, zajęcia animacyjne dla dzieci, szkolenia dla wolontariuszy, promocję rodzicielstwa zastępczego oraz wyjazdy edukacyjne wzmacniające więzi i relacje pomiędzy rodzicami, a dziećmi.

Projekt realizowany jest przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Toruniu w partnerstwie z dziewiętnastoma punktami Powiatowych Cen-

trów Pomocy Rodzinie w województwie kujawsko-pomorskim i w trzech Ośrodkach Pomocy Społecznej w miastach województwa kujawsko-pomorskiego. Wartość projektu to prawie 12, 5 mln zł. Program otrzymał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej – prawie 10, 5 mln zł. „Rodzina w Centrum 2” realizowana będzie przez placówki do 30 czerwca 2020 roku. Projekt wspiera rodziny od 1 lipca tego roku.

Wszelkie informacje o projekcie oraz regulamin rekrutacji uczestników do projektu dostępne są w Centrum Wspierania Rodziny, mieszczącym się na ul. Wolności 44 w Wąbrzeźnie oraz na stronie internetowej: www.wabrzezno.pl (w zakładce PCPR – projekty). Na szczegółowe pytania dotyczące projektu odpowiedzą pracownicy placówki pod nr tel.: (56) 688 24 50-57.

Aleksandra Górska
fot. nadesłane

DOBRCZE TO WIEDZIEĆ

Pięć porcji zdrowia w szkole

Minister Edukacji Narodowej zachęca do udziału w programie „5 porcji zdrowia w szkole”. Przedsięwzięcie jest skierowane do uczniów klas II i III szkół podstawowych, ich nauczycieli i dyrektorów. Nauczyciele otrzymają materiały edukacyjne umożliwiające przeprowadzenie ciekawych i kreatywnych zajęć na temat prawidłowego odżywiania. Wszystkie materiały dotyczące zasad zbilansowanej diety zostały zweryfikowane merytorycznie przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia (IŻŻ). Udział w programie można zgłosić na stronie www.wszkole.5porcji.pl. Po wypełnieniu formularza rejestracyjnego nauczyciel otrzyma na swój adres mailowy bezpłatne materiały edukacyjne. Zapisy trwają do 31 października.

Więcej czasu na zapłacenie mandatu

W ubiegłym tygodniu Sejm RP uchwalił nowelizację Kodeksu wykroczeń. Ustawa wydłuża z 7 do 14 dni termin uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego zaoczno, który wystawiany jest na przykład za wykroczenie drogowe zarejestrowane fotoradarem, nieprawidłowe parkowanie albo nieodśnieżenie chodnika przy domu. – Dziś wiele tego typu mandatów nie jest opłacanych, co w konsekwencji powoduje kierowanie spraw do sądów. Często przyczyną jest zbyt krótki czas, w którym należy uiszczyć należność. Dwutygodniowy okres ułatwi terminowe wywiązanie się z obowiązku, co chronić będzie osoby ukarane grzywną przed konsekwencjami postępowania sądowego. Zawarte w ustawie rozwiązania wpłyną korzystnie na sprawność pracy sądów, do których trafiać może nawet o 150 tys. mniej drobnych spraw niż obecnie – podaje resort sprawiedliwości.

Jakie minimalne wynagrodzenie?

Zgodnie z rozporządzeniem przygotowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, minimalne wynagrodzenie za pracę w 2019 roku będzie wynosić 2250 zł, co oznacza wzrost o 7,1 proc. i stanowi 47,2 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na przyszły rok. Z kolei minimalna stawka godzinowa ma wynieść 14,70 zł.

Elektroniczne dowody od marca

Sejm RP pracuje nad nowelizacją ustawy o dowodach osobistych. Elektroniczny dokument, tak jak standardowy, będzie potwierdzał tożsamość i obywatelstwo posiadacza oraz uprawniał do przekraczania granic niektórych państw. Ma być wyposażony w fotografię zapisaną w wersji elektronicznej jako zdjęcie biometryczne (aplikacja ICAO). Elektroniczne dowody mają być wydawane od marca przyszłego roku. Takie rozwiązania funkcjonują już w większości zachodnich krajów.

Jest kasa na sport

Hala sportowa, wielofunkcyjne boisko oraz sala powstaną w regionie dzięki środkom z rządowego programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej „Sportowa Polska”. Jak informuje urząd wojewódzki, blisko 6,5 mln zł trafi do woj. kujawsko-pomorskiego. W pierwszej edycji programu, dzięki dofinansowaniu 4 460 tys. zł, przy szkole podstawowej w Jeziorach Wielkich powstanie hala sportowa, a w Wójcinie wielofunkcyjne boisko. Za ponad 1,5 mln zł wybudowana zostanie także sala sportowa przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Chełmnie, a ponad 500 tys. zł pozwoli wyremontować boisko w Gostycynie.

Ponad sto milionów złotych na turystykę, uzdrowiska i kulturę

Urząd Marszałkowski uruchamia specjalne wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego na rozwój tzw. potencjałów endogenicznych województwa: turystyki, uzdrowisk i kultury. To efekt zakończonych sukcesem negocjacji RPO z Komisją Europejską. Dotacje na rozwój tzw. endogenicznych potencjałów województwa to całkowicie nowa dziedzina wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Chodzi o wykorzystanie i rozwój specyficznych potencjałów wynikających z uwarunkowań i zasobów przyrodniczych, przestrzennych czy kulturowych regionu. W naszym regionie zidentyfikowano trzy takie dziedziny – turystykę, uzdrowiska i kulturę. Wsparcie ma pomóc w tworzeniu trwałych miejsc pracy oraz wzmacniać znaczenie społeczno-gospodarcze średniej wielkości miast – zwłaszcza Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia oraz ich obszarów funkcjonalnych.

Premia na działalność pozarolniczą

Od 15 października do 13 listopada w oddziałach regionalnych ARIMR będzie można składać wnioski o przyznanie 100 tys. zł „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”. Pomoc jest finansowana z budżetu PROW 2014-2020. W tegorocznym naborze do wykorzystania jest 1,98 mld zł.

O premię na rozpoczęcie działalności pozarolniczej mogą ubiegać się rolnicy, domownicy, małżonkowie rolnika, którzy m.in. podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, nieprzerwanie co najmniej od 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Ważnym warunkiem skorzystania ze 100 tys. premii jest to, że starający się o nią nie mogą być wpisani do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego w ciągu 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Każdy wniosek zostanie poddany ocenie punktowej. Na podstawie liczby przyznanych punktów ustalona zostanie kolejność przyznawania pomocy w poszczególnych województwach. Premia będzie wypłacana w dwóch ratach: 80 proc., gdy beneficjent spełni warunki określone w wydanej decyzji o przyznaniu pomocy (w ciągu 9 miesięcy, licząc od dnia doręczenia decyzji), 20 proc. po realizacji biznesplanu. Szczegóły na stronie www.arimr.gov.pl.

Niezbyt słodki smak buraka

UPRAWA ▶ Przed nami zbiór buraków cukrowych. Plantatorzy z naszego województwa są zaniepokojeni i nie pałają optymizmem, gdy mowa o plonach

Tegoroczna susza utrudniała uprawę buraków w naszym regionie już od samych zasiewów. Obsada roślin jest niższa niż w ubiegłych latach. Obecnie buraki zakończyły przyrost korzenia na grubość. Niestety, deficyt wody w glebie sprawił, że korzenie nie są imponujące. Spodziewane plony są na bardzo niskim poziomie. Niestety, może się zdarzyć, że plantatorzy nie będą w stanie odstawić do cukrowni zakontraktowanej ilości. To może oznaczać kary umowne. Jeszcze gorsze jest to, że gospodarze uprawiający buraki są pokrzywdzeni w systemie pomocy suszowej. Komisje szacujące straty nie brały pod uwagę ich upraw. Okręgowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego w Bydgoszczy już zwrócił się do ministra rolnictwa z prośbą o zmianę tej sytuacji.

Jak co roku, wiele emocji budzi kwestia składowania buraków na przymach wzdłuż dróg publicznych oraz ich zbiór i tranzyt.

Niektóre samorządy uważają, że przewożenie wiąże się z niszczeniem dróg, które były modernizowane, ale posiadają ograniczenia dotyczące np. maksymalnego obciążenia. Krajowa Spółka Cukrowa S.A. postanowiła wesprzeć swoich plantatorów. W tym celu występuje do zarządców dróg z wnioskami o wydanie czasowych pozwoleń na transport. Jest to możliwe na podstawie prawa o ruchu drogowym. Mówi ono, że: „Organy sprawujące nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach mogą nakazać zmianę organizacji ruchu ze względu na ważny interes ogólnospołeczny lub konieczność zapewnienia ruchu tranzytowego”. Można uznać, że ważnym interesem społecznym jest zapewnienie cukrowni odpowiednich ilości buraków. W czasie składowania, przechowywania na przymach oraz załadunku, buraki pozostają własnością plantatorów. Własnością producenta cukru stają się z chwilą ich fizycznego

zakup, tj. odebrania transportu na wadze w cukrowni. Uzyskanie pozwolenia na składowanie buraków przy określonych drogach pozostaje więc po stronie plantatorów.

Z obawą rolnicy patrzą na ceny skupu. Każdy, kto kupował ostatnio cukier wie, że ceny spadły dramatycznie. Kontraktując buraki, podmioty działające na naszym rynku oferowały stawki od 19 do 30 euro za tonę. Każdy ma także swoje przepisy dotyczące np. wypłacania zaliczek, kosztów załadunku i transportu.

Przypomnijmy, że ceny cukru zostały uwolnione w 2017 roku i od tamtego czasu spadają. Stało się tak m.in. dlatego, że nie ma już systemu kwotowania produkcji. Za horyzontem czai się jeszcze jedno zagrożenie dla plantatorów, czyli zniesienie ceny minimalnej na buraki.

(pw)

Agrotechnika

Wapnowanie dla środowiska

Od dłuższego czasu rolnicy proszą o wznowienie dopłat do wapnowania gruntów rolnych. Płatnikiem ma być ministerstwo środowiska, ponieważ zabieg ten zapobiega zakwaszaniu gleb.

W niektórych regionach kraju wojewódzkie fundusze ochrony środowiska zawarły porozumienia z izbami rolniczymi i przekazywały pieniądze na dopłaty do wapnowania. Tak było np. na Śląsku, gdzie problem bardzo kwaśnych ziem jest powszechny. Teraz temat wraca w skali ogólnopolskiej. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych ponowił prośbę do ministerstwa rolnictwa o przywrócenie dopłat do

wapnowania. Trwają w tej sprawie rozmowy międzyresortowe.

W Polsce aż 28 proc. gleb charakteryzuje się odczynem bardzo kwaśnym, a kolejne 28 proc. odczynem kwaśnym. Najsilniej zakwaszone gleby występują w województwach: łódzkim, małopolskim i podkarpackim – ponad 70 proc. gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym. W naszym regionie tylko co trzeci hektar gruntów or-

nych ma ten odczyn. Niemal połowa gruntów nie wymaga wapnowania.

Zakwaszenie gleb wpływa na plony. Są one mniejsze o 15-25 proc. od tych uzyskiwanych na ziemiach o neutralnym odczynie. Wszystko przez to, że zakwaszenie zakłóca pobieranie składników pokarmowych przez rośliny.

(pw)

Szkodniki

Nowy wróg, brak ochrony

Szarek komośnik to najnowszy szkodnik upraw buraka cukrowego. Trwają starania, by zwiększyć ochronę plantacji nowymi środkami ochrony roślin.

Szarek, mały owad z grupy ryjkowców, wiosną tego roku przetrzebił plantacje na południu Polski. Wiele hektarów trzeba było zorać. Jedynym sposobem walki ze szkodnikiem było przesianie upraw. Rolnicy wyrażali wtedy, że jeśli nie znajdą się skuteczne chemikalia, zrezygnują z upraw. Jedynym

dozwołonym środkiem do zwalczania owada był Proteus 110 OD, ale zdania co do jego dawkowania i skuteczności są podzielone.

Cykl życia szarka trwa trzy miesiące. Straty powodują dorosłe osobniki na liściach. Żerują nocą. Dzień spędzają w ziemi. Resort rolnictwa wystąpił z zapytaniem do innych krajów, by

wy badać, które środki ochrony roślin potrafiłyby najskuteczniej uporać się z tym owadem. Dobre wieści przyszły z Austrii, gdzie stosuje się kilka insektycydów i są one skuteczne. Dodatkowo ministerstwo zwróciło się do producentów zrzeszonych w Polskim Stowarzyszeniu Ochrony Roślin z prośbą o pomoc w za-

Uprawa

Dyskusja co po soi

4 października w Minikowie odbędzie się konferencja dotycząca innowacyjnego białka. Rozpatrywane będą wszystkie krajowe źródła tego składnika pokarmowego, które można wykorzystać w hodowli.

Uwaga uczestników skupi się na produkcji śruty rzepakowej. Obecnie przegrywa ona ze śrutą sojową. Jeśli jednak wejdą w życie ograniczenia importu modyfikowanej genetycznie soi, wówczas szala zwycięstwa może przechylić się na stronę rzepaku i właśnie tą możliwość należy wykorzystać. W Minikowie wystąpią naukowcy działający w projekcie „Innowacyjne białko” oraz przedstawiciele prasy branżowej.

Rzepak to wciąż jedna z roślin o najbardziej niewykorzystanym potencjale. Większość wykorzystuje się do wytwarzania oleju, część do produkcji biopaliw. Rok temu jedna z firm zaczęła badania nad wyko-

rzystaniem makuchów rzepakowych do produkcji białka jadalnego dla człowieka. Według naukowców, takie białko będzie miało zastosowanie w całej branży spożywczej. Przygotowane na bazie białka rzepakowego potrawy mogłyby być idealnym zamiennikiem dla białka zwierzęcego w diecie wegetariańskiej. Produkcja białka rzepakowego na skalę gospodarczą ma zacząć się za 4-5 lat.

W polskich warunkach pasze dla zwierząt o wysokiej zawartości białka pozyskać można także ze słoneczników, suszonego wywaru gorzelnianego lnu, bobiku, łubinu, grochu i i peluszeki.

(pw), fot. ilustracyjne

Konkurs

Sprawdź swoją wiedzę

Coraz bliżej listopad i kolejna edycja Olimpiady Wiedzy Rolniczej. Konkurs organizują Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego.

Powiatowe eliminacje konkursu odbędą się 8 listopada w miejscach wyznaczonych przez ZDR-y. Uczestnicy przez godzinę będą pisali test z zakresu hodowli, uprawy, BHP, ekonomii i innych dziedzin powiązanych z rolnictwem. Tylko zwycięzca eliminacji powiatowych będzie mógł reprezentować powiat na etapie wojewódzkim. Mimo wszystko warto startować, by poprawić swoją wiedzę, poznać innych pasjonatów rolnictwa oraz

walczyć o nagrody. Powiatowe ZDR-y zawsze starają się, by upominki dla uczestników konkursu były praktyczne i atrakcyjne.

W konkursie mogą wziąć rolnicy i młodzi ludzie gospodarujący z rodzicami w wieku od 18 do 40 lat. Prawo startu mają też ubiegłoroczni zwycięzcy powiatowych olimpiad. Finał wojewódzki zaplanowano na 22 listopada w Przysieku.

(pw)

pewnieniu ochrony uprawy buraka cukrowego przed tym szkodnikiem, a także o przekazanie informacji o środkach ochrony roślin, dla których możliwe jest rozszerzenie zakresu stosowa-

nia o to zastosowanie. Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu będzie prowadził badania nad skutecznością nowych preparatów w walce z szarkiem.

(pw), fot. internet

Agnieszka Hanna Matyjasik

kandydatką numer 1 z KUKIZ'15 do sejmiku

POLITYKA ▶ Agnieszka Hanna Matyjasik, wieloletni samorządowiec i mieszkanka Golubia-Dobrzynia, jest liderem listy Komitetu Wyborczego Wyborców KUKIZ'15 w wyborach do Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W rozmowie z naszym tygodnikiem mówi o swoich doświadczeniach, działaniach i pomysłach na rozwój regionu

– W ubiegłym tygodniu w Bydgoszczy odbyła się konferencja prasowa, w trakcie której wicemarszałek Sejmu Stanisław Tyszką z posłami Pawłem Szramką i Pawłem Skuteckim oficjalnie ogłosili, że została pani liderem listy w okręgu nr 3 Komitetu Wyborczego Wyborców KUKIZ'15 i będzie pani kandydowała z 1 pozycji do Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dlaczego zdecydowała się pani kandydować do sejmiku?

– Praca w samorządzie, zarówno na szczeblu powiatowym, jak i gminnym, to moim zdaniem służba dla lokalnej społeczności, która wymaga współpracy z wieloma środowiskami. KUKIZ'15 nie jest partią polityczną, a ruchem obywatelskim, który nie pobiera subwencji od państwa na swoją działalność, jest blisko ludzi i wsłuchuje się w potrzeby mieszkańców, a to jest dla mnie ważne. Zdecydowałam się kandydować do Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, ponieważ uważam, że zmiany i nowe spojrzenie na zadania realizowane przez sejmik są potrzebne. Okręg nr 3 naszego województwa obejmuje teren powiatów: golubsko-dobrzyńskiego, rypińskiego, brodnickiego, wąbrzeskiego, grudziądzkiego i miasta Grudziądz. Istotne jest, by na poziomie sejmiku zauważano również potrzeby mieszkańców naszego regionu, a nie tylko Bydgoszczy czy Torunia, dlatego trzeba dość wyraźnie o nich mówić i je sygnalizować, a także dążyć do korzystnych dla naszego okręgu decyzji.

– Wicemarszałek Tyszką podkreślił, że posiada pani 20-letnie doświadczenie samorządowe i chce pani wykorzystać je w pracy na rzecz samorządu wojewódzkiego. W jaki sposób?

– Pracuję w administracji

samorządowej od 20 lat. Moje doświadczenie zawodowe zdobywałam m.in. w Urzędzie Pracy w Golubiu-Dobrzyniu, gdzie realizowaliśmy zadania przyczyniające się do zminimalizowania wysokiego wówczas poziomu bezrobocia i wspomagania osób bezrobotnych w tym trudnym dla nich okresie życia. Następnie przez 15 lat pracowałam w Starostwie Powiatowym w Golubiu-Dobrzyniu, gdzie poznałam zasady funkcjonowania i finansowania samorządu powiatowego. Byłam sekretarzem Powiatowego Zespołu ds. Niepełnosprawności, przez co miałam szeroki i bezpośredni kontakt z osobami niepełnosprawnymi, potrzebującymi pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych, a czasami po prostu zwykłej rozmowy i uśmiechu. Jako rzecznik konsumentów pomagałam ludziom w reklamacjach i sporach z przedsiębiorcami w obrocie gospodarczym. W starostwie zajmowałam się też oświatą i sprawami społecznymi, współpracując ze szkołami i instytucjami pomocy społecznej. Znam środowisko uczniów i nauczycieli, uczyłam w szkole policealnej w Golubiu-Dobrzyniu i w Toruniu, jestem egzaminatorem i współpracuję z Komisją Egzaminacyjną w Gdańsku.

Obecnie od 3 lat pracuję w samorządzie gminnym, jestem sekretarzem gminy. Od wielu lat współpracuję z urzędem marszałkowskim i obserwuję, jakie decyzje zapadają na szczeblu sejmiku. Dzięki mojej pracy poznałam szerokie spektrum zadań i regulacji prawnych związanych z funkcjonowaniem samorządu, a codzienny kontakt z mieszkańcami oraz moje empatyczne i indywidualne podejście do każdego człowieka pokazują mi, jak wiele jest jeszcze do zrobienia. Mieszkańcy regionu doskonale wiedzą, co trzeba w ich środowisku

i otoczeniu zmienić, dlatego ważne jest, aby wsłuchiwać się w ich potrzeby i stworzyć warunki, by wykorzystać ich potencjał.

– Jest pani związana z okręgiem, z którego pani kandyduje. Mieszka pani w Golubiu-Dobrzyniu, ale zawodowo jest pani związana z gminą Wąpielsk w powiecie rypińskim.

– Znam nasz region, mieszkam w nim, pracuję i funkcjonuję. Wychowałam się w Radominie, nadal tam mieszkają moi rodzice, tam chodziłam do szkoły podstawowej i spędziłam młode lata, a po założeniu rodziny zamieszkaliśmy w Golubiu-Dobrzyniu. Wakacje spędzałam w gminie Brzuze i na Pojezierzu Brodnickim, ale często odwiedzaliśmy również znajomych w Wąbrzeźnie czy Grudziądzu. Moje dzieci bardzo lubią pływać i pierwsze lekcje pływania odbywały się w Rypinie, a potem syn trenował w Wąbrzeźnie. Nasz region jest piękny i powinniśmy doceniać, że możemy korzystać z jego walorów.

– Czego, pani zdaniem, potrzebuje nasz region i jakie działania chciałaby pani podejmować?

– Nasz region i okręg, z którego kandyduję, nie może być pomijany i nie może tracić w zestawieniu z innymi obszarami województwa. Potrzebujemy dobrej infrastruktury drogowej i sprawnej komunikacji. Wiele dróg wymaga remontów, a odczuwalne dla kierowców koleiny np. na trasie z Kowalewa Pomorskiego do Brodnicy są niebezpieczne i dla ruchu pojazdów, i dla pieszych. Zauważalne i uciążliwe są też korki w miastach, dlatego trzeba szukać rozwiązań technicznych i sposobów, jak im zaradzić, a często jest to możliwe z poziomu samorządu województwa.

Musimy zadbać o rozwój przedsiębiorczości i wspomagać

przedsiębiorców w ich działalności. Nie można zapominać o rolnikach, których gospodarstwa w wyniku dokonanych przemian prawnych są wręcz przedsiębiorstwami, a występujące anomalie pogodowe często wpływają niekorzystnie na zbierane plony i kondycję gospodarstw.

Ważne są też działania w sferze edukacyjnej, sportowej i społecznej, będące odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Potrzebujemy specjalistycznej opieki zdrowotnej i programów profilaktycznych zapobiegających rozwojowi groźnych chorób. Posiadamy bogatą historię i wspaniałe zabytki, walory turystyczne i przyrodnicze, co powinniśmy wykorzystać dla rozwoju regionu.

– Jest pani jedyną kobietą wśród „jedynek” wojewódzkich KUKIZ'15. Kobiety często stronią od startu w wyborach i podejmowania się funkcji radnej.

– Uważam, że nadszedł już czas, by dostrzec potencjał kobiet w życiu społecznym i samorządzie. Podczas pracy nad naszą strategią rozwoju województwa, jak i na co dzień spotykam wiele wspaniałych kobiet, które mają ciekawe pomysły i widzą otaczającą nas rzeczywistość w ciepłych barwach. KUKIZ'15 skupia ludzi z potencjałem, nie dyskryminując ze względu na płeć. Ważna jest wielopoziomowa współpraca i odpowiedzialność za powierzone zadania, a kobiety nie są w niczym gorsze od mężczyzn. Potrafimy skupić się na celu głównym, pracy zawodowej, a jednocześnie być wspaniałymi matkami i gospodyniami domowymi.

– W wyborach samorządowych wybory do sejmiku są chyba najbardziej pomijane. Wyborcy bardziej skupiają się na głosowaniu na wójta czy burmistrza i radnych gminy niż

radnych sejmiku województwa. Często wynika to z ich niewiedzy czym jest ten sejmik i czym się zajmuje, a przecież tam właśnie zapada wiele ważnych dla regionu decyzji.

– Niestety, jak pokazują statystyki, zwykle najwięcej nieważnych głosów jest na kartach sejmikowych, które często przez wyborców traktowane są jako „największa czwarta kartka”. Za pośrednictwem tygodnika chciałabym prosić wyborców, by nie unikali oddawania głosu na radnego sejmiku. Ważne jest, by w tym gremium zasiadali ludzie kompetentni i odpowiedzialni, gdyż oni podejmują decyzje kluczowe dla regionu, mają wpływ na podział środków i funduszy unijnych dla samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Sejmik jest organem stanowiącym i kontrolnym, czyli uchwała m. in. budżet samorządu województwa i kontroluje zarząd województwa. Dlatego trzeba iść na wybory i oddać swój głos na właściwą, a nie przypadkową osobę.

– Wobec tego namawia pani mieszkańców do udziału w wyborach samorządowych 21 października?

– Namawiam. Każdy głos jest ważny i każdy, kto ukończył 18 lat powinien iść na wybory i zagłosować. Będzie mi bardzo miło, jeśli wyborcy mi zaufają i oddadzą na mnie głos. Trzeba podejmować działania i lobbować, by jak najwięcej środków unijnych wpływało do naszego regionu. W tej perspektywie mamy jeszcze kilka lat, które trzeba wykorzystać. Jeśli nie będziemy mieć swojego przedstawiciela na szczeblu wojewódzkim, to wiadomo, że o fundusze będzie trudniej.

– Życzę pani powodzenia i dziękuję za rozmowę.

– Dziękuję bardzo.

30 lat z Chopinem

MUZYKA ▶ Ośrodek Chopinowski w Szafarni istnieje już 30 lat. Z tej okazji 8 września liczni goście przybyli na jubileuszowy program artystyczny

Ośrodek Chopinowski został otwarty 10 września 1988 roku, wtedy działał jako Ośrodek Kultury im. Fryderyka Chopina. Na inauguracji zagrała wybitna pianistka Ewa Pobłocka. W sobotę z recitalem wystąpił jej uczeń, laureat konkursów pianistycznych Rafał Błaszczak. Goście usłyszeli kompozycje Fryderyka Chopina w interpretacji młodego artysty. Drugą część uroczystości wypełniło przedstawienie dramatyczno-muzyczne „Sufit i podłoga” w reżyserii Anny Kękuś. Dla zebranych wystąpili: wirtuoz gitary basowej i kompozytor Krzysztof Ścierański,

wokalista jazzowo-rozrywkowy Marcin Jajkiewicz i aktor teatralny i filmowy Igor Obłozza.

Był również okolicznościowy tort, atrakcje dla gości, a także urodzinowa wystawa. Ze sceny płynęły liczne podziękowania i wyrazy uznania. Dyrektor Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni Agnieszka Brzezińska wspomniała o rozwoju instytucji. Wyrazy wdzięczności za udzielone wsparcie i zainteresowanie skierowała do wielu innych instytucji, osób indywidualnych i współpracowników.

– Szafarni by nie było, gdyby nie ludzie, którzy ją tworzą

i którzy jej pomagają. To państwo tworzą tę wspaniałą atmosferę, przyjeżdżacie do nas. Dzięki wam istniejemy i mamy dla kogo działać – mówiła dyr. Brzezińska.

– To stało się już tradycją i siłą tego ośrodka, że ludzie nim kierujący wprowadzili festiwale dla młodych artystów. Młodzi ludzie, którzy za jakiś czas będą wirtuozami, do których będą należały estrady światowe, traktują jako imperatyw przyjechać do Szafarni i wystąpić w festiwalu – zauważył wicewojewoda Józef Ramlau.

Tekst i fot. (dr)

20.09.2018-26.09.2018

BEN STILLER

NOC W MUZEUM

TAJEMNICA GROBOWCA

tele

program

Niedziela 23 września

POLSAT 13:35

TVP 1

05:40 Elif

05:40 Elif odc. 326 - serial
06:35 Wieczna miłość odc. 18 - serial
07:20 Jaka to melodia?
07:55 Agropogoda
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Alarm!
08:55 Ranczo odc. 47 s. 4 - serial
09:55 Komisarz Alex odc. 112 s. 9 - serial
10:50 Jeden z dziesięciu
11:30 Korona królów odc. 95 - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:32 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Najbardziej utalentowani wśród zwierząt odc. 2 - serial
14:00 Elif odc. 327 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Leśniczówka odc. 33 - serial
16:05 Wieczna miłość odc. 19 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 51
17:16 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:00 Klan odc. 3336
18:30 Korona królów odc. 96 - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:35 Ojciec Mateusz odc. 254 s. 20 - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas
22:55 Magazyn kryminalny 997 odc. 21
23:50 Ocaleni odc. 26
00:55 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat odc. 67

TVP 2

05:55 Na dobre i na złe

05:55 Na dobre i na złe odc. 712 - serial
06:50 Operacja Zdrowie! odc. 1
07:20 Na sygnale odc. 117 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Panorama
11:05 Pogoda - flesz
11:10 Pytanie na śniadanie - ekstra odc. 167
11:25 Rodzinka.pl odc. 6 s. 1 - serial
11:55 Barwy szczęścia odc. 1901 - serial
12:30 Kolo fortuny
13:15 Cena miłości odc. 41
14:10 Postaw na milion
15:05 Na dobre i na złe odc. 712 - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:10 Łzy Cennet odc. 16 - serial
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Sport-telegram
18:35 Rodzinka.pl odc. 163 s. 7 - serial
19:05 Wszystko przed nami odc. 48 - serial
19:35 Barwy szczęścia odc. 1901 - serial
20:10 Barwy szczęścia odc. 1902 - serial
20:45 Bake Off Junior odc. 3
21:45 Kumple na zabój - komedia
23:30 Na sygnale odc. 198 - serial
00:00 The Social Network - dramat

tvn

15:30 Szkoła

05:35 Mango - Telezakupy
06:50 Kuchenne rewolucje odc. 9 s. 10
07:50 Doradca smaku odc. 11 s. 9
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 2291
11:00 Ukryta prawda odc. 935 - serial
12:00 Szpital odc. 824 - serial
13:00 Szkoła odc. 587 - serial
14:00 19+ odc. 288 - serial
14:30 Kuchenne rewolucje odc. 10 s. 6
15:30 Szkoła odc. 588 - serial
16:30 19+ odc. 289 - serial
17:00 Szpital odc. 825 - serial
18:00 Ukryta prawda odc. 936 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga! odc. 5439
20:10 Doradca smaku odc. 12 s. 9
20:15 Na Wspólnej odc. 2749 - serial
20:55 Milionerzy odc. 183
21:30 Kuchenne rewolucje odc. 3 s. 18
22:35 Saga Zmierzch:
Księżyc w nowiu - dramat
01:15 Pułapka odc. 2 - serial

POLSAT

19:30 Świat według Kiepskich

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i Partnerzy odc. 642 - serial
09:30 Malanowski i Partnerzy odc. 643 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie odc. 125 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 738 - serial
12:00 Gliniarze odc. 19 - serial
13:00 Trudne sprawy odc. 805 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2722 - serial
14:45 Dlaczego ja? odc. 851 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja odc. 3720
16:30 Na ratunek 112 odc. 254 - serial
17:00 Gliniarze odc. 244 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2723 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 271 - serial
20:05 Nasz nowy dom odc. 121
21:10 Przyjaciółki odc. 137 - serial
22:10 Plan lotu - thriller
00:15 Chirurdzy odc. 107 - serial

HITY DNIA

**„Agenci bardzo specjalni”
(2004r.) TV Puls 20:00**

Po nieudanej akcji przeciwko handlarzom narkotyków, dwaj ciemnoskórzy agenci FBI chcą zaimponować przełożonemu i zgłaszają się do ochrony sióstr Wilton, bogatych spadkobierczyń hotelowego imperium.

**„Saga Zmierzch:
Księżyc w nowiu”
(2009r.) TVN 22:35**

Bella Swan oddała się od swojego chłopaka Edwarda Cullena, który jako wampir pozostanie młody. Dla jej dobra Edward decyduje się opuścić Forks, a przed wyjazdem mówi dziewczynie, że już jej nie kocha.

7 tvn

06:15 Sąd rodzinny

05:15 Ukryta prawda odc. 337 - serial
06:15 Sąd rodzinny odc. 123 - serial
07:10 Szpital odc. 404 - serial
08:10 Dr House odc. 16 s. 6 - serial
09:10 Kryminalni odc. 13 - serial
10:15 Mango - Telezakupy
11:55 Ukryta prawda odc. 679 - serial
12:55 Sąd rodzinny odc. 124 - serial
13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 578 - serial
14:55 Szpital odc. 405 - serial
15:55 Zagubieni odc. 15 - serial
16:50 Kryminalni odc. 1 s. 2 - serial
17:55 Dr House odc. 17 s. 6 - serial
19:00 Ukryta prawda odc. 680 - serial
20:00 Czas na miłość - komedia
22:30 Lucyfer odc. 11 - serial
23:30 Strzelec odc. 2 s. 2 - serial
00:30 Drużyna potępionych - film

4

19:00 Policjantki i policjanci

06:00 Spadkobiercy odc. 62
07:05 Turbo Fast odc. 1 - serial
07:35 Turbo Fast odc. 2 - serial
08:00 Nasz nowy dom odc. 14
09:00 Septagon odc. 11 - serial
10:00 Czysta chata odc. 14
11:00 Transakcje za milion dolarów: Nowy Jork odc. 5 - serial
12:00 Detektywi w akcji odc. 140 - serial
13:00 Detektywi w akcji odc. 141 - serial
14:00 STOP Drogówka odc. 183
15:00 Policjantki i policjanci odc. 442 - serial
16:00 Maria z przedmieścia odc. 12 s. 1 - serial
16:55 Światło twoich oczu odc. 12 - serial
18:00 Septagon odc. 12 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 443 - serial
20:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 220 - serial
21:00 Taxi - komedia
22:55 Zatoka - horror
00:45 Interwencja

puls

10:00 Gliniarz i prokurator

06:00 Kontrakt na miłość odc. 29 s. 2
07:00 Dziesięć przykazań odc. 148 - serial
08:00 Zbuntowany anioł odc. 52
09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 109 s. 3 - serial
10:00 Gliniarz i prokurator odc. 25 s. 3 - serial
11:00 Nash Bridges odc. 24 s. 2 - serial
12:00 Kobra - oddział specjalny odc. 12 s. 14 - serial
13:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 14 s. 8 - serial
14:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 15 s. 8 - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 63 s. 2 - serial
15:55 Kobra - oddział specjalny odc. 8 s. 14 - serial
17:00 Kobra - oddział specjalny odc. 14 s. 14 - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 109 s. 3 - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 110 s. 3 - serial
20:00 Agenci bardzo specjalni - komedia
22:10 Złe mamuśki - komedia
00:15 Uciec, ale dokąd? - film

TVP KULTURA

11:00 Noce i dnie

08:00 Informacje kulturalne
08:15 Studio Kultura - rozmowy
08:35 Którędy po sztukę odc. 74
08:50 Daleko od okna - dramat
11:00 Noce i dnie odc. 3 - serial
12:05 Noce i dnie odc. 4 - serial
13:05 Studio Kultura - rozmowy
13:20 Obce ciało - dramat
15:25 Wyspy szczęśliwe - dramat
16:15 TVP Kultura na 43. Gdynia - Festiwal Filmowy odc. 564
16:40 Program publicystyczny
17:05 Bez końca - dramat
19:00 Pegaz odc. 104
19:35 Przestrzeń negatywna - film
19:40 SOG - film
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Werdykt - dramat
22:30 TVP Kultura na 43. Gdynia - Festiwal Filmowy odc. 565
22:50 Pojedynki stulecia odc. 3
23:30 Pola Negri. Życie gwiazdy - film
00:40 Scena klasyczna odc. 29

TVP HISTORIA

06:55 Crimen

06:50 Był taki dzień odc. 294
06:55 Crimen odc. 1 - serial
08:10 Śladami zbrodni i walki 1944 -1956 odc. 14 - serial
09:00 Powstanie Warszawskie dzień po dniu odc. 51
09:20 Tarcza Rzeczypospolite
10:10 Sensacje XX wieku odc. 158
10:45 Sensacje XX wieku odc. 159
11:25 Ostatnia bitwa Wikingów - film
12:35 Dorastanie odc. 3 - serial
13:50 Sekrety wykute w kamieniu odc. 7 - serial
14:50 Amerykańska broń odc. 4 - film
15:50 Nieznana historia Wielkiej Armady odc. 2 - serial
16:50 Komunikaty Wojenne odc. 20
17:00 Jak orły - film
18:05 Taśmy bezpieki odc. 57
19:05 Crimen odc. 2 - serial
20:10 Odtajnione akcje szpiegowskie odc. 3 - serial
21:05 Wojna generałów odc. 3 - serial
22:00 Spór o historię odc. 115
22:40 Szerokie tory odc. 46
23:20 Wyjęci spod prawa odc. 4 - serial
00:20 Design po sowieku.
Od szklanki do Bielaży - film

TRAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia - rozważanie
08:45 Przygody Monster Trucków - serial
09:00 Na zdrowie
09:25 Święty na każdy dzień
09:30 Fatima - orędzie na dziś odc. 4
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 100 cudownych miejsc na świecie - serial
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Po stronie prawdy
13:20 Filmowe życiorysy
14:00 Usłyszcie nas - film
15:30 Wenezuela - San Félix
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
16:35 Porady medyczne Bonifratrów
17:00 Przegląd tygodnika rodzin katolickich „Źródło”
17:05 Głos świadków historii odc. 7
17:25 Kartka z kalendarza
17:30 Okiem kamery
17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
19:30 Jezus - królestwo bez granic - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Wbrew wszelkim przeciwnościom - serial
22:30 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
23:00 Kartka z kalendarza
23:05 Frank Duff i Legion Maryi - film

TVP 1

05:35 Elif

05:35 Elif odc. 327 - serial
 06:35 Wieczna miłość odc. 19 - serial
 07:25 Jaka to melodia?
 07:55 Agropogoda
 08:00 Wiadomości
 08:10 Pogoda poranna
 08:15 Kwadrans polityczny
 08:30 Alarm!
 08:55 Ranczo odc. 48 s. 4 - serial
 09:55 Komisarz Alex odc. 113 s. 9 - serial
 10:50 Jeden z dziesięciu
 11:30 Korona królów odc. 96 - serial
 12:00 Wiadomości
 12:15 Agrobiznes
 12:34 Agropogoda
 12:35 Rok w zagrodzie odc. 13
 12:55 Najbardziej utalentowani wśród zwierząt odc. 3 - serial
 14:00 Elif odc. 328 - serial
 15:00 Wiadomości
 15:10 Pogoda
 15:15 Alarm!
 15:35 Magazyn śledczy Anity Gargas
 16:05 Wieczna miłość odc. 20 - serial
 17:00 Teleexpress
 17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 52
 17:16 Pogoda
 17:30 Jaka to melodia?
 18:00 Klan odc. 3337
 18:30 Korona królów - taka historia... odc. 3
 18:55 Jeden z dziesięciu
 19:30 Wiadomości
 20:05 Pogoda
 20:10 Alarm!
 20:25 Sport
 20:35 The Wall.
 Wygraj marzenia odc. 38
 21:30 Big Music Quiz odc. 15
 22:35 Odnaleźć nadzieję - dramat
 00:20 Magazyn kryminalny 997 odc. 21

TVP 2

11:55 Barwy Szczęścia

05:30 Kolo fortuny
 06:05 Egzamin z życia odc. 4 - serial
 06:55 Afryka od kuchni odc. 10 - serial
 07:20 Na sygnale odc. 118 - serial
 07:55 Pytanie na śniadanie
 11:00 Panorama
 11:05 Pogoda - flesz
 11:10 Pytanie na śniadanie - ekstra odc. 168
 11:25 Rodzinka.pl odc. 7 s. 1 - serial
 11:55 Barwy szczęścia odc. 1902 - serial
 12:30 Kolo fortuny
 13:15 Cena miłości odc. 42
 14:00 Coś dla Ciebie odc. 168
 14:30 Zakupy pod kontrolą odc. 11 s. 2
 15:05 XX Festiwal Kabaretu w Koszalinie 2014 odc. 3
 16:00 Kolo fortuny
 16:35 Familiada
 17:10 Łzy Cennet odc. 17 - serial
 18:00 Panorama
 18:25 Pogoda
 18:30 Sport-telegram
 18:35 Rodzinka.pl odc. 164 s. 7 - serial
 19:05 Wszystko przed nami odc. 49 - serial
 19:35 Barwy szczęścia odc. 1902 - serial
 20:10 Barwy szczęścia odc. 1903 - serial
 20:45 O mnie się nie martw odc. 106 s. 9 - serial
 21:45 Rodzinka.pl odc. 241 - serial
 22:25 Jeziorak - film
 00:10 Kumple na zabój - komedia

tvn

15:30 Szkoła

05:35 Mango - Telezakupy
 06:50 Kuchenne rewolucje odc. 10 s. 10
 07:50 Doradca smaku odc. 12 s. 9
 08:00 Dzień Dobry TVN odc. 2292
 11:00 Ukryta prawda odc. 936 - serial
 12:00 Szpital odc. 825 - serial
 13:00 Szkoła odc. 588 - serial
 14:00 19+ odc. 289 - serial
 14:30 Kuchenne rewolucje odc. 11 s. 6
 15:30 Szkoła odc. 589 - serial
 16:30 19+ odc. 290 - serial
 17:00 Szpital odc. 826 - serial
 18:00 Ukryta prawda odc. 937 - serial
 19:00 Fakty
 19:35 Sport
 19:45 Pogoda
 19:50 Uwaga! odc. 5440
 20:00 Niesamowity Hulk - film
 22:20 300 - dramat
 00:50 Shrek Trzeci - film

POLSAT

09:00 Malanowski i Partnerzy

06:00 Nowy dzień z Polsat News
 09:00 Malanowski i Partnerzy odc. 644 - serial
 09:30 Malanowski i Partnerzy odc. 645 - serial
 10:00 Dzień, który zmienił moje życie odc. 126 - serial
 11:00 Dlaczego ja? odc. 739 - serial
 12:00 Gliniarze odc. 20 - serial
 13:00 Trudne sprawy odc. 806 - serial
 14:00 Pierwsza miłość odc. 2723 - serial
 14:45 Dlaczego ja? odc. 852 - serial
 15:50 Wydarzenia
 16:10 Pogoda
 16:15 Interwencja odc. 3721
 16:30 Na ratunek 112 odc. 255 - serial
 17:00 Gliniarze odc. 245 - serial
 18:00 Pierwsza miłość odc. 2724 - serial
 18:50 Wydarzenia
 19:20 Sport
 19:25 Pogoda
 19:30 Świat według Kiepskich odc. 272 - serial
 20:05 World of Dance - Polska odc. 2
 21:35 Lepiej późno niż wcale odc. 2
 22:40 Obcy kontra Predator - film
 00:50 Nawiedzony - horror

7 tvn

06:15 Sąd rodzinny

05:15 Ukryta prawda odc. 338 - serial
 06:15 Sąd rodzinny odc. 124 - serial
 07:10 Szpital odc. 405 - serial
 08:10 Dr House odc. 17 s. 6 - serial
 09:10 Kryminalni odc. 1 s. 2 - serial
 10:15 Mango - Telezakupy
 11:55 Ukryta prawda odc. 680 - serial
 12:55 Sąd rodzinny odc. 125 - serial
 13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 579 - serial
 14:55 Szpital odc. 406 - serial
 15:55 Zagubieni odc. 16 - serial
 16:50 Kryminalni odc. 2 s. 2 - serial
 17:55 Dr House odc. 18 s. 6 - serial
 19:00 Ukryta prawda odc. 681 - serial
 20:00 Na ratunek wielorybom - dramat
 22:15 Opór - film
 01:15 American Horror Story: Murder House odc. 8 - serial

4

13:00 Galileo

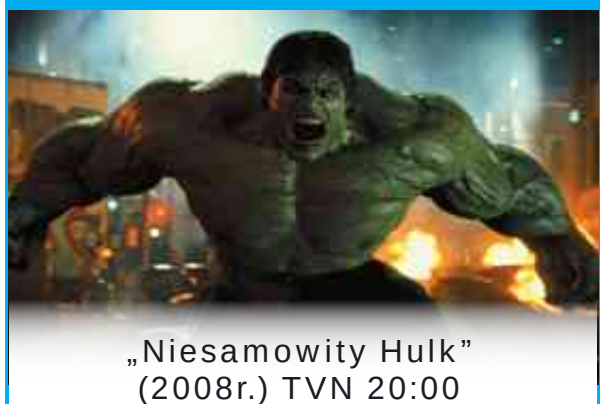
06:00 Spadkobiercy odc. 63
 07:05 Turbo Fast odc. 2 - serial
 07:35 Turbo Fast odc. 3 - serial
 08:00 Nasz nowy dom odc. 15
 09:00 Septagon odc. 12 - serial
 10:00 Czysta chata odc. 15
 11:00 Transakcje za milion dolarów: Nowy Jork odc. 6 - serial
 12:00 Detektywi w akcji odc. 142 - serial
 13:00 Galileo odc. 698
 14:00 Galileo odc. 699
 15:00 Policjantki i policjanci odc. 443 - serial
 16:00 Maria z przedmieścia odc. 13 s. 1 - serial
 16:55 Światło twoich oczu odc. 13 - serial
 18:00 Septagon odc. 10 - serial
 19:00 Policjantki i policjanci odc. 444 - serial
 20:00 Gwiazdy kabaretu odc. 3
 21:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 217 - serial
 22:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 218 - serial
 23:05 Syrena - horror

HITY DNIA

„Obcy kontra Predator”
(2004r.) Polsat 22:40

Grupa archeologów i alpinistów, której celem jest zidentyfikowanie odkrytego na Antarktyce źródła ciepła, budzi z letargu królową Obcych. Tymczasem na Ziemię przybywa statek z Predatorami.

„Niesamowity Hulk”
(2008r.) TVN 20:00

Pod wpływem stresu doktor Banner zmienia się w mutanta – Hulka. W Brazylii uczy się panować nad gniewem. Zostaje odnaleziony przez generała Rossa, który chce wykorzystać go do celów militarnych.

puls

18:00 Lombard.
Życie pod zastaw

06:00 Kontrakt na miłość odc. 30 s. 2
 07:00 Dziesięć przykazań odc. 149 - serial
 08:00 Zbuntowany anioł odc. 53
 09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 110 s. 3 - serial
 10:00 Gliniarz i prokurator odc. 26 s. 3 - serial
 11:00 Nash Bridges odc. 25 s. 2 - serial
 12:00 Kobra - oddział specjalny - serial
 13:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 15 s. 8 - serial
 14:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 16 s. 8 - serial
 15:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 64 s. 2 - serial
 15:55 Kobra - oddział specjalny odc. 14 s. 14 - serial
 17:00 Kobra - oddział specjalny odc. 13 s. 15 - serial
 18:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 110 s. 3 - serial
 19:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 111 s. 3 - serial
 20:00 Wpół do śmierci - film
 22:00 Mechanik: konfrontacja - film
 23:55 Spartakus: Zemsta odc. 3 s. 2 - serial
 01:00 Spartakus: Zemsta odc. 4 s. 2 - serial

TVP KULTURA

11:00 Noce i dnie

08:00 Informacje kulturalne
 08:15 Studio Kultura - rozmowy
 08:35 Fast Food - film
 09:00 Bez końca - dramat
 11:00 Noce i dnie odc. 5 - serial
 12:05 Noce i dnie odc. 6 - serial
 13:05 Studio Kultura - rozmowy
 13:25 43. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień 2000
 14:15 TVP Kultura na 43. Gdynia - Festiwal Filmowy odc. 565
 14:30 Program publicystyczny
 14:50 Przyszań - film
 16:20 Rysa - dramat
 18:00 Leśmian - film
 19:25 Pojedynki stulecia odc. 3
 20:00 Informacje kulturalne
 20:20 Wstęp do filmu odc. 105
 20:25 Mama - dramat
 23:00 TVP Kultura na 43. Gdynia - Festiwal Filmowy odc. 566
 23:25 Fabryka hitów odc. 2 - serial
 00:30 Tygodnik kulturalny

TVP HISTORIA

07:00 Crimen

06:50 Był taki dzień odc. 295
 07:00 Crimen odc. 2 - serial
 08:05 Powstanie Warszawskie dzień po dniu odc. 52
 08:30 Taśmy bezpieki odc. 57
 09:05 Marzyciele odc. 8
 09:35 Jak orły - film
 10:45 Sensacje XX wieku odc. 160
 11:25 Odkryć tajemnicę odc. 5 - serial
 12:25 Dorastanie odc. 4 - serial
 13:35 Wisła od źródła do ujścia odc. 3 - serial
 14:45 Plemienna sztuka przetrwania odc. 3 - serial
 15:45 Genialne wynalazki odc. 4 - film
 16:45 Defilada zwycięzców - film
 17:45 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
 18:15 Ex libris
 18:45 Crimen odc. 3 - serial
 20:05 Kim Ki Dok - film
 21:00 Helikoptery w akcji odc. 3 - serial
 22:00 Niecała nieprawda czyli PRL w DTV odc. 44
 22:35 Szerokie tory odc. 131
 23:05 Komunikaty Wojenne odc. 21
 23:15 Odtajnione akcje szpiegowskie odc. 3 - serial
 00:05 Reklama po sowiecku. Sprzedać wszystko. Tylko nie Ojczyznę - film

TRAM

08:00 Informacje dnia
 08:15 Polski punkt widzenia
 08:40 Słowo życia - rozważanie
 08:45 Jezus - królestwo bez granic - serial
 09:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
 09:35 Święty na każdy dzień
 09:45 Duc in altum
 10:00 Informacje dnia
 10:15 Rozmowy niedokończone
 11:25 100 cudownych miejsc na świecie - serial
 11:35 Ja głuchy
 12:00 Anioł Pański
 12:03 Informacje dnia
 12:20 Historia nadziei - film
 13:55 Święty na każdy dzień
 14:00 Frank Duff i Legion Maryi - film
 14:55 Słowo życia - rozważanie
 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia z Koronką do Bożego Miłosierdzia
 15:20 Mocni w wierze
 15:50 Ma się rozumieć
 16:00 Informacje dnia
 16:10 Siódmy sakrament
 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki odc. 26 - serial
 17:00 Bolivia odc. 13 - serial
 17:30 Okiem kamery
 17:55 Karta z kalendarza - Powstanie Warszawskie
 18:00 Anioł Pański
 18:05 Informacje dnia
 18:15 Westerplatte młodych
 18:55 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
 19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
 19:30 Latający dom - serial
 20:00 Informacje dnia
 20:20 Różaniec
 20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
 21:00 Apł Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
 21:20 Informacje dnia
 21:40 Polski punkt widzenia
 22:00 Ekdodus - Droga Narodu Wybranego - film

HITY DNIA

„Wielki podryw”
(2001.) TVP 2 11:45

Matka i córka znalazły sposób na dostanie życie dzięki dobrze zaplanowanym oszustwom matrymonialnym. Zmęczone niemoralnym procederem chcą z tym skończyć. Następne małżeństwo ma być ostatnie.

„Powrót do przyszłości III”
(1990r.) TV Puls 13:50

Dalsze przygody Marty’ego i ekscentrycznego profesora Browna. Tym razem Marty, by ratować przyjaciela, musi przenieść się w realia Dzikiego Zachodu.

TVP 1

06:25 Sprawa dla reportera

05:55 Klan odc. 3335
06:25 Sprawa dla reportera
07:20 Rok w ogrodzie
07:45 Rok w ogrodzie extra
08:00 Las bliżej nas odc. 74 s. 2
08:25 Pełnosprawni
08:50 Studio Raban odc. 44
09:10 Program katolicki Kościół i religia
09:20 Rodzinny ekspres
09:50 Nastolatki - tajemnice dorastania - film
10:55 Korona królów - taka historia... odc. 3
11:30 Korona królów odc. 93 - serial
12:00 Korona królów odc. 94 - serial
12:30 Korona królów odc. 95 - serial
13:00 Korona królów odc. 96 - serial
13:35 Okrasa łamie przepisy odc. 188
14:10 Jak to działa? odc. 163
14:40 Gen innowacyjności
15:05 Ojciec Mateusz odc. 254 s. 20 - serial
16:00 Rolnik szuka żony odc. 3 s. 5
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 53
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:25 Drogi wolności odc. 3 - serial
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:30 Dziewczyny ze Lwowa odc. 30 s. 3 - serial
21:30 Dzień Bastylli - film
23:05 Anthony Joshua - Aleksander Powietkin Boks
00:15 Kamil Szeremeta - Ruben Diaz Boks

TVP 2

05:55 Barwy szczęścia

05:55 Barwy szczęścia odc. 1899 - serial
06:25 Barwy szczęścia odc. 1900 - serial
07:00 M jak miłość odc. 1381 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
08:45 Pogoda - flesz
11:10 Makłowicz w podróży odc. 166
11:45 Wielki podryw - komedia
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:15 XV Mazurska Noc Kabaretowa - Mragowo 2013
16:20 Słowo na niedzielę
16:35 Rodzinka.pl odc. 241 s. 13 - serial
17:10 O mnie się nie martw odc. 106 s. 9 - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:25 Sport-telegram
18:30 Postaw na milion
19:25 43. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - Czerwony dywan
19:35 Lajk! odc. 14
20:05 The Voice of Poland odc. 6 s. 9
21:10 Roztańczony Narodowy odc. 1
22:15 Roztańczony Narodowy odc. 2
23:15 Roztańczony Narodowy odc. 3
00:15 43. Festiwal Filmowy w Gdyni

tvn

11:00 Na wspólnej

05:45 Mango - Teleshopping
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 1092
11:00 Na Wspólnej odc. 2746 - serial
11:25 Na Wspólnej odc. 2747 - serial
11:50 Na Wspólnej odc. 2748 - serial
12:15 Na Wspólnej odc. 2749 - serial
12:50 MasterChef odc. 2 s. 7
14:20 Ameryka Express odc. 3
16:00 Drzewo marzeń odc. 2 s. 2
17:00 Kuchenne rewolucje odc. 3 s. 18
18:00 36,6 °C odc. 3 s. 4
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! odc. 5441
20:00 Mam talent odc. 3 s. 11
21:45 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka - film
00:50 300 - dramat

POLSAT

10:10 Ewa gotuje

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:15 My3 odc. 55
09:45 My3 odc. 56
10:10 Ewa gotuje odc. 339
10:45 Nasz nowy dom odc. 109
11:40 Śpiewajmy razem. All Together Now odc. 3
13:15 World of Dance - Polska odc. 2
14:45 Lepiej późno niż wcale odc. 2
15:45 Kabaret na żywo według Paraniernormalnych odc. 43
17:45 Chłopaki do wzięcia odc. 103
18:20 Chłopaki do wzięcia odc. 104
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 273 - serial
20:05 Gdzie jest Dory - film
22:10 Twoja twarz brzmi znajomo odc. 90
00:25 Komando - film

7 tvn

09:05 Żony Hollywood

05:55 Ukryta prawda odc. 339 - serial
07:00 Mango - Teleshopping
09:05 Żony Hollywood odc. 11 s. 3 - serial
10:05 Żony Hollywood odc. 12 s. 3 - serial
11:05 Areszt domowy - komedia
13:25 Terminal - komedia
16:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - film
19:00 Diana - film
21:25 Wpadka - komedia
00:00 Mama - horror

4

11:55 Policjantki i policjanci

06:00 Spadkobiercy odc. 64
07:05 Jeźdźcy smoków: Obrońcy Berk odc. 19 - serial
07:35 Turbo Fast odc. 18 - serial
08:05 Tom i Jerry Show odc. 4 - serial
08:35 Tom i Jerry Show odc. 5 - serial
08:55 Duszek - film
10:55 Policjantki i policjanci odc. 440 - serial
11:55 Policjantki i policjanci odc. 441 - serial
12:55 Policjantki i policjanci odc. 442 - serial
13:55 STOP Drogówka odc. 184
14:55 Miesiąc miodowy w Las Vegas - komedia
17:00 Policjantki i policjanci odc. 443 - serial
18:00 Policjantki i policjanci odc. 444 - serial
19:00 Galileo odc. 700
20:00 Gwiazdy kabaretu odc. 4
21:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 219 - serial
22:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 220 - serial
23:00 8. mila - dramat
01:20 STOP Drogówka odc. 184

puls

09:00 Lombard. Życie pod zastaw

06:00 Magnum odc. 21 s. 7 - serial
06:50 Taki jest świat odc. 77 s. 3
07:30 Szalone fabryki polskiej muzyki! odc. 9
08:25 Moje Grand Prix. Bartek Marszałek odc. 1 - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 107 s. 3 - serial
09:55 Lombard. Życie pod zastaw odc. 108 s. 3 - serial
10:55 Lombard. Życie pod zastaw odc. 109 s. 3 - serial
11:55 Lombard. Życie pod zastaw odc. 110 s. 3 - serial
12:50 Lombard. Życie pod zastaw odc. 111 s. 3 - serial
13:50 Powrót do przyszłości III - komedia
16:25 SexiPistols - western
18:15 Książę i ja IV: W krainie słoni - komedia
20:00 Django - western
23:20 S.W.A.T. Jednostka Specjalna - film
01:45 Taki jest świat odc. 77 s. 3

TVP KULTURA

08:55 Kapitan Sowa na tropie

07:00 Nienasyceń odc. 3
07:50 Informacje kulturalne
08:05 Skrzydła - film
08:55 Kapitan Sowa na tropie odc. 1 - serial
09:35 Kapitan Sowa na tropie odc. 2 - serial
10:10 Gwiazdy tamtych lat odc. 14
10:45 Czarny Błysk odc. 3 - serial
11:05 Szlakiem Kolberga odc. 25
11:35 Arcydzieła bez tajemnic odc. 4 s. 1 - serial
12:10 Absolutorium - film
12:35 Odwyk - film
13:10 Wino truskawkowe - komedia
15:00 43. Gdynia - Festiwal Filmowy odc. 566
15:20 Wydarzenie aktualne
15:50 Wstęp do filmu odc. 52
15:55 Major Dundee - western
18:10 Którędy po sztukę odc. 74
18:20 All you need is Klaus
19:30 43. Festiwal Filmowy w Gdyni
21:45 43. Gdynia - Festiwal Filmowy - podsumowanie Festiwalu odc. 567
22:30 Filadelfia - dramat
00:45 Iggy Pop plays Baloise Session

TVP HISTORIA

09:50 Okrasa łamie przepisy

06:50 Był taki dzień odc. 296
07:00 Wszystkie kolory świata odc. 26 - serial
08:00 Dziedzictwo regionów odc. 4
08:20 Zakochaj się w Polsce odc. 4 s. 1
08:50 Wojna domowa odc. 8 - serial
09:50 Okrasa łamie przepisy odc. 32
10:30 Sekrety wykute w kamieniu odc. 7 - serial
11:35 Amerykańska broń odc. 4 - film
12:35 Ziemia, planeta roślin odc. 1 - film
13:30 Komunikaty Wojenne odc. 23
13:40 Szerokie tory odc. 65
14:10 Podróże z historią odc. 4 s. 1
14:45 Ostatnia bitwa Wikingów - film
15:55 Spór o historię odc. 99
18:10 Którędy po sztukę odc. 74
18:20 All you need is Klaus
19:30 43. Festiwal Filmowy w Gdyni
21:45 43. Gdynia - Festiwal Filmowy - podsumowanie Festiwalu odc. 567
22:30 Filadelfia - dramat
00:45 Iggy Pop plays Baloise Session

TRAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
08:55 Słowo życia - rozważanie
09:00 Śladami Ojca Pio z Pietralciny - film
09:40 Wenezuela - San Félix Reportaż
10:00 Informacje dnia
10:15 Mój brat papież
10:30 Podróż apostolska papieża Franciszka na Litwę, Łotwę i Estonię
11:00 Konsekracja kościoła pw. Św. Ojca Pio w Gdańsku
12:50 Porady medyczne Bonifratrów
13:20 Siódmy sakrament
13:45 Ocalić od zapomnienia
13:55 Historia nadziei - film
15:30 Podróż apostolska papieża Franciszka na Litwę, Łotwę i Estonię
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Okiem kamery
17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Król Dawid odc. 13 - serial
22:45 Claret Gospel

TVP 1

04:40 Galeria

04:40 Galeria
06:00 Słownik polsko@polski
06:30 Wojsko-polskie.pl
07:00 Świętokradztwo
08:00 Tydzień
08:30 Las bliżej nas odc. 75 s. 2
09:00 Msza święta w Kownie z udziałem papieża Franciszka
11:00 Między ziemią a niebem
11:55 Weterynarze z sercem odc. 49 - serial
12:20 Zakochaj się w Polsce odc. 86
12:55 Leśniczówka odc. 33 - serial
13:30 Dzikie Zachód odc. 2 s. 1 - serial
14:30 Sonda II odc. 89
15:05 Big Music Quiz odc. 15
16:05 The Wall. Wygraj marzenia odc. 38
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 54
17:20 Pogoda
17:30 Dziewczyny ze Lwowa odc. 30 s. 3 - serial
18:35 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:00 Pogoda
20:05 Sport
20:10 Drogi wolności odc. 4 - serial
21:15 Rolnik szuka żony odc. 4 s. 5
22:15 Nasza niepodległa 1918-2018
23:30 Dla ciebie wszystko - dramat
01:35 Dzień Bastylii - film

TVP 2

05:55 Barwy szczęścia

05:55 Barwy szczęścia odc. 1902 - serial
06:25 Barwy szczęścia odc. 1903 - serial
07:00 M jak miłość odc. 1382 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
08:45 Pogoda - flesz
10:55 Przeprowadzki zwierząt odc. 1 - film
12:10 Był tu Willie Boy - western
14:00 Familiada
14:35 Koło fortuny
15:15 Bake Off Junior odc. 3
16:10 Bake off - Ale przepis odc. 45
16:25 The Voice of Poland odc. 6 s. 9
17:25 Roztańczony Narodowy
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:25 Sport-telegram
18:35 Na dobre i na złe odc. 712 - serial
19:35 Zakupy pod kontrolą odc. 12 s. 2
20:05 Jutro nie umiera nigdy - film
22:10 Oszukana - dramat
00:40 Zniknięcie - dramat

tvn

19:45 Uwaga!

05:45 Mango - Telezakupy
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 1093
11:00 Drzewo marzeń odc. 3 s. 2
12:00 Co za tydzień odc. 868
12:30 Diagnosta odc. 3 s. 3 - serial
13:30 Mam talent odc. 3 s. 11
15:05 Top Model odc. 3 s. 7
16:05 Jestem z Polski odc. 1
17:15 Shrek Trzeci - film
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! odc. 5442
20:00 MasterChef odc. 3 s. 7
21:30 Pulapka odc. 3 - serial
22:35 Oszukać przeznaczenie III - horror
00:30 Niesamowity Hulk - film

POLSAT

13:35 Noc w muzeum Tajemnica grobowca

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:50 Auta - film
11:20 Gdzie jest Dory - film
13:35 Noc w muzeum: Tajemnica grobowca - film
15:40 Twoja twarz brzmi znajomo odc. 90
17:35 Nasz nowy dom odc. 121
18:40 Aż chce się żyć odc. 9
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie odc. 282
20:05 W rytmie serca odc. 31 - serial
21:05 Kabaret na żywo według Paranienormalnych odc. 44
23:05 Ślad odc. 1 - serial
00:05 Ślad odc. 2 - serial

7 tvn

10:40 Columbo

05:25 Ukryta prawda odc. 340 - serial
06:25 Mango - Telezakupy
08:30 Kryminalni odc. 11 - serial
09:35 Kryminalni odc. 12 - serial
10:40 Columbo odc. 4 - serial
12:20 Columbo odc. 5 - serial
13:55 Lorax - film
15:45 Na ratunek wielorybom - dramat
18:00 Dennis rozrabiaka - komedia
20:00 Harry Potter i Czarna Ognia - film
23:25 Omen - horror
01:35 Lucyfer odc. 11 - serial

4

10:00 Galileo

06:00 Spadkobiercy odc. 65
07:10 Jeźdźcy smoków: Obróńcy Berk odc. 20 - serial
07:40 Turbo Fast odc. 19 - serial
08:10 Tom i Jerry Show odc. 5 - serial
08:40 Tom i Jerry: Piraci i kudłaci - film
10:00 Galileo odc. 699
11:00 Galileo odc. 700
12:00 Poszukiwacze Bursztynowej Komnaty - film
14:35 Złoga - film
17:00 Patriotka - thriller
19:00 Galileo odc. 701
20:00 Selekcja - film
22:05 8. mila - dramat
00:30 Zapach kobiety - dramat

puls

10:45 Powrót do przeszłości III

06:00 Flash odc. 10 s. 2 - serial
06:50 Skorpion odc. 9 s. 2 - serial
07:45 Skorpion odc. 10 s. 2 - serial
08:40 Skorpion odc. 11 s. 2 - serial
09:35 Co ludzie powiedzą? odc. 9 s. 2 - serial
10:05 Co ludzie powiedzą? odc. 10 s. 2 - serial
10:45 Powrót do przyszłości III - komedia
13:25 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm - film
14:35 Najpiękniejsze baśnie - film
15:45 Syn prezydenta - komedia
17:45 Oskar - komedia
20:00 Złe mamuśki - komedia
22:00 Litewski przekręt - komedia
00:00 Ukryta tożsamość odc. 3 - serial

TVP KULTURA

21:10 Body/Ciało

07:00 Białoruski klimat odc. 3
08:10 Wydarzenie aktualne odc. 1 - serial
08:45 Pan wzywał, Milordzie? odc. 1 - serial
09:50 Śladami wielkich kompozytorów odc. 4 s. 1 - serial
10:55 Trzeci punkt widzenia odc. 255
11:35 Tak daleko, tak blisko - film
12:30 Córka - film
13:00 Kramarz - film
14:45 Chuligan literacki odc. 96
15:25 Nadzieja - dramat
17:15 Studio Kultura - niedziela z... odc. 412
18:10 Niedziela z... Małgorzatą Szumowską
19:00 Konkurs muzyczny im. Karola Szymanowskiego - koncert laureatów
21:10 Body/Ciało - komedia
22:55 Trzeci punkt widzenia odc. 255
23:35 Niepamięć - film
00:35 Filadelfia - dramat

TVP HISTORIA

10:00 Okrasa łamie przepisy

06:50 Był taki dzień odc. 297
06:55 Wszystkie kolory świata odc. 27 - serial
08:05 El misionero - film
09:05 Wojna domowa odc. 9 - serial
09:50 Powstanie Warszawskie dzień po dniu odc. 54
10:00 Okrasa łamie przepisy odc. 13
10:35 Wisła od źródła do ujścia odc. 3 - serial
11:40 Plemienna sztuka przetrwania odc. 3 - serial
12:30 Pole widzenia. Polskie wynalazki które zmieniły świat. odc. 1
13:00 Świat z lotu ptaka odc. 4 - serial
14:00 Komunikaty Wojenne odc. 23
14:10 Archiwum zimnej wojny odc. 4
14:40 10% dla mnie - komedia
16:25 Wielka gra odc. 158
17:25 Wojownicy czasu odc. 15
17:55 Czarne chmury odc. 5 - serial
18:55 Zapomniane powstanie 1918 - film
20:00 Helikoptery w akcji odc. 3 - serial
21:05 Operacja Samum - film
22:45 Wielki test o kulturze
00:20 Chciałbym się ogolić - film

TRWAM

08:00 Słowo życia - rozważanie
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 100 cudownych miejsc na świecie - serial
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
10:35 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
10:40 Nad Jeziorem Malawi - film
11:00 Jubileusz 80. rocznicy urodzin ks. bp. Antoniego Pacyfika Dydyca
12:20 Wieś - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków - serial
14:10 Próba wiary - serial
15:00 Śladami apostoła Pawła odc. 4 - serial
15:45 Karta z kalendarza
15:50 Świadkowie historii odc. 3
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:00 Tam, gdzie Bóg płacze - serial
17:30 Okiem kamery
17:55 Karta z kalendarza - Powstanie Warszawskie
18:00 Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego w Kieleckim Centrum Kultury Widowisko
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Cuda Jezusa - serial
22:25 Karta z kalendarza
22:30 Chingola - film
22:40 Tydzień z Ziemi Świętej
23:00 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
23:30 Serce Afryki - film

HITY DNIA

„Auta”
(2006r.) Polsat 08:50

Zygzak McQueen to młody i bardzo ambitny samochód wyścigowy, któremu marzy się wielki sukces. W tym celu starannie przygotowuje się do startu w wyścigu o Mistrzostwo Złotego Tłoka w Kalifornii.

„Shrek Trzeci”
(2007r.) TVN 17:15

Król Zasadmiogórogradu, przeczuwając zbliżającą się śmierć, zamierza przekazać Shrekowi królewskie obowiązki. Ogr, któremu nie przypada do gustu rola władcy, postanawia znaleźć innego następcę tronu.

TVP 1

05:35 Elif

05:35 Elif odc. 328 - serial
06:35 Wieczna miłość odc. 20 - serial
07:20 Jaka to melodia?
07:50 Agropogoda
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Alarm!
08:55 Ranczo odc. 49 s. 4 - serial
09:55 Komisarz Alex odc. 114 s. 9 - serial
10:50 Jeden z dziesięciu
11:30 Korona królów - taka historia... odc. 3
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
12:55 Dzikie Zachód odc. 2 s. 1 - serial
14:00 Elif odc. 329 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Okrasa łamie przepisy odc. 188
16:05 Wieczna miłość odc. 21 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 55
17:18 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:00 Klan odc. 3338
18:30 Korona królów odc. 97 - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:30 Leśniczówka odc. 34 - serial
21:00 Ostatni hrabia Edward Bernard Raczyński Spektakl teatralny
22:30 Biała wizytówka odc. 4 - serial
23:40 Lwów pod okupacją odc. 1 - film
00:45 Dla ciebie wszystko - melodramat

TVP 2

19:35 Barwy szczęścia

05:25 Kolo fortuny
06:05 O mnie się nie martw odc. 106 s. 9 - serial
06:55 Coś dla Ciebie odc. 156
07:20 Na sygnale odc. 119 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Panorama
11:10 Pytanie na śniadanie - ekstra odc. 170
11:25 Rodzinka.pl odc. 8 s. 1 - serial
11:55 Barwy szczęścia odc. 1903 - serial
12:30 Kolo fortuny
12:15 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
12:55 Dzikie Zachód odc. 2 s. 1 - serial
14:00 Elif odc. 329 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Okrasa łamie przepisy odc. 188
16:05 Wieczna miłość odc. 21 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 55
17:18 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:00 Klan odc. 3338
18:30 Korona królów odc. 97 - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:30 Leśniczówka odc. 34 - serial
21:00 Ostatni hrabia Edward Bernard Raczyński Spektakl teatralny
22:30 Biała wizytówka odc. 4 - serial
23:40 Lwów pod okupacją odc. 1 - film
00:45 Dla ciebie wszystko - melodramat

tvn

15:30 Szkoła

05:50 Uwaga! odc. 5442
06:20 Mango - Telezakupy
07:25 Nowa Maja w ogrodzie odc. 29 s. 2
07:55 Akademia ogrodnika odc. 29
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 2293
11:00 Ukryta prawda odc. 937 - serial
12:00 Szpital odc. 826 - serial
13:00 Szkoła odc. 589 - serial
14:00 19+ odc. 290 - serial
14:30 Kuchenne rewolucje odc. 12 s. 6
15:30 Szkoła odc. 590 - serial
16:30 19+ odc. 291 - serial
17:00 Szpital odc. 827 - serial
18:00 Ukryta prawda odc. 938 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga! odc. 5443
20:10 Doradca smaku odc. 13 s. 9
20:15 Na Wspólnej odc. 2750 - serial
20:55 Milionerzy odc. 184
21:30 Top Model odc. 4 s. 7
22:30 Ślub od pierwszego wejrzenia odc. 4 s. 3 - serial
23:30 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka - film
02:35 Co za tydzień odc. 868

11:00 Dlaczego ja

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i Partnerzy odc. 646 - serial
09:30 Malanowski i Partnerzy odc. 647 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie odc. 127 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 740 - serial
12:00 Gliniarze odc. 21 - serial
13:00 Trudne sprawy odc. 807 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2724 - serial
14:45 Dlaczego ja? odc. 853 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja odc. 3722
16:30 Na ratunek 112 odc. 256 - serial
17:00 Gliniarze odc. 246 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2725 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 274 - serial
20:10 Dzień Niepodległości: Odrodzenie - film
22:45 Lot Feniksa - film
01:25 Déjà vu - thriller

HITY DNIA

Byli żołnierz sił specjalnych awansuje w przestępczej hierarchii Soho. Nie zapomina o przyjaciółach z czasów, gdy błąkał się po ulicach. Niebawem wyrusza na poszukiwanie zabójcy swojej dziewczyny.

Młody czarodziej startuje w Turnieju Trójmagicznym i staje do pojedynku ze swym śmiertelnym wrogiem, lordem Voldemortem.

14:55 Szpital

05:15 Ukryta prawda odc. 341 - serial
06:15 Sąd rodzinny odc. 125 - serial
07:10 Szpital odc. 406 - serial
08:10 Dr House odc. 18 s. 6 - serial
09:10 Kryminalni odc. 2 s. 2 - serial
10:15 Mango - Telezakupy
11:55 Ukryta prawda odc. 681 - serial
12:55 Sąd rodzinny odc. 126 - serial
13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 580 - serial
14:55 Szpital odc. 407 - serial
15:55 Zagubieni odc. 17 - serial
16:50 Kryminalni odc. 3 s. 2 - serial
17:55 Dr House odc. 19 s. 6 - serial
19:00 Ukryta prawda odc. 682 - serial
20:00 Psy - film
22:20 Kości odc. 4 s. 12 - serial
23:25 Harry Potter i Czara Ognia - film
02:40 Moc magii odc. 260

12:00 Detektyw w akcji

06:00 Spadkobiercy odc. 66
07:05 Turbo Fast odc. 3 - serial
07:35 Turbo Fast odc. 4 - serial
08:00 Nasz nowy dom odc. 16
09:00 Septagon odc. 10 - serial
10:00 Czysta chata odc. 16 s. 1
11:00 Transakcje za milion dolarów: Nowy Jork odc. 7 - serial
12:00 Detektywi w akcji odc. 143 - serial
13:00 Detektywi w akcji odc. 144 - serial
14:00 STOP Drogówka odc. 149
15:00 Policjantki i policjanci odc. 444 - serial
16:00 Maria z przedmieścia odc. 14 s. 1 - serial
16:55 Światło twoich oczu odc. 14 - serial
18:00 Septagon odc. 13 s. 1 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 445 - serial
20:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 221 - serial
21:05 Śmierć na 1000 sposobów odc. 1 - serial
21:35 Śmierć na 1000 sposobów odc. 2 - serial
22:00 Galileo odc. 700
23:00 Galileo odc. 701
00:00 Dragons' Den. Jak zostać milionerem? odc. 7

09:00 Lombard. Życie pod zastaw

06:00 Kontrakt na miłość odc. 31 s. 2
07:00 Mojżesz - 10 przykazań odc. 150 - serial
08:00 Zbuntowany anioł odc. 54
09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 111 s. 3 - serial
10:00 Gliniarz i prokurator odc. 1 s. 4 - serial
11:00 Nash Bridges odc. 26 s. 2 - serial
12:00 Kobra - oddział specjalny odc. 3 s. 23 - serial
13:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 19 s. 8 - serial
14:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 20 s. 8 - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 65 s. 2 - serial
15:55 Kobra - oddział specjalny odc. 4 s. 23 - serial
17:00 Kobra - oddział specjalny odc. 5 s. 23 - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 111 s. 3 - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 112 s. 3 - serial
20:00 Koliber - film
21:55 Zakon - film
23:45 Czerwony skorpion - film
01:50 Taki jest świat

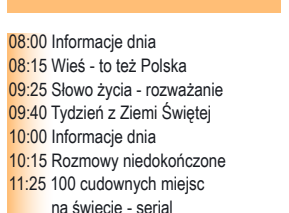
11:00 Noce i dnie

07:00 Teledyski
08:15 Studio Kultura - rozmowy
08:35 Przekładaniec - komedia
09:25 Leśmian - film
11:00 Noce i dnie odc. 7 - serial
12:05 Noce i dnie odc. 8 - serial
13:05 Studio Kultura - rozmowy
13:25 Persona non grata - dramat
15:30 Droga wewnętrzna - komedia
16:15 Taśmy Kultury - pasmo programów archiwalnych
16:55 The Exploding Girl - dramat
18:25 Chuligan literacki odc. 96
18:55 Klatki - film
19:00 Wiklinowy kosz - film
19:10 Niebieska kula - film
19:25 Którędy po sztukę odc. 75
19:35 Videofan odc. 96
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Geniusz odc. 3 - serial
21:20 Więcej niż fikcja - Życie i śmierć Waltera Benjamina - film
22:35 Kronos odc. 14
23:25 Body/Ciało - komedia
01:05 Informacje kulturalne

10:45 Sensacje XX wieku

06:50 Był taki dzień odc. 298
07:00 Crimen odc. 3 - serial
08:05 Ex libris Magazyn
08:35 Wojownicy czasu odc. 15
09:15 Defilada zwycięzców - film
10:10 Reklama po sowiecku. Sprzedać wszystko. Tylko nie Ojczyznę - film
10:45 Sensacje XX wieku odc. 148
11:25 Ziemia, planeta roślin odc. 1 - film
12:25 Dorastanie odc. 5 - serial
13:40 Pożegnanie z Marią - dramat
15:20 Świat z lotu ptaka odc. 4 - serial
16:20 Spór o historię odc. 104
17:05 Marsz wyzwolicieli - film
18:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
18:30 Flesz historii
18:50 Komunikaty Wojenne odc. 23
18:55 Crimen odc. 4 - serial
20:10 Julian Kuśki i Zarząd Miejski okupowanej Warszawy - film
21:15 Powstanie Warszawskie dzień po dniu odc. 55
21:25 Marzyciele odc. 9
22:00 Archiwum zimnej wojny odc. 5
23:45 Rząd Polski 1939-1945 odc. 3 - serial
00:55 Sensacje XX wieku odc. 32

10:45 Sensacje XX wieku

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:25 Słowo życia - rozważanie
09:40 Tydzień z Ziemi Świętej
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 100 cudownych miejsc na świecie - serial
11:35 Młodzi światu
11:45 Kartka z kalendarza
11:50 Retrospekcja
11:55 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Ojciec Francis Aupiais, misjonarz-etnolog - film
13:15 Kabwe Reportaż
13:20 Koncert żyć
14:10 Mam w sobie siłę - film
15:40 Kierunek przylądek - film
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie - serial
17:20 Święty na każdy dzień
17:25 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w parafii pw. Św. Stanisława Kostki w Lublińcu
19:45 Jay Jay Odrzutowiec odc. 34 - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań odc. 92 - serial
23:00 Lisieux, dom małej Tereski - film

TVP 1

05:40 Elif

05:35 Elif odc. 329 - serial
06:35 Wieczna miłość odc. 21 - serial
07:25 Jaka to melodia?
07:55 Agropogoda
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Alarm!
08:55 Ranczo odc. 50 s. 4 - serial
09:55 Komisarz Alex odc. 115 s. 9 - serial
10:50 Jeden z dziesięciu
11:30 Korona królów odc. 97 - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Dzika farma - film
14:00 Elif odc. 330 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Leśniczówka odc. 34 - serial
16:05 Wieczna miłość odc. 22 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 56
17:18 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:00 Klan odc. 3339
18:30 Korona królów odc. 98 - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:30 Leśniczówka odc. 35 - serial
21:00 Orły sportu odc. 2,
21:40 Jednostka X odc. 3 - serial
22:35 Wielka ucieczka - film
01:30 Zapomniani bohaterowie Bletchley Park - film

TVP 2

11:25 Rodzinka.pl

05:30 Kolo fortuny
06:05 M jak miłość odc. 1383 - serial
07:00 O wolność i Boga
07:20 Na sygnale odc. 120 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Panorama
11:10 Pytanie na śniadanie - ekstra odc. 171
11:25 Rodzinka.pl odc. 9 s. 1 - serial
11:55 Barwy szczęścia odc. 1904 - serial
12:30 Kolo fortuny
13:15 Cena miłości odc. 44
14:10 Postaw na milion
15:10 M jak miłość odc. 1383 - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:10 Łzy Cennet odc. 19 - serial
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Sport-telegram
18:35 Rodzinka.pl odc. 166 s. 7 - serial
19:05 Wszystko przed nami odc. 51 - serial
19:35 Barwy szczęścia odc. 1904 - serial
20:10 Barwy szczęścia odc. 1905 - serial
20:40 Kulisy serialu „Barwy szczęścia” odc. 46
20:55 M jak miłość odc. 1384 - serial
21:45 Kulisy serialu „M jak miłość” - film
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:05 Najbrzydszy samochód świata - film
00:00 Rodzinka.pl odc. 241 - serial

tvn

19:50 Uwaga!

05:35 Mango - Telezakupy
06:50 Kuchenne rewolucje odc. 11 s. 10
07:50 Doradca smaku odc. 13 s. 9
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 2294
11:00 Ukryta prawda odc. 938 - serial
12:00 Szpital odc. 827 - serial
13:00 Szkoła odc. 590 - serial
14:00 19+ odc. 291 - serial
14:30 Kuchenne rewolucje odc. 13 s. 6
15:30 Szkoła odc. 591 - serial
16:30 19+ odc. 292 - serial
17:00 Szpital odc. 828 - serial
18:00 Ukryta prawda odc. 939 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga! odc. 5444
20:10 Doradca smaku odc. 14 s. 9
20:15 Na Wspólnej odc. 2751 - serial
20:55 Milionerzy odc. 185,
21:30 Diagnoza odc. 4 s. 3 - serial
22:30 Kuba Wojewódzki odc. 4 s. 13
23:30 Superwizjer odc. 1136
00:05 Ślub od pierwszego wejrzenia odc. 4 s. 3 - serial

POLSAT

09:00 Malanowski i Partnerzy

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i Partnerzy odc. 648 - serial
09:30 Malanowski i Partnerzy odc. 649 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie odc. 128 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 741 - serial
12:00 Gliniarze odc. 22 - serial
13:00 Trudne sprawy odc. 808 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2725 - serial
14:45 Dlaczego ja? odc. 854 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja odc. 3723
16:30 Na ratunek 112 odc. 257 - serial
17:00 Gliniarze odc. 247 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2726 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 275 - serial
20:05 Ślad odc. 3 - serial
21:05 Ślad odc. 4 - serial
22:05 Déjà vu - thriller
00:55 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia

7 tvn

07:10 Szpital

05:30 W-11 - wydział śledczy odc. 1154 - serial
06:15 Sąd rodzinny odc. 126 - serial
07:10 Szpital odc. 407 - serial
08:10 Dr House odc. 19 s. 6 - serial
09:10 Kryminalni odc. 3 s. 2 - serial
10:15 Mango - Telezakupy
11:55 Ukryta prawda odc. 682 - serial
12:55 Sąd rodzinny odc. 127 - serial
13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 581 - serial
14:55 Szpital odc. 408 - serial
15:55 Zagubieni odc. 18 - serial
16:50 Kryminalni odc. 4 s. 2 - serial
17:55 Dr House odc. 20 s. 6 - serial
19:00 Ukryta prawda odc. 683 - serial
20:00 Drzewo Jozuego - film
22:10 Nietykalni - film
00:40 Sposób na morderstwo odc. 5 - serial

4

13:00 Detektywi w akcji

06:00 Spadkobiercy odc. 67
07:05 Turbo Fast odc. 4 - serial
07:35 Turbo Fast odc. 5 - serial
08:00 Nasz nowy dom odc. 17
09:00 Septagon odc. 13 - serial
10:00 Czysta chata odc. 17
11:00 Transakcje za milion dolarów: Nowy Jork odc. 8 - serial
12:00 Detektywi w akcji odc. 145 - serial
13:00 Detektywi w akcji odc. 146 - serial
14:00 STOP Drogówka odc. 150
15:00 Policjantki i policjanci odc. 445 - serial
16:00 Maria z przedmieścia odc. 15 s. 1 - serial
16:55 Światło twoich oczu odc. 15 - serial
18:00 Septagon odc. 14 s. 1 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 446 - serial
20:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 222 - serial
21:00 Zapach kobiety - dramat
00:15 Zbaw nas ode złego - horror

HITY DNIA

„Déjà vu”
(2006r.) Polsat 22:05

Agent federalny Doug Carlin, obdarzony ponadprzeciętną intuicją, cofa się w czasie, aby pokrzyżować szyki terroryście i zapobiec tragedii.

„Zapach kobiety”
(1992r.) TV 4 21:00

Charlie, uczeń college'u, podczas długiego weekendu podejmuje się opieki nad niewidomym, zgorzkniałym pułkownikiem Frankiem Slade'em. Ekscentryk zamierza spędzić świąteczne dni w Nowym Jorku.

puls

09:00 Lombard. Życie pod zastaw

06:00 Kontrakt na miłość odc. 32 s. 2
07:00 Mojżesz - 10 przykazań odc. 151 - serial
08:00 Zbuntowany anioł odc. 55
09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 112 s. 3 - serial
10:00 Gliniarz i prokurator odc. 2 s. 4 - serial
11:00 Nash Bridges odc. 27 s. 2 - serial
12:00 Kobra - oddział specjalny odc. 4 s. 23 - serial
13:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 20 s. 8 - serial
14:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 21 s. 8 - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 66 s. 2 - serial
15:55 Kobra - oddział specjalny odc. 5 s. 23 - serial
17:00 Kobra - oddział specjalny odc. 6 s. 23 - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 112 s. 3 - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 113 s. 3 - serial
20:00 Resident Evil: Apokalipsa - horror
21:55 Maczeta - film
00:00 W imię króla II: Dwa światy - film

TVP KULTURA

11:00 Noce i dnie

07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:15 Studio Kultura - rozmowy
08:35 Tamań Nowele filmowe
09:25 The Exploding Girl - dramat
11:00 Noce i dnie odc. 9 - serial
12:05 Noce i dnie odc. 10 - serial
13:05 Studio Kultura - rozmowy
13:25 Ostatnia akcja - komedia
15:05 Taśmy Kultury - pasmo programów archiwalnych
15:35 Którędy po sztukę odc. 75
15:50 Jezioro Bodeńskie - dramat
17:25 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat
19:20 Kronos odc. 14
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Festiwal w Salzburgu
23:35 Ona - dramat
01:50 Dezerterzy

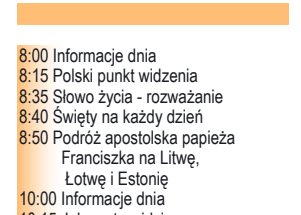
TVP HISTORIA

10:05 Sensacja XX wieku

06:50 Był taki dzień odc. 299
06:55 Crimen odc. 4 - serial
08:05 Niecała nieprawda czyli PRL w DTV odc. 44
08:35 Flesz historii
08:55 Marsz wyzwolicieli - film
10:05 Sensacje XX wieku odc. 32
11:00 Spór o historię odc. 123
11:40 Dorastanie odc. 6 - serial
12:55 Wszystkie kolory świata odc. 28 - serial
14:00 Historia w postaciach zapisana odc. 5 - serial
15:50 Marzyciele odc. 9
16:20 Komunikaty wojenne odc. 24
16:30 Świadek drogi - Stefan Kardynał Wyszyński - film
17:35 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
18:05 Wojownicy czasu odc. 17
18:40 Crimen odc. 5 - serial
19:55 Zapomniane męczeństwo - film
21:00 Nieznana historia Wielkiej Armady odc. 3 - serial
22:00 Jak było? odc. 18
22:40 Dzieje grzechu - melodramat
01:00 Sensacje XX wieku odc. 182

TRAM

10:05 Sensacja XX wieku

8:00 Informacje dnia
8:15 Polski punkt widzenia
8:35 Słowo życia - rozważanie
8:40 Święty na każdy dzień
8:50 Podróż apostolska papieża Franciszka na Litwę, Łotwę i Estonię
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 100 cudownych miejsc na świecie - serial
11:45 Z nami bezpiecznie
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Camino polskie - film
13:10 Lisieux, dom małej Tereski - film
14:05 Mojżesz - 10 przykazań odc. 92 - serial
14:55 Ojciec Francis Aupiais misjonarz-etnolog - film
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Express studencki
17:00 Muzyka wokół Chopina odc. 4
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Okiem kamery
17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Steve McQueen, amerykańska ikona - film
23:15 Jestem gotowy na wszystko... - film

HITY DNIA

„Gliniarz z Beverly Hills III” (1994r.) Polsat 22:05
Axel Foley, nieujarzmiony detektyw, znów odwiedza Beverly Hills, ku wściekłości lokalnego szeryfa. Tropiąc złodziei samochodów, odkrywa, że są to ci sami bandyci, którzy zabili jego szefa.

„Niewysłany list” (2015r.) TVP 1 21:00
Pod koniec roku szkolnego Henry pisze do Claire list, w którym wyznaje jej uczucia. W ostatniej chwili chłopak rezygnuje z wysłania listu. Wkrótce wyjeżdża. Po 10 latach wraca w rodzinne strony.

TVP 1

05:35 Elif

05:35 Elif odc. 330 - serial
06:35 Wieczna miłość odc. 22 - serial
07:25 Jaka to melodia?
07:55 Agropogoda
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Alarm!
08:55 Ranczo odc. 51 s. 4 - serial
09:55 Komisarz Alex odc. 116 s. 9 - serial
10:50 Jeden z dziesięciu
11:30 Korona królów odc. 98 - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:45 Rok w ogrodzie extra
12:55 Relacja z greckokatolickiej liturgii Święta Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy
14:00 Elif odc. 331 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Leśniczówka odc. 35 - serial
16:05 Wieczna miłość odc. 23 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Kalendarium powstania warszawskiego odc. 57
17:17 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:00 Klan odc. 3340
18:30 Korona królów odc. 99 - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Sport
20:30 Leśniczówka odc. 36 - serial
21:00 Film fabularny
22:25 Mój syn dżihadysta - film
23:30 Bez tożsamości odc. 15 - serial
00:20 Jednostka X odc. 3 - serial

TVP 2

11:25 Rodzinka.pl

06:00 M jak miłość odc. 1384 - serial
06:55 Pozyteczni.pl
07:20 Na sygnale odc. 121 - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Panorama
11:10 Pytanie na śniadanie - ekstra odc. 172
11:25 Rodzinka.pl odc. 10 s. 1 - serial
11:55 Barwy szczęścia odc. 1905 - serial
12:30 Kolo fortuny
13:15 Cena miłości odc. 45
14:10 Postaw na milion
15:10 M jak miłość odc. 1384 - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:10 Łzy Cennet odc. 20 - serial
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Sport-telegram
18:35 Rodzinka.pl odc. 167 s. 7 - serial
19:05 Wszystko przed nami odc. 52 - serial
19:35 Barwy szczęścia odc. 1905 - serial
20:10 Barwy szczęścia odc. 1906 - serial
20:40 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” odc. 16 - serial
20:55 Na dobre i na złe odc. 713 - serial
21:55 Na sygnale odc. 199 - serial
22:35 Sekrety i grzeszki - komedia
00:35 O mnie się nie martw odc. 106 s. 9 - serial

tvn

12:00 Szpital

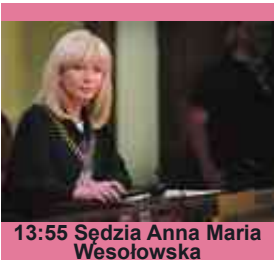
05:35 Mango - Telezakupy
06:50 Kuchenne rewolucje odc. 12 s. 10
07:50 Doradca smaku odc. 14 s. 9
08:00 Dzień Dobry TVN odc. 2295
11:00 Ukryta prawda odc. 939 - serial
12:00 Szpital odc. 828 - serial
13:00 Szkoła odc. 591 - serial
14:00 19+ odc. 292 - serial
14:30 Kuchenne rewolucje odc. 1 s. 7
15:30 Szkoła odc. 592 - serial
16:30 19+ odc. 293 - serial
17:00 Szpital odc. 829 - serial
18:00 Ukryta prawda odc. 940 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga! odc. 5445
20:10 Doradca smaku odc. 15 s. 9
20:15 Na Wspólnej odc. 2752 - serial
20:55 Milionerzy odc. 186
21:30 Ameryka Express odc. 4
23:05 Saga Zmierzch: Księżyc w nowiu - melodramat
01:50 Mroczne zagadki Los Angeles odc. 18 s. 3 - serial

POLSAT

19:30 Świat według Kiepskich

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i Partnerzy odc. 650 - serial
09:30 Malanowski i Partnerzy odc. 651 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie odc. 129 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 742 - serial
12:00 Gliniarze odc. 23 - serial
13:00 Trudne sprawy odc. 809 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2726 - serial
14:45 Dlaczego ja? odc. 855 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja odc. 3724
16:30 Na ratunek 112 odc. 258 - serial
17:00 Gliniarze odc. 248 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2727 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 190 - serial
20:00 Świat według Kiepskich odc. 532 - serial
20:30 Śpiewajmy razem. All Together Now odc. 4
22:05 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia
00:15 Niemoralna propozycja - dramat

13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska

05:15 Ukryta prawda odc. 342 - serial
06:15 Sąd rodzinny odc. 127 - serial
07:10 Szpital odc. 408 - serial
08:10 Dr House odc. 20 s. 6 - serial
09:10 Kryminalni odc. 4 s. 2 - serial
10:15 Mango - Telezakupy
11:55 Ukryta prawda odc. 683 - serial
12:55 Sąd rodzinny odc. 128 - serial
13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 582 - serial
14:55 Szpital odc. 409 - serial
15:55 Zagubieni odc. 19 - serial
16:50 Kryminalni odc. 5 s. 2 - serial
17:55 Dr House odc. 21 s. 6 - serial
19:00 Ukryta prawda odc. 684 - serial
20:00 Długi wrześniowy weekend - dramat
22:20 Z Archiwum X odc. 5 s. 10 - serial
23:20 Psy - film
01:40 Moc magii odc. 262

19:00 Policjantki i policjanci

06:00 Spadkobiercy odc. 68
07:05 Turbo Fast odc. 5 - serial
07:35 Turbo Fast odc. 6 - serial
08:00 Nasz nowy dom odc. 18
09:00 Septagon odc. 14 - serial
10:00 Czysta chata odc. 18
11:00 Transakcje za milion dolarów: Nowy Jork odc. 9 - serial
12:00 Detektywi w akcji odc. 147 - serial
13:00 Detektywi w akcji odc. 148 - serial
14:00 STOP Drogówka odc. 152
15:00 Policjantki i policjanci odc. 446 - serial
16:00 Maria z przedmieścia odc. 16 s. 1 - serial
16:55 Światło twoich oczu odc. 16 - serial
18:00 Septagon odc. 15 s. 1 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 447 - serial
20:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny odc. 223 - serial
21:00 Banita - film
23:05 Potępieni - horror
00:55 Tuż przed tragedią odc. 11 - serial

09:00 Lombard. Życie pod zastaw

06:00 Kontrakt na miłość odc. 33 s. 2
07:00 Mojżesz - 10 przykazań odc. 152 - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 113 s. 3 - serial
10:00 Gliniarz i prokurator odc. 3 s. 4 - serial
11:00 Nash Bridges odc. 28 s. 2 - serial
12:00 Kobra - oddział specjalny odc. 5 s. 23 - serial
13:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 21 s. 8 - serial
14:00 Agenci NCIS: Los Angeles odc. 22 s. 8 - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 67 s. 2 - serial
15:55 Kobra - oddział specjalny odc. 6 s. 23 - serial
17:00 Kobra - oddział specjalny odc. 7 s. 23 - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 113 s. 3 - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw odc. 114 s. 3 - serial
20:00 9. kompania - dramat
22:50 Snajper III - film
00:30 Wikingowie odc. 11 s. 4 - serial

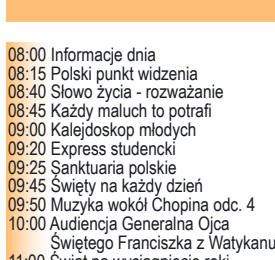
11:00 Noce i dnie

07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:20 Studio Kultura - rozmowy
08:35 Zenon - film
09:05 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat
11:00 Noce i dnie odc. 11 - serial
12:05 Noce i dnie odc. 12 - serial
13:10 Studio Kultura - rozmowy
13:25 W cieniu nienawiści - film
15:25 Którędy po sztukę odc. 75
15:35 Taśmy Kultury - pasmo programów archiwalnych
16:20 Awatar, czyli zamiana dusz - film
17:35 Wielki bieg - dramat
19:25 Dezerterzy
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Wyznanie wiary - dramat
22:00 Pegaz odc. 105
22:40 Afryka oczami Ryszarda Kapuścińskiego - film
00:00 Ona - dramat

10:35 Sensacje XX wieku

06:50 Był taki dzień odc. 300
06:55 Crimen odc. 5 - serial
08:05 Archiwum zimnej wojny odc. 5
08:35 Powstanie Warszawskie dzień po dniu odc. 57
08:50 Jak było? odc. 18
09:35 Świadek drogi - Stefan Kardynał Wyszyński - film
10:35 Sensacje XX wieku odc. 182
11:00 Sensacje XX wieku odc. 187
11:35 Świątynia Reportaż
12:35 Dorastanie odc. 7 - serial
13:55 Wszystkie kolory świata odc. 29 - serial
15:05 niepoKORni - film
16:00 Kulisy II wojny światowej odc. 1 - serial
17:00 Komunikaty Wojenne odc. 25
17:05 Emisariusz Kardynała - film
17:55 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
18:25 Śladami zbrodni i walki 1944-1956 - serial
19:00 Crimen odc. 6 - serial
20:10 Instykt przetrwania odc. 1 - serial
21:00 Historia świata według Andrew Marra odc. 1 - film
22:00 Świder - film
22:35 Historia kina w Popielawach - film
00:20 Sensacje XX wieku odc. 128

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia - rozważanie
08:45 Każdy maluch to potrafi
09:00 Kalejdoskop młodych
09:20 Express studencki
09:25 Sanktuaria polskie
09:45 Święty na każdy dzień
09:50 Muzyka wokół Chopina odc. 4
10:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki odc. 14 - serial
11:15 Misjyna Eucharystia w Gahunga - film
11:25 100 cudownych miejsc na świecie - serial
11:35 Kartka z kalendarza
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Chłopcy z Namungo - film
13:00 Jestem gotowy na wszystko... - film
13:45 Karpackie perły - Arboretum w Bolestraszczykach - film
14:00 Steve McQueen, amerykańska ikona - film
15:15 Filmowe życiorysy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Poznajemy bliżej św. Wincentego a Paulo
16:55 Kartka z kalendarza
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Przygody Monster Trucków - serial
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 100 cudownych miejsc na świecie - serial
21:00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Wielkie serce Jack - film
23:40 Kartka z kalendarza
23:45 Młodzi światu

Dobrze zjeść

SZAKSZUKA

Składniki:

- 7 jajek
- średni bakłażan
- cebula
- 2 duże pomidory
- 3 ząbki czosnku
- szpinaż/jarmuż
- olej
- sól
- pieprz
- oregano

Sposób wykonania:

Bakłażana pokroić wzdłuż w plastry, posolić i odstawić. Po kwadransie opłukać zimną wodą, osuszyć ręcznikiem papierowym i pokroić w kostkę. Na dużej patelni rozgrzać olej. Podsmażyć cebulę i czosnek, dodać bakłażana. Posolić i smażyć, aż zmięknie. Doprawić oregano. Dodać sparzone, obrane ze skórki, pokrojone pomidory. Smażyć, aż odparuje płyn. Dodać garść szpinaku lub jarmużu (jarmuż wchłonie płyn). Rozprowadzić warzywa równą warstwą po patelni. Łyżką robić dołki i wbijać w nie jajka (jak na sadzone). Posolić. Patelnię przykryć i poczekać chwilę, aż białka się zetną. Doprawić potrawę pieprzem i podawać.

Smacznego!

9			6				5	
6		2		5			3	
		8	9			1		
	7	6			9			1
				3				
3			8			2	7	
		5			2	7		
	4			1		6		9
	2				6			5

		9			4			5
5				2		9		
2		7		5				
7							5	
	8		1	6	7		4	
	9							3
				9		1		8
		3		4				2
9			6			4		

POGODA

CZW. 20.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 30 0 1018 10 17 0 1017 13 °C mm hPa km/h
PT. 21.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 29 0 1017 16 20 0 1017 21 °C mm hPa km/h
SB. 22.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 30 0 1016 24 20 2 1015 25 °C mm hPa km/h
ND. 23.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 23 6 1015 26 19 5 1026 22 °C mm hPa km/h
PN. 24.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 16 4 1030 19 12 2 1029 18 °C mm hPa km/h
WT. 25.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 18 0 1028 16 10 0 1025 20 °C mm hPa km/h
ŚR. 26.09.2018	DZIEŃ NOC temperatura: opady: ciśnienie: wiatr: 19 0 1023 24 12 0 1027 19 °C mm hPa km/h

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

Jeden z zespołu kaliber 44	Zaleta, przymiot		Ruch cieczy		Stół techniczny (miskerski) w studiu radiowym lub telewizyjnym	Zwarta okrywa roślinna łąk i pastwisk		Stolica Bahrajnu	
	Wypowiedź jednej osoby		Skinienie, znak, ruch			Specjalista w zakresie diabetologii	3	Małpa wąskonosna	
Tańczone w Hiszpanii		6	12			Kobieta wytworna, elegancka.			2
						Państwo ze stolicą w Teheranie		4	
Nad ustami				Opiekunka dziecka			9		13
Kompan Atosa i Aramisa						Otwór w pokładzie statku		Imię żeńskie - imieniny 12.VI.	
8									
Papierowa zewnętrzna okładka książki		Niemowlę	Podmiejska kolej wąskotorowa	7					
Świadoma część osobowości; jaźń						11		Deszcz lub śnieg	Pszczółka, przyjaciółka Gucia
		1	Obecnie atomowa	Zarządca folwarku					
Porządek na statku	Muzyka rockowa o silnie zaznaczonym rytmie					Miododajne drzewo liściaste umiarkowanej strefy		10	
				Jahwe					5
Acan, pan, waćpan					Część Talmudu				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Sprzątanie może być przyjemne!

Poznaj proste patenty

PORZĄDKI ▶ Niewiele osób deklaruje, że lubi domowe porządki. Zazwyczaj sprzątanie odbierane jest jak przykry obowiązek, który zabiera wiele czasu i energii. Istnieją jednak proste triki ułatwiające pozbycie się brudu, uporczywych plam, a także pozwalające uratować przedmioty spisane już na straty

Koniec szorowania w kuchni

Brud w ciasnych szczelinach dla wielu jest kłopotliwy. Niektórzy próbują radzić sobie np. przy użyciu szczoteczki do zębów. Nie zawsze jednak jest ona w stanie usunąć głębokie zabrudzenia (choć przy odkurzaniu klawiatury od komputera czy telefonu komórkowego sprawdza się idealnie). Co, jeśli okruszki dostaną się w szczelinę między szafką a kuchenką? Nie trzeba wcale odsuwać mebli, aby się ich stamtąd pozbyć. Warto spróbować wepchnąć w nią wilgotną szmatkę przy użyciu cienkiego noża kuchennego. Lepiej jednak unikać ostrych sztuców, aby nie dopuścić do skaleczeń oraz zniszczenia powierzchni mebli.

Kuchence mikrofalowej łatwo przywrócimy blask, gdy umieścimy w niej miskę z wodą i ustawimy pracę na kilka minut na wysoką moc. Powstała w ten sposób para wodna zmiękczy brud. Później wystarczy przetrzeć wnętrze wilgotną szmatką i efekt czystości osiągnięty zostanie bez trudu. Problematyczne może być również utrzymanie czystości kuchenki gazowej lub elektrycznej. Warto do tak silnych zabrudzeń szukać środków czyszczących z zawartością amoniaku. Pojedyncze plamy można próbować zeskrobywać także folią aluminiową. Niektórzy, aby uniknąć szorowania, przed użyciem kuchenki wykładają jej powierzchnię wspomnianą folią aluminiową. Po skończeniu gotowania wystarczy ją po prostu wyrzucić, a urządzenie jest idealnie czy-

ste. Folia aluminiowa przydaje się także do polerowania elementów chromowanych. Trzeba przy tym zwracać uwagę na mały szczegół – krany i baterie należy pocierać błyszczącą stroną.

Niezwykle ważna jest także czystość lodówki. Aby uniknąć powstawania pleśni, która jest szkodliwa dla organizmu, warto wyłożyć półki, na których trzymamy warzywa, papierem. Pochłonie on nadmiar wody. Czystość półek łatwo można utrzymać, owijając je folią spożywczą. Gdy się zabrudzi, wystarczy wymienić ją na nowo. Takie zabezpieczenie oznacza koniec monotonnego wycierania wnętrza lodówki. Dobrym rozwiązaniem jest także zakup maty antypleśniowej, którą – dzięki możliwości mycia – można używać wielokrotnie.

Przypalenia to błahostka

Zaschnięty blender, wyposażony w ostrze, łatwo wyczyścić, jeśli do naczynia wlejemy ciepłą wodę z płynem do mycia naczyń. Wystarczy mieszać płyn kilka minut, a później jedynie opłukać końcówkę urządzenia pod bieżącą wodą – i gotowe.

Nawet najlepszej gospodyni domowej zdarza się czasem coś przypalić. Nie należy się tym martwić i od razu wyrzucać garnek, którego pozornie nie da się wyszorować. Ważna jest szybkość działania. Warto zalać garnek wrzątkiem z płynem do mycia naczyń. Taką mieszkankę najlepiej zostawić do odmożenia na całą noc. Przy tym zabrudzeniu sprawdzi się także płyn do płukania tkanin zostawio-

ny na przypalonym dnie przez kilka godzin. Akcję ratunkową można przeprowadzić również z pomocą rabarbaru. Zawarty w nim kwas rozprawi się z przywierającą do naczyń warstwą jedzenia. Należy do garnka wlać wodę i włożyć kilka łydóg tego warzywa, a następnie gotować parę minut. Po wystudzeniu osad łatwo powinien dać się usunąć przy pomocy gąbki do mycia naczyń.

Pogromca kurzu i trwałych zabrudzeń

Zwłaszcza alergicy muszą zwracać uwagę na to, aby nie dopuścić do powstawania wielu warstw kurzu na otaczających ich przedmiotach, co nie jest prostym zadaniem. Dobrym patentem podczas ścierania mebli jest nasączenie ściereczki niewielką ilością płynu do płukania. Dzięki temu powierzchnie nie będą przyciągały kurzu. Co ciekawe, ciemne meble można polerować naparem z czarnej herbaty. Ślady palców na blatach i drzwiczkach szafek usuwamy przez pocieranie surowym ziemniakiem. Problemem mogą być pozostałości po naklejkach. Nie trzeba ich zeskrobywać, aby się ich skutecznie pozbyć. Należy pocierać je gąbką nasączoną płynem do płukania tkanin lub rozgrzać suszarką do włosów, aby łatwiej dały się usunąć.

Łazienka na błysk

Osad z mydła, rdza i brud – to wszystko można znaleźć w wannach czy brodzikach prysznicowych polskich domów. Nie zawsze środki chemiczne dostępne w sklepach dają zadowalający efekt. Wtedy warto

sięgnąć po wybielacz i nasączyć nim kulki waty. Te z kolei należy położyć w miejscu brudu. Najlepiej pozostawić je na kilka godzin. Później wystarczy przetrzeć gąbką i spłukać wodą. Z kolei patentem na osad w sedesie jest wlanie do niego 1,5 szklanki coli. Po godzinie wystarczy spłukać sanitariat wodą – efekt murowany. Częstym problemem jest także osadzanie się pary wodnej na lustrze po kąpieli. Żeby tego uniknąć, można podczas sprzątania przetrzeć powierzchnię pianką do golenia. Płytki w łazience na dłużej zachowają czystość, jeśli przetrzemy je woskiem do karoserii samochodowej.

Pogromca plam

Pralka nie zawsze radzi sobie z niektórymi zabrudzeniami. Problematyczna jest np. guma do żucia przyklejona do ubrania. Na jej usunięcie mamy kilka sposobów. Można włożyć ubranie na około dwie godziny do zamrażarki. Po tym czasie guma powinna dać zeskrobać się nożem. Inny sposób to działanie z pomocą wrzątku. Trzeba zalać nim gumę, a następnie szorować szczoteczką do rąk lub do zębów. Zaleca się również upranie ręczne wodą z odrobiną płynu do naczyń, a później posypać gumy dwiema łyżkami soli. Po pięciominutowym pocieraniu guma powinna odejść z łatwością przy ponownym praniu w pralce.

Sen z powiek spędzają także plamy z długopisu. Jeśli pojawiły się na białej tkaninie, można posypać je solą lub kwasem cytrynowym i potrzebować półwkę cytryny. Pomocne jest także

szare mydło. Kolorowe tkaniny z kolei można czyścić poprzez zamoczenie w letnim mleku, a następnie pocierać połówką pomidora. Skórzane obicia, które dzieci pomalowały długopisem należy oczyścić, korzystając ze spirytusu, lakieru do włosów lub zmywacza do paznokci. Przy tym ostatnim specyfiku trzeba jednak postępować ostrożnie, aby nie doprowadzić do odbarwienia materiału.

Jeśli ktoś posiada dzieci, często musi borykać się z zabrudzeniami od trawy. Gdy zwykły proszek nie daje sobie rady, można pociąć płomień 70 proc. alkoholem, mlekiem, wodą utlenioną lub płynem do mycia naczyń. Panie często stają przed problemem wywabienia plam z podkładu. Na to także jest skuteczny sposób. Wystarczy potrzebować płomień pianką do golenia (usunie ona także tłuste plamy np. ze ścian pokrytych farbą). Skuteczny w tym przypadku będzie również roztwór wody i szamponu do włosów. Sól natomiast może okazać się skuteczna przy walce z plamami z buraków czy wina. Także plama z oleju na ulubionej odzieży nie oznacza, że musi ona trafić do śmieci. Wystarczy posypać płomień pudrem dla dzieci, który upora się z tłuszczem. Później uprać w pralce tak, jak zazwyczaj i cieszyć się z uratowanej rzeczy.

Nowe życie butów

Czy wiedzieliście, że pasta do zębów może odświeżyć buty? Działa zarówno na obuwie skórzane, jak i sportowe. Żeby pozbyć się zadrapań i spękań w skórze wystarczy wetrzeć pastę, a później zetrzeć jej

nadmiar mokrą ściereczką. Tak samo można odświeżyć gumowe elementy tramppek.

Kto by pomyślał, że pilnikiem do paznokci lub gumką do ścierania ołówka można pozbyć się brudu na zamszowych butach czy torebce wykonanej z tego tworzywa? Natomiast lakierkom przywracamy błysk przy użyciu płynu do mycia szyb. Warto także wspomnieć jak przy takich butach pozbyć się nieestetycznych otarć, które powstają podczas użytkowania. Idealnie nada się do tego wazelina, którą trzeba po prostu wetrzeć w but. Przy tym temacie nie sposób nie wspomnieć o innym ciekawym rozwiązaniu. Torebki po herbatce mogą znaleźć zastosowanie jako pochłaniacz zapachu. Gdy wyschną po zaparzeniu naparu do picia, umieszczamy je w szafce, a nawet w każdym bucie osobno, aby zniwelować przykry zapach.

Dekoracja

Świeże kwiaty powinny znajdować się w każdym domu. Co jednak zrobić, aby dłużej zachowały piękny wygląd? Wystarczy do czterech litrów wody znajdującej się w wazonie dodać łyżkę płynu do płukania ust. Dzięki temu zabijemy bakterie, które przyczyniają się do stopniowego gnicia łodyg. Specyfik ten przyda się również do usuwania pleśni z kwiatów i ziół. Należy wykonać oprysk na roślinę w proporcji 4:1 z wodą. Podobny efekt osiągniemy, jeśli do wody w wazonie dodamy pół tabletki aspiryny.

Niesforne zwierzaki

Pies to najlepszy przyjaciel. Jego obecność w domu wiąże się jednak z dodatkowymi problemami. Jak usunąć sierść z kanapy? To bardzo proste! Pomocna będzie gumowa rękawiczka. Po zanurzeniu jej w wodzie wystarczy zgarniać kłaczki z obicia fotela czy kanapy. Zaleca się regularne szczotkowanie zwierzaków, aby pracy przy czyszczeniu mebli było mniej. Z kolei posiadacze kota muszą liczyć się z tym, że ich pupile będą drapać meble. Można je oduczyć tego nawyku. Miejsce, które zwierzak sobie upatrzy i zaczyna niszczyć warto potrząsnąć skórą z pomarańczy. Ten zapach skutecznie odstraszy je przed kolejnymi praktykami tego typu.

Tekst i fot.

Natalia Chylińska-
Żbikowska

Jak zwalczyć stres bez tabletek?

ZDROWIE ▶ Stres nie omija nikogo. Każdy go doświadczył i zetknął się z jego przykrymi konsekwencjami. Dlatego też ważne jest, by umieć sobie z nim radzić

Stres towarzyszy nam niemal codziennie zarówno w pracy, jak i w domu. Jest powodem wielu chorób, m.in. zaburza równowagę hormonalną, pracę serca, ciśnienie krwi oraz procesy trawienne. Na szczęście istnieje kilka sprawdzonych, naturalnych sposobów, jak sobie z nim radzić.

Wysiłek fizyczny

Z całą pewnością poziom hormonu stresu (kortyzolu) w naszym ciele zmniejszy się dzięki aktywności fizycznej. Intensywny wysiłek fizyczny usuwa z organizmu nadmiar adrenaliny. Poza tym ruch niweluje negatywne napięcia, dostarczając większą ilość krwi do tkanek. Jego rozsądne dawkowanie jest najtańszym sposobem na walkę z nerwami. Zatem zamiast zamartwiać się problemami i obsesyjnie o nich myśleć, najlepiej pójść zmęczyć ciało.

Nie każda forma ćwiczeń jest w stanie zredukować nerwy. Nie zaszkodzi wolne truchtanie, pedałowanie na rowerze lub spacer, ale by rezultaty były spektakularne, trzeba dać z siebie jak najwięcej. Osoba regularnie uprawiająca jakąś dyscyplinę sportową jest zmotywowana, pewna siebie, jednak co najważniejsze – posiada zdecydowanie bardziej odporną psychikę. Wysiłek fizyczny powoduje pobudzenie wszystkich układów organizmu, co usprawnia jego funkcjonowanie, dotlenia ciało i sprzyja produkcji hormonów szczęścia.

Decydując się na ten sposób zwalczania stresu, należy przestrzegać kilku istotnych zasad. Po pierwsze, by wysiłek energiczny i dość intensywny fizyczny trwał ok. 30 minut. Wybrana forma ru-

chu musi sprawiać radość i satysfakcję. Ważne jest, żeby nie wiązała się z rywalizacją o wygraną.

Po prostu odpocznij

Sposobem na stres jest także odpoczynek, który uspokaja i relaksuje. Najważniejsze to przestać pędzić. Kilka minut odpoczynku może okazać się zbawienne dla funkcjonowania organizmu. Nawet pół godziny relaksu w fotelu z książką w ręku, spacer z bliskimi, pooddychanie świeżym powietrzem, pozytywnie wpłynę na stan nerwów i przyniesie ukojenie. Nie sposób cały czas biec, być na najwyższych obrotach i jeszcze tryskać energią. To, że każdemu organizmowi potrzebny jest odpoczynek, nie świadczy o nas źle. Po prostu relaksując się dajemy sobie szansę na regenerację sił. Gra w tenisa, rowerowe wycieczki, a może wyprawa do kina lub po prostu godzina z ulubionym serialem – to tylko kilka propozycji, by poczuć się wypoczętym i nabrać motywacji do działania. Gdy tylko nadarzy się okazja, aby choć trochę odpocząć, trzeba z niej skorzystać. Jak się okazuje relaks, to drobne przyjemności, więc cieszymy się nimi i czerpmy z nich siłę do dalszego działania. Paradoksalnie, zwalniając, wiele rzeczy zrobimy szybciej. I oczywiście z większą satysfakcją. To zwalcza stres lepiej niż cokolwiek innego.

A może drzemka?

Doskonałym sposobem na stres jest sen. Bo nic nie relaksuje lepiej, jak dobrze przespana noc. Osoby, które śpią odpowiednią ilość godzin mają mocniejszy system odpornościowy oraz lepiej znoszą stresujące sytuacje. Brak

snu jest m.in. powodem spadku koncentracji, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia produktywności w ciągu dnia i do mnożenia się stresujących sytuacji. To błędne koło, które jak najszybciej trzeba przerwać. Stres można złagodzić, przesypiając 7-8 godzin w ciągu doby. Ważne, by tuż przed położeniem się do łóżka pozbyć się wszystkich negatywnych myśli i zmartwień. Niestety, wielu ludzi zapomina o tym, jak korzystny wpływ ma na zdrowie i samopoczucie odpowiednia higiena snu. A warto sobie przypomnieć, by na odpoczynek poświęcić równie dużo czasu, co na szybkie tempo życia.

Nic na później

Stresujących sytuacji w pracy można uniknąć, wykonując swoje zadania skrupulatnie i regularnie. Nie należy odkładać na później obowiązków służbowych, ponieważ nagromadzenie spraw do zrobienia zawsze sprawia, że zaczynamy się stresować. Wówczas wyobraźnia podsuwa najczarniejsze scenariusze, że nie zdążymy, że nie damy rady, że stracimy pracę. Dlatego ważne jest, by wcześniej zaplanować rozkład działań i szczegółowo trzymać się tego planu. Dzięki temu widzimy, że wszystko idzie zgodnie z założeniem i jest pod kontrolą. To daje nam poczucie bezpieczeństwa i pozwala oddychać pełną piersią. Co prawda spontaniczność to nic złego, ale w życiu potrzebna jest pewna rutyna, przede wszystkim po to, by wyznaczała rytm dnia.

Warto jest również wyjść na chwilę na dwór, zacerpnąć świeżego powietrza albo pójść na spacer. Obcowanie z naturą relaksuje.

Uśmiechnij się, oddychaj

Skutecznym sposobem na stres jest także częste uśmiechanie się. Od zawsze wiadomo, że śmiech to zdrowie, uwalnia ciało od napięć, rozluźnia cały organizm. Wystarczy więc zmiana mimiki, by móc poczuć oczekiwany stan emocjonalny. Wszystko nas drażni i mamy doła? Spróbujmy zrobić sobie na przekór i uśmiechnąć się. Nawet sztuczny uśmiech powoduje uwalnianie się hormonów odpowiedzialnych za dobre samopoczucie, dlatego śmiejmy się jak najczęściej. W radzeniu sobie ze stresem pomagają również głębokie oddechy, myślenie o miłych i spokojnych miejscach czy wydarzeniach.

Odpowiednia dieta

Właściwy jadłospis pomoże złagodzić objawy nerwów, uspokoi, poprawi pamięć i myślenie. Należy dostarczyć do organizmu potrawy bogate w witaminę B, która wzmacnia system nerwowy, a także zapobiega depresji, wycisza, dodaje energii. Można ją znaleźć w kaszach, fasoli, razowym pieczywie, drobiu i rybach. Ważnym elementem diety bezstresowej jest magnez, który stabilizuje funkcje układu nerwowego i pracę mózgu. Szukać go należy w grochu, szpinaku, bananach, żółtym serze i czekoladzie. Co najważniejsze, od kawałka ciemnej czekolady nie sposób utyć, a można poprawić sobie nastrój.

Gdy w organizmie jest za mało wapnia, wówczas komórki nerwowe stają się nadwrażliwe, a od nich zależy odporność na stres. Wapń znaleźć można w nabiale, sardynkach i brokułach.

Mniej w sieci

By pozbyć się stresu, należy w miarę możliwości ograniczyć czas spędzony przy komputerze. To, co możemy przeczytać na forach internetowych lub przeglądając portale społecznościowe, często jest denerwujące. Zdarza się tak, że nasz humor uzależniony jest od ilości lajków pod zdjęciem. Porównujemy się do tego, co widzimy w sieci i czujemy się przez to lepsi albo gorsi. Gdy uświadomimy sobie, że prawdziwe życie dzieje się z dala od komputera, na pewno będziemy bardziej spokojni.

Z przymrużeniem oka

Sprawdzone sposoby na poprawę humoru, a co za tym idzie na pozbycie się stresu, są zakupy. Nic nie cieszy kobiet bardziej niż bieganie po sklepach i przymierzanie nowych, modnych ubrań. Mężczyznom przyda się nowy telefon komórkowy czy tablet. Ten sposób walki ze stresem ma pewną wadę. Jest dosyć kosztowny i czasochłonny, ale czego się nie robi, by podtrzymać zdrowie.

Nie ma jednej, złotej recepty na to, jak całkowicie uwolnić się od stresu. Ważne jest jednak, by nauczyć się sobie z nim radzić. Sytuacje same w sobie nie są ani dobre, ani złe. To my nadajemy im znaczenie. Im jesteśmy spokojniejsi, tym mniejsza szansa, że ulegniemy złym emocjom.

Milena Bednarz
fot. pixabay/ilustracyjne

HOROSKOP

Koziorożec
(22.12-19.01)

Nadchodzą dobre dni. To, nad czym męczyłeś się przez ostatnie tygodnie, wreszcie zacznie się układać po twojej myśli. Skąd taki nagły zwrot akcji? Osoba, która z ukrycia podkładała ci kłody odpuści i skupi swoją uwagę na kimś innym. Weekend poświęć na odpoczynek. Samotne Koziorożce będą w centrum zainteresowania znajomych, posypią się zaproszenia.

Wodnik
(20.01-18.02)

Poczujesz duży przyływ energii. Nie będzie teraz dla ciebie rzeczy niemożliwych. Zajmiesz się nadrobieniem zaległości, jednocześnie realizując bieżące zadania. Planety podsuną ci nowe zainteresowania, więc jeśli ostatnio wzięłeś na siebie dodatkowe zobowiązania, wypłacz się z nich, bo zabraknie czasu na te pasje. W sprawach sercowych spokoj.

Ryby
(19.02-20.03)

Osoby z twojego otoczenia będą chciały wciągnąć cię w sprawy, które mogą się źle skończyć. Słuchaj swojej intuicji i nie daj się zwieść na manowce. Najlepiej zrobisz, jak na jakiś czas usuniesz się w cień. Odwiedź księgarnię, kup kilka książek, które cię interesują, a potem zaszyj się w domu. Spokojnie i z korzyścią dla swojego rozwoju przeczekaś gorsze dni.

Baran
(21.03-20.04)

Skupisz uwagę na konieczności przeprowadzenia zmian w domu lub mieszkaniu. W związku z tym czekają cię większe wydatki. Upolujesz na wyprzedaży wymarzoną kanapę czy fotel, do tego pasująca lampa i nowe zasłony. W związku spokojnie, o ile odpuścisz spory o drobiazgi. Weekend spędź aktywnie, najlepiej na łonie natury. Wyciszysz się, naładujesz baterie.

Byk
(21.04-21.05)

Życie zwolni, będzie biegło spokojnym rytmem. Nad wszystkim zapanujesz, nadrobisz zaległości i znajdziesz czas na swój rozwój. Dobry czas na podjęcie decyzji o dalszej edukacji. Będziesz czerpać sporo radości z wyjątkowo udanych spotkań z przyjaciółmi. Byki w stałych związkach odpuszczają trudne dyskusje o finansach, co zdecydowanie poprawi atmosferę.

Bliźnięta
(22.05-20.06)

Poczujesz chęć zmian, będzie cię nosić. Twoje myśli zaprzątnię układanie nowego planu na życie. Patrz w przyszłość z optymizmem, jest szansa, że uda ci się dobrze ustawić. Tylko pamiętaj o tym, by nie zwierzać się osobom mającym długie języki. W miłości gorący flirt na horyzoncie. Jeśli stracisz dla kogoś głowę, bądź ostrożny, bo ta osoba może być nieuczciwa.

Rak
(21.06-22.07)

Zarówno w kwestiach zawodowych, jak i domowych postanowisz wziąć sprawy w swoje ręce. Wprowadzisz nowe zasady, podział obowiązków. Lepiej, żeby osoby z twojego otoczenia nie dyskutowały teraz z tobą, bo będziesz kłóliwy. Powodzenie w sprawach finansowych za sprawą pewnego odkurzonego pomysłu. Szykuj się na awans i wakacje pod palmami.

Lew
(23.07-22.08)

Postaw na drobiazgowość. Zrób porządki na biurku, w kalendarzu, pozamykaj zaległe sprawy. Jak się z tym uporasz, poczujesz przyływ nowej energii. Spotkasz na swojej drodze życzliwe i sympatyczne osoby, więc jeśli planowałeś weekendowy wypad, nie wahaj się, tylko jedź. Samotne Lwy ruszą na podój kogoś, kto zachwyci je swoimi śmiałymi poglądami.

Panna
(23.08-22.09)

Ostatnio wolałaś spędzać czas samotnie niż w towarzystwie ludzi. To się zmieni, staniesz się otwarta i chętnie podejmiesz się spraw, które wymagają kontaktów z innymi. W pracy pilnuj terminów, bo w nawaie spraw łatwo będzie o zaległości. W miłości nie bądź zazdrosna.

Waga
(23.09-23.10)

Nie usiedzisz w domu. Ciągnąć cię będzie na koncert, do kina, do przyjaciółki, żeby wysłuchać opinii o jej problemach. Nie będziesz narzekać na nudę. Znajdź czas na pielęgnowanie swojego związku, partner będzie zachwycony, gdy zaproponujesz kolację we dwoje.

Skorpion
(24.10-21.11)

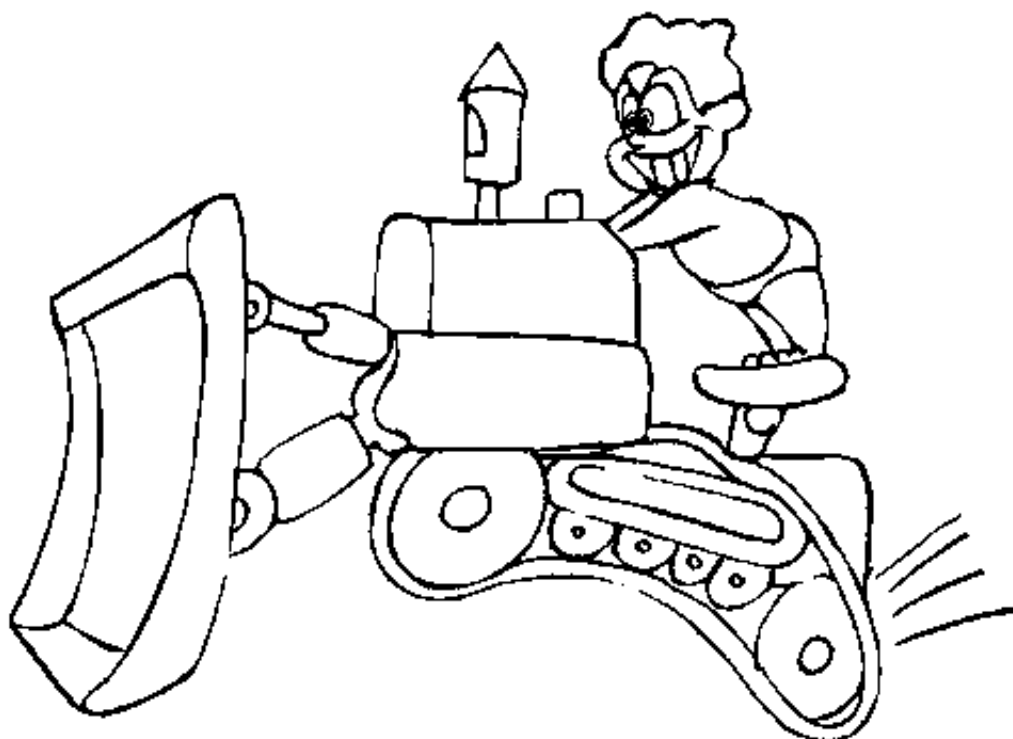
Szczęście ci sprzyja, korzystaj z nadarzających się okazji. Dobra passa sprawi, że będziesz wyjątkowo pewny siebie, ale też kłóliwy. Nie zawsze racja będzie po twojej stronie. W rodzinie przypadnie ci rola mediatora w konflikcie. Zaufaj swojej intuicji, a rozwiązanie samo się znajdzie.

Strzelec
(22.11-21.12)

Udany tydzień. Czas będzie biegł szybko. Zaangażujesz się w nowy projekt. Pamiętaj, że przyda ci się wsparcie merytoryczne jakiejś ważnej osoby. Odezwij się do kogoś, kto wciąż za tobą tęskni. Może w jego życiu jest miejsce dla ciebie i przestaniesz narzekać na samotność.

Kolorowanki dla dzieci

Poznali uroki Londynu

WĄBRZEŃNO ▶ Pod koniec sierpnia grupa uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie przez kilka dni zwiedzała stolicę Wielkiej Brytanii. Wyjazd do Londynu zorganizowali nauczyciele Elżbieta Piątek oraz Wojciech Trzeciński. Dzięki wycieczce uczniowie nie tylko poznali jedno z największych europejskich miast, ale także doskonalili znajomość języka angielskiego

Zdjęcia na najsłynniejszym peronie 9 i 3/4

– Odwiedziliśmy m.in. dzielnicę Greenwich, gdzie mogliśmy podziwiać piękną panoramę całego miasta – mówią Sandra Pabian i Natalia Palcowska. – Jedną z dodatkowych atrakcji podczas spacerów po parkowych trawnikach było towarzystwo niezliczonych wiewiórek – śmieją się dziewczyny. – Natomiast w obserwatorium astronomicznym Greenwich

mieliśmy okazję stanąć na dwóch półkulach jednocześnie, ponieważ to tam właśnie znajduje się słynny południk zerowy. Odwiedziliśmy także British Museum, jedno z największych na świecie muzeów historii starożytnej. W muzeum naszej uwadze nie uszły rzeźby z ateńskiego Partenonu, czy słynny kamień z Rosetty, za pomocą którego można

było rozszyfrować egipskie hieroglify. Podziwialiśmy ponadto kolekcję Steina z Azji Środkowej (artefakty jedwabnego szlaku oraz z Groty Tysiąca Buddów), egipskie mumie itp. – wyliczają Sandra i Natalia.

Jak wspominają uczestnicy wycieczki, mnóstwo wrażeń przyniosła im ponadto wizyta w Muzeum Figur Woskowych Madame Tussaud.

– Właśnie tam mieliśmy możliwość zrobić sobie zdjęcia z ulubionymi aktorami, piosenkarzami czy bohaterem z kresówek – opowiadają. – Nie mogło także zabraknąć podróży czerwonym piętrowym autobusem, którym zwiedzaliśmy dzielnicę Londynu w drodze do naszego hotelu – dodają uczestniczki eskapady.

Wśród licznych atrakcji Sandra i Natalia wymieniają ponadto oglądanie uroczystej zmiany warty przed Pałacem Buckingham, podziwianie pięknego Parku Jakuba, wizytę w Opactwie Westminsterkim oraz w Gmachu

Parlamentu.

– Najbardziej rozpoznawalny obiekt, czyli Big Ben, był niestety ukryty pod siatką rusztowań, gdyż właśnie trwa jego renowacja. Trudno. Zobaczymy go w całości w przyszłości – planują. – Mogliśmy też zwiedzić Muzeum Wzornictwa oraz Muzeum Historii Naturalnej lub Muzeum Techniki (do wyboru). Większość wybrała Muzeum Historii Naturalnej, w którym mogliśmy zobaczyć np. szkielety dinozaurów i poczuć się trochę jak w filmie „Noc w Muzeum”, ponieważ właśnie w tym miejscu ten film był nagrywany – wyliczają dziewczęta.

Niezapomniane wrażenia uczniowie wiążą poza tym z wizytą w Galerii Narodowej, w której zobaczyli m.in. najsłynniejsze dzieła Van Gogha czy Leonarda da Vinci. – Odwiedziliśmy też dzielnicę chińską – China Town oraz dzielnicę Soho. Na ulicy Oxford Street mogliśmy zrobić zakupy w dziesiątkach arabskich sklepów

oraz w popularnym Primarku – dopowiadają Sandra i Natalia.

W trakcie zwiedzania Londynu nie można pominąć słynnego peronu 9 i 3/4 z filmu „Harry Potter”, przy którym grupa zrobiła sobie pamiątkowe zdjęcia. Kolejne charakterystyczne miejsca to stara twierdza z XI w., czyli Tower of London oraz Bridge Tower i Katedra św. Pawła. Na zakończenie zwiedzania Londynu uczniowie przeszli wzdłuż Tamizy aż do samego London Eye, nazywanego również Kołem Milenijnym, wysokiego na 135 metrów, z którego można podziwiać panoramę Londynu.

– Dzięki temu wyjazdowi przeżyliśmy niesamowitą przygodę, zobaczyliśmy piękne, urzekające widoki, miejsca oraz budowle. Jeszcze raz bardzo dziękujemy naszym nauczycielom, bez których ten wyjazd nie byłby możliwy – zgodnie podkreślają uczestnicy wycieczki.

(krzan)

fot. nadesłane

Tower of London

Buckingham Palace

Region

Zwyczajne cuda z Rypina

W minioną niedzielę światło dzienne ujrzał teledysk warszawskiego zespołu Sorry Boys do utworu „Zwyczajne Cuda”, stworzony w ramach Budżetu Obywatelskiego Rypina. Nagranie zrealizowane z udziałem tancerek i tancerzy z Dziecięco-Młodzieżowej Grupy Estradowej, w Rypinie i okolicach, już zyskało uznanie widzów w internecie

Teledysk powstał w ramach projektu „Taniec, muzyka, pasja – Dziecięco-Młodzieżowa Grupa Estradowa i Sorry Boys promują Rypin”, który w ubiegłym roku, w głosowaniu, zdobył poparcie mieszkańców Rypina. Projekt za-

kładał stworzenie trzech nagrań, które posłużą jako wizualna wizytówka miasta. Pierwsze z nich, do piosenki „Zwyczajne Cuda”, pojawiło się w internecie w ostatnią niedzielę.

W teledysku zagraли tancerki

i tancerze z Dziecięco-Młodzieżowej Grupy Estradowej oraz mieszkańcy Rypina. Byli to: Julia Szałwińska, Patrycja Staszewska, Zuzanna Wilimowicz, Konrad Tęgowski, Maciej Becmer, Krystyna Federowicz, Marzena Szałwińska oraz Róża Szał-

wińska. Zdjęcia powstały w Rypinie (m.in. dworzec kolejowy, ul. Mławska, gimnazjum im. Józefa Wybickiego przy ul. Sportowej) i okolicach. Teledysk nakręciła ekipa uwolnijmuzyke.pl, która nakręciła m.in. teledyski do utworów Organika – „Głupi ja” (11 milionów odsłon w internecie) i „O, matko” (5 mln). Film wyreżyserował Piotr Kardaś-Mikuć, a za scenariusz i kierownictwo produkcji jest odpowiedzialny Tomasz Błaszkiwicz.

– Zależało nam na tym, żeby stworzyć teledysk, który z jednej strony będzie świetną i nowoczesną wizytówką naszego miasta, a z drugiej strony, opowie prawdziwą historię utalentowanej, rypińskiej młodzieży – mówi Tomasz Błaszkiwicz. – Dziękuję tancerkom i tancerzom, którzy okazali się równie znakomitymi aktorami oraz ich opiekunom – Katarzynie i Mirosławowi Becmer, za zaufanie, którym obdarzyli naszą ekipę.

Sorry Boys to jeden z najciekawszych zespołów na polskiej scenie muzycznej. Grupa ma na swoim koncie trzy płyty i udział w największych polskich festiwalach m.in. Opener (na głównej scenie).

– Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego teledysku, w szczególności pomysłodawcy i głowie tego projektu Tomkowi Błaszkiwiczowi. Młodym tancerzom-aktorom gratulujemy filmowego debiutu i podziwiamy za talent i pasję! – mówią Izabela Komoszyńska i Tomasz Dąbrowski, członkowie zespołu Sorry Boys.

W październiku powstaną dwa kolejne nagrania, które będą realizowane na terenie Rypina. Możemy spodziewać się nowości, bo zespół Sorry Boys przygotowuje się do wydania nowego albumu.

(ak)

fot. nadesłane

Dziewczynka w czasach zagłady

XX WIEK ▶ Trzy dziewczynki z różnych krajów, które połączyły dwie rzeczy: życie w czasach zagłady i pisanie pamiętników

Tania Sawiczewa urodziła się 23 stycznia 1930 roku. Była najmłodszym dzieckiem w rodzinie piekarza Mikołaja Sawiczewa. Jej mama Maria była krawcową. Życie nie rozpieszczęło dziewczynki, ponieważ już w wieku sześciu lat zmarł jej tata. Matka została wdową mającą pod opieką pięcioro maluchów – trzy córki: Tanię, żenię i Ninę oraz Michała i Leonida. Najstarszy z nich – Mikołaj jeszcze przed wojną wyjechał z Leningradu.

Rodzina Sawiczewów chciała spędzić lato 1941 roku na wsi pod miastem. 22 czerwca wojska

Leka służył w lotnictwie. Żenia rozpoczęła pracę w fabryce amunicji. Nina pomagała przy wznoszeniu umocnień leningradzkich. Wujkowie: Wasja i Lesza służyli w obronie przeciwlotniczej. Tania miała wówczas 11 lat, ale mimo to włączyła się w obronę. Zajmowała się kopaniem okopów i przygotowywaniem improwizowanych granatów ogniowych. Jeszcze przed przybyciem Niemców jedna z sióstr – Nina, nie wróciła do domu z pracy. Została wysłana do prac na jeziorze Ładoga i ewakuowana stamtąd. Rodzina była przekonana, że dziewcz-

niemieckie zaatakowały na całej długości granicy z ZSRR. Po zostanie w wielkim Leningradzie wydawało się wówczas dobrą decyzją. Każdy z członków rodziny włączył się w pomoc obrońcom miasta. Maria szła mundury.

czyna nie żyje.

Tania opisywała swoje dni w pamiętniku. Był to gruby zeszyt pełen wspomnień. Kiedy Niemcy okrążyli miasto, zaczęło brakować wszystkiego: jedzenia, opału i ubrań. W końcu dziennik Tani stał się podpałką, dzięki której można było utrzymywać ogień w domowym piecyku. Wkrótce dziewczynka otrzymała wiele skromniejszy zeszyt od swojej siostry.

Pierwszy wpis do nowego pamiętnika Tania wpisała 28 grudnia. Brzmiał on strasznie i bezemocjonalnie: „Żenia zmarła 28 grudnia w południe, 1941”. Żenia zmarła na skutek niedożywienia i przemęczenia. W momencie śmierci miała 21 lat i codziennie pokonywała 7 km w jedną stronę do zakładów amunicji, gdzie pracowała. W tym czasie jedyną drogą, którą dostarczano żywność do Leningradu było Jezioro Ładoga. Mimo to żywności brakowało. Każdego miesiąca z głodu umierało 100 tys. mieszkańców. Dzienna racja żywniowa dla dorosłego wynosiła 250 gram. W takich warunkach młode i silne ciało 21-latkę nie wytrzymało.

Dwa miesiące później w pamiętniku Tani znalazł się wpis: „Babcia zmarła 25 stycznia o 3, 1942”. Przyczyną śmierci była utrata wagi ciała i choroba serca. Babcię pochowano w zbiorowej

mogile. Z pogrzebem zwlekano maksymalnie przechowując ciało w domu. Chodziło o to, by korzystać z karty żywnościowej babci. 17 marca 1942 roku Tania zapisała kolejną kartkę w pamiętniku. O 5 rano zmarł jej brat – Leka. 13 kwietnia kolejną ofiarą oblężenia był wujek Wasja. Miał 56 lat. 10 maja życie zakończył drugi z wujków – Lesza. Miał 71 lat. 13 maja w pamiętniku pojawił się wpis: „Mama 13 maja o 7:30, 1942.” Dziewczynka nie była tym razem w stanie wpisać słowa „zmarła”. Później pojawiły się przerażające wpisy świadczące o tym, że dziewczynka straciła wszelką nadzieję: „Sawiczewowie umarli, Wszyscy umarli. Została tylko Tania”.

Po śmierci matki Tania pozostała w mieszkaniu sąsiada. Była już słaba. Później trafiła do publicznego sierocińca. Była jedynym ze 140 dzieci, które uratowano z Leningradu, przewożąc je do wsi Krasny Bor. Jedną z nauczycielek napisała do pozostałego przy życiu brata Tani – Mikołaja. Napisała, że dziewczynka przeżyła, ale wygląda źle. 1 lipca Tania zmarła na gruźlicę.

Według jednego ze źródeł pamiętnik Tani był jednym z dowodów w procesie Niemców w Norymberdze. Nina i Tania Sawiczewowie wrócili do Leningradu po wojnie. Pamiętnik Tani

znajduje się do dziś w Muzeum Historii Leningradu. Stał się świętością dla dzieci mieszkających dziś już nie w Leningradzie, ale Sankt Petersburgu. W Krasnym Borze, gdzie pochowano Tanię, znajduje się jej skromny pomnik przedstawiający strony jej pamiętnika.

Tania nie była jedynym dzieckiem, które pisało w czasie wojny pamiętnik. Innym przykładem może być Czeszka – Vera Kohnova. Była rówieśniczką Tani. Pamiętnik spisywała przez pięć miesięcy. Ostatni wpis brzmiał: „Będziemy tu tylko jutro i pojutrze. Kto wie co będzie potem. Papa, mój pamiętniku.” Równolatką Tanii i Very była Rutka Laskiet, polska Żydówka, która bez wiedzy rodziny spisywała pamiętnik od stycznia do kwietnia 1943 roku. Pierwsza strona zawierała wpis: „Nie mogę uwierzyć, że to już 1943 rok, czwarty rok tego piekła”. Ostatni wpis był wstrząsający i bardzo dojrzały jak na 13-latkę: „Niewielka nadzieja, którą posiadałam leżała w gruzach. Jeśli Bóg istnieje z pewnością nie pozwoliłby na to, by ludzie byli wrzucani do pieców, a głowy małych niemowląt były rozbijane kolbami karabinów.” Rutka zginęła w krematorium w KL Auschwitz-Birkenau.

(pw)

fot. nadesłane

Postać

Pan Tadeusz od monet

Tadeusz Wolański był bardzo znanym XIX-wiecznym polskim numizmatykiem. Swoją żywot zakończył w 1865 roku w Ryńsku.

Tadeusz Wolański urodził się w Szawlach na Żmudzi, ale większość życia związał z Wielkopolską i Kujawami. Urodził się 17 października 1785 roku, jako syn Jana Wolańskiego. Rodzina Wolańskich była znana. Ojciec Tadeusza doradzał kró-

lowi Stanisławowi Augustowi. Był badaczem i pierwszym nauczycielem Tadeusza. Młody Wolański odwiedził wiele krajów europejskich. Wstąpił do armii Napoleona. W okresie Księstwa Warszawskiego służył w garnizonie w Toruniu. W 1812 roku został odznaczony za dokonania przy obronie Torunia. Gdy imperium Napoleona upadło, Wolański wystąpił z armii. Poślubił Wilhelminę Schrotter i osiadł w 1820 roku w majątku Rybitwy pod Pakością. Został starostą inowrocławskim. Był poważany w środowisku. Kilukrotnie był posłem do sejmiku Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Zmarł 16 lutego

1865 roku w Ryńsku, ale został pochowany na Kalwarii pod Pakością.

Był zapalonym zbieraczem. Jego zielnik liczył kilkaset zeszytów. Posiadał także kolekcję ptaków, ptasich jaj, motyli, ryb, minerałów i muszli. Ponad wszystko kochał monety. Miał bzika na punkcie wyszukiwania monet, zwłaszcza tych polskich. Nawiązywał kontakty z całą Europą. Śledził aukcje numizmatyczne. Zbieractwo miało swoją ciemną stronę. Wolański popadł w tarapaty finansowe. Musiał sprzedąć część kolekcji. Gdy sytuacja finansowa była już bardzo zła, usiłował sprzedać całą kolekcję 5 tysięcy monet uniwersytetowi.

(pw)

fot. internet

XX wiek

Wojenne plotki

Po wybuchu I wojny światowej w społeczeństwie narastały plotki. Nie jest to nic nadzwyczajnego, ponieważ pierwsza na wojnach umiera prawda. Jedną z plotek dotyczyła ks. Feliksa Bolta ze Srebrnik w powiecie wąbrzeskim.

Już w pierwszych dniach wojny pojawiały się niesamowite opowieści, które drukowano na łamach prasy. Przykładem może być m.in. informacja Berliner Tagesblatt o tym, że belgijscy cywile „jak dzikie bestie znęcali się nad niemieckimi żołnierzami i strzelali do nich”. Dopiero później okazało się, że ta wiadomość to typowy fejk, czyli oszustwo.

Wychodząca w Palatynacie Reńskim na zachodzie Niemiec gazeta Pirmasenser Zeitung donosiła, że w Świętem w powiecie grudziądzkim komisja wojskowa szukała w miejscowym kościele tajnego sklepienia. W tym samym artykule donoszono, że

ks. Bolt ze Srebrnik został aresztowany na dworcu kolejowym w Kowalewie. Dopiero władze niemieckie z Grudziądza i Wąbrzeźna sprostowały sensacyjne doniesienia.

Postępowania przeciwko proboszczowi w Świętem nie było. Ks. Bolt w Srebrnikach nie był nigdy aresztowany i w ogóle nie był w śledztwie. I tu pojawiły się podobne pogłoski. Zapytanie gubernatora u odnosnego landrata w Wąbrzeźnie wykazało, że ks. Bolt w początkach mobilizacji bawił u wód w Rugii i później powrócił – pisał Rohrbeck, radca sądu wojennego w Grudziądzu.

(pw)

Bitwa pod Rychnowem

XVIII WIEK ➤ 13 września 1742 roku w okolicy Rychnowa Wielkiego pod Kowalewem Pomorskim doszło do bitwy między prywatną armią szlachcica Łukasza Konopki, a milicją miejską z Torunia. Starcie wygrali żołnierze z Torunia

Druga połowa wieku XVIII i panowanie w Polsce dynastii saskiej to czas upadku kraju. Szlachta przede wszystkim wierzyła w swoje prawa i za nic miała dobro ojczyzny. Przykładem takiego podejścia do spraw ojczyzny może być spór między szlachcicem Łukaszem Konopką a władzami miasta Torunia.

Łukasz Konopka pozwał Toruń w 1739 roku o spłatę prywatnego weksla wystawionego w 1670 roku przez piwowara

Szymona Behma, nieżyjącego już od pół wieku mieszkańca Torunia. Pozew przybił na drzwiach magistratu. Roszczenie swoje wniósł do Trybunału Koronnego w Piotrkowie, który to był sądem stanowym dla szlachty. Zgodnie z prawem miasto Toruń można było pozywać tylko przed Sąd Asesorski przy dworze królewskim w Warszawie.

Trybunał Koronny mimo, to orzekł w sprawie na korzyść Konopki, gdyż szlachta szcze-

rze nie cierpiała torunian i za nic miała stare przywileje, jakie otrzymał Toruń od polskich monarchów. Za opieranie się egzekucji miasto skazano nawet na banicję z granic Rzeczypospolitej, a mieszczan toruńskich wyjęto spod prawa.

Konopce przyznano wieś Grębocin, prawo więzienia mieszkańców Torunia, chwywania ich, konfiskowania na drogach towarów kupców toruńskich.

Wojewoda malborski wezwał szlachtę chełmińską, by stawiła się zbrojnie na zajazd na Grębocin, którą to wieś podarował miastu przed trzystu laty Kazimierz Jagiellończyk. Nic nie pomógł osobisty zakaz i potępienie tej akcji przez króla Augusta III. Ponadto Łukasz Konopka czuł się bezkarny, gdyż zyskał protekcję magnackiego rodu Potockich i dzięki nim opłacił prywatne wojsko, w liczbie 60 żołnierzy.

Miasto Toruń również posiadało swoją prywatną armię - oddział milicji miejskiej, w sile 83 zawodowych najem-

nych żołnierzy. Bitwa była tylko kwestią czasu i miejsca.

Do starcia między siłami szlachty i miasta doszło 13 września 1742 roku doszło pod Rychnowem (dziś Rychnowo Wielkie).

Mieszczanie odparli szlachecki zajazd, bez strat własnych. Jednak w trakcie walk, zginął brat Łukasza Konopki, co otworzyło kolejne pole dla procesów sądowych - jeden z nich skończył się dla Torunia nawet karą banicji wieczystej z granic Rzeczypospolitej.

Łukasz Konopka pozywał dalej Toruń przed Trybunał Koronny, Toruń zaś pozywał Konopkę przed Sąd Asesorski. Procesy ze zmiennym szczęściem toczyły się jeszcze kilkanaście lat. Samowola Trybunału Koronnego była oczywistą kpina z prawa.

Sędziów wybierała co roku szlachta na sejmikach deputackich. Składy sądów ferowały wyroki według własnego widzimisie, nie zwracając uwagi na literę prawa i przedstawiane dowody. Chciano za wszel-

ka cenę udowodnić wyższość szlacheckiego Trybunału nad mieszczanami z Torunia.

Dzięki protekcji królewskiej i poparciu rodu Czartoryskich oddalono w końcu pretensje Łukasza Konopki o zapłatę 1.000 złotych, na jakie opiewał weksel Behma. Ze swej strony Toruń miał zapłacić 8.000 złotych wdowie po zabitym bracie Konopki. Koszty procesowe wyniosły Toruń około 80.000 zł.

Łukasz Konopka zyskał sławę wśród braci szlacheckiej, która doceniła jego niezłomną postawę, upór i determinację, które omal nie doprowadziły do upadku jednego z najważniejszych miast Rzeczypospolitej i wygnania jego mieszkańców. Łukasz Konopka ośmieszył przy tym dwór królewski, sąd zadworny i osobę samego monarchy.

oprac. (szyw)
fot. internet

Więcej informacji o bitwie i literaturze na jej temat można znaleźć na stronie internetowej księżnicy miejskiej w Toruniu.

Postać

Bronił Pomorza

Przybliżamy historię generała Mikołaja Bołtućcia, który we wrześniu 1939 roku dowodził Grupą Operacyjną „Wschód”, która była częścią Armii Pomorze i broniła naszego regionu. Generał zginął 22 września 1939 roku, próbując dotrzeć ze swoimi oddziałami do Warszawy.

Mikołaj Bołtuć był synem Ignacego, generała carskiego, herbu Dołęga i Anny z Łabuńskich.

W Petersburgu uczęszczał do gimnazjum. W 1911 roku ukończył rosyjski Korpus Kadetów w Omsku, a w dwa lata później Państwową Szkołę Piechoty w Petersburgu. Uczestniczył w wojnie fińskiej (1917), w której został kontuzjowany w wyniku działania gazów bojowych.

Podczas I wojny światowej służył w armii carskiej na różnych stanowiskach podoficerskich i oficerskich. Dowodził m.in. batalionem piechoty na froncie niemieckim. W grudniu 1917 roku przeszedł do III Korpusu Polskiego, a po jego rozwiązaniu w sierpniu 1918 roku do 4 Dywizji Strzelców Polskich gen. Lucjana Żeligowskiego, operującej na południu Rosji. W jej szeregach walczył do czerwca 1919 roku.

W okresie 1921 - 1922 był słuchaczem Kursu Doszkolenia Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie. Następnie piastował różne stanowiska sztabowe. Był szefem wydziału w Biurze Ścisłej Rady Wojennej, szefem Oddziału III a Operacyjnego i szefem wydziału dowództwa „Wschód”. Przeszkolony w Paryżu. 31 marca 1924 roku awansował na podpułkownika.

Od 1926 roku pełnił funkcję oficera do specjalnych poruczeń w Gabinetie Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych. Rok później został przeniesiony został do Korpusu Ochrony Pogranicza i wyznaczony na stanowisko dowódcy 6 Półbrygady Ochrony Pogranicza. Na tym stanowisku został przez Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego awansowany na stopień pułkownika, ze starszeństwem z dniem 1 stycznia 1928 r. i 17 lokatą w korpusie oficerów piechoty. W lipcu 1929 roku mianowany został dowódcą Brygady KOP „Grodno”. Rok później został ponownie przeniesiony z KOP i wyznaczony na stanowisko dowódcy piechoty dywizyjnej 19 Dywizji Piechoty w Wilnie. Od października tego roku pełnił obowiązki dowódcy tej dywizji.

W latach 20. był wicepre-

sem Wojskowego Klubu Samochodowego i Motocyklowego. Był zwolennikiem apolityczności wojska, niereligijny, przeciwstawiał się dominacji legionistów, zwolennik ograniczenia wydatków reprezentacyjnych. Czynniki te spowalniały jego awans. Od 1936 dowodził 4 Dywizją Piechoty w Toruniu. Z dniem 19 marca 1939 roku został awansowany do stopnia generała brygady (10 lokata w swoim starszeństwie).

Kampania polska 1939 roku

W sierpniu 1939 roku objął dowództwo Grupy Operacyjnej „Wschód” w składzie Armii „Pomorze” gen. Władysława Bortnowskiego. Początkowo jej zadaniem miała być osłona ewentualnej polskiej demonstracji siły w przypadku niemieckich prób opanowania Gdańska. W wyniku zaostrożenia się sytuacji, zadaniem GO stała się obrona południowego odcinka polskiego Pomorza, na linii Osa - jezioro Mielno - jezioro Sośno - jezioro Zbiczno - jezioro Bachotek - Drwęca do granicy państwa.

W pierwszych dniach wojny wkroczył na teren Prus Wschodnich, odpierał też ataki przeważających sił wroga, m.in. dzięki brawurowemu kontratakowi. Dla uniknięcia okrążenia wraz z pozostałymi siłami Armii „Po-

morze” wycofywał się w kierunku południowo-wschodnim. 11 września dotarł wraz z powierzonymi mu siłami w rejon bitwy nad Bzurą. Uczestniczył w natarciu na lewym skrzydle wojsk polskich. Siłami 16 Dywizji Piechoty zajął Łowicz. 14 września, na skutek meldunków o nadciągających spod Warszawy niemieckich jednostkach pancernych, wydał rozkaz o wycofaniu na północny brzeg Bzury. Gdy przepełniona twierdza Modlin nie mogła przyjąć jego żołnierzy, a tylko oficerów, zdecydował się na brawurowy marsz na odsiecz Warszawy. Na czele improwizowanej grupy wojska, liczącej ok. 5 tys. żołnierzy, uczestniczył w walkach obronnych, a od 17 września - odwrotowych w kierunku na Warszawę. 22 września podczas próby przebiecia się do Warszawy z rejonu Palmir wywiązała się krwawa, wielogodzinna bitwa pod Łomiankami. Natarcie polskie załamało się z braku amunicji, a gen. Mikołaj Bołtuć poległ w ogniu snajperów, osobiście prowadząc żołnierzy do ataku „na bagnety”. Został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

oprac. (szyw)
fot. internet

UWAGA!!! ZMIANA ZASAD NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Teraz Twoje ogłoszenie drobne ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach!
Tygodnik Regionu Golubsko-Dobrzyńskiego CGD, Tygodnik Regionu Lipnowskiego CLI, Tygodnik Regionu Rypińskiego CRY, Tygodnik Regionu Wąbrzeskiego CWA

OGŁOSZENIE MOŻEMY PRZYJAĆ OD CIEBIE NA DWA SPOSOBY

1. Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: ogloszenia@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty.
2. Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Rynek 22, 87-400 Golub-Dobrzyń

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu **56 493-41-50** lub **608-688-587** i na stronie **www.golub-cgd.pl**

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto Części i akcesoria

Auto-Zarębski-części i akcesoria samochodowe, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 58

Części i akcesoria sam. U Małgosi, Małgorzata Salach, Golub-Dobrzyń, ul. Kościuszki 31, tel. 56 683 35 15, 504 538 151

Części i akcesoria sam. U Małgosi, Małgorzata Salach, Kowalewo Pom., ul. Batalionów Chłopskich 3B, tel. 56 684 40 72

Radmat-sklep motoryzacyjny, części i naprawa rowerów, tel. 726 235 076

U Adama Sklep motoryzacyjny Golub-Dobrzyń, ul. Świerkowa 8, tel. 566 833 784

Sklep motoryzacyjny, wymiana oleju MOTO-OIL, diag. komput., wymiana opon, klimatyzacja, naprawy bieżące, Golub-Dobrzyń, ul. Dziewanowskiego 22, tel. 602 199 314

Auto części AiR, Golub-Dobrzyń, ul. Tulipanowa 14, tel. 664 490 951

mamAuto-sprawdzone części używane do wszystkich aut-Gwarancja 1 miesiąc!, tel. 54 280 2991

Auto części Ravis, ul. Skępska 31, Lipno, tel. 54 288 46 76

MKF Auto-części i akcesoria do samochodów, motocykli, skutrów i quadów 2T i 4T, Wąbrzeźno, ul. Wolności 48, tel. 731 600 310

Serwisy

Auto-Zarębski naprawy bieżące, geometria kół 3D, klimatyzacja, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 58

Naprawa i serwis samochodów ciężarowych-Gabar Wroclki, tel. 601 656 616

Wulkanizacja kompleksowo-Gabar Wroclki, tel. 601 707 951

D.Grabowski-Klimatyzacja i diagnostyka kół 3D, Sadykierz 17, tel. 668 547 369

K.Bieganowski-zakład wulkanizacyjny, Golub-Dobrzyń, ul. Strumykowa 1, tel. 601 917 253

D. Siemienik-klimatyzacja, wulkanizacja, serwis, tel. 56 683 30 17

Auto Check-klimatyzacja, elektryka sam., obsługa, naprawa, tel. 882 510 025

Auto naprawa J. Cebula-geometria, diagnostyka pojazdowa, Kowalewo Pomorskie, tel. 721 300 688.

Wichurex-klimatyzacja, serwisy opon, mechanika pojazd., Kowalewo Pomorskie, tel. 504 395 786, 501 499 948

Auto Gaz-montaż instalacji gazowych, mechanika pojazdowa, tel. 600 055 664

Tom-Gaz-montaż samochodowych instalacji gazowych, tel. 608 027 239

G.Nowakowski-auto naprawa, handel wulkanizacja, klimatyzacja, tel. 603 607 228

JB Truck-diagnostyka i naprawa samochodów ciężarowych, serwis klimatyzacji, tel. 608 711 361

D.Łęsiński-usługi mech., klimatyzacja, wulkanizacja, diag. komp., tel. 665 832 917

A.Osowski-ogumienie-sprzedaż, wymiana, serwis, tel. 692 833 009

Trygum-kompleksowe usługi wulkanizacyjne, opony używane, Płachoty 14, tel. 782 659 253

Auto-Nik-mechanika i diagnostyka samochodowa, Radomin 63 A, tel. 665 130 681

Mar-Mot-naprawa samoch., specjalizacja Renault, Peugeot, Citroen, tel. 666 866 751

AiR-auto naprawa, kompleksowe naprawy powypadkowe, tel. 664 490 951

Gawrońscy-legalizacja tachografów cyfrowych, Rypin, ul. Mieczarska 21, tel. 602 536 686

Auto Sumocki-opony hurt-detał, sprzedaż, wulkanizacja i serwis. Naprawa aut. Lakiernia proskkowa. Klimatyzacja, Makówiec 67, tel. 601 927 221

Blonkowski, Tłuchowo, Mysłakówko 15, tel. 692 144 235

Mechanika pojazdowa i serwis opon, Krojczyn 22, tel. 603 904 781

Mar-Auto Marek Grąbczewski-mechanika pojazdowa, wulkanizacja, geometria 3D, serwis klimatyzacji, Auto Pomoc 24h, Skępe, Józefkowo 4, tel. 508 086 766

Nowy serwis tachografów, legalizacja, naprawa, pobieranie danych analogowe i cyfrowe, Brodnica, ul. Podgórna 45, tel. 535 303 234

Skup aut/demontaż

K. Bieganowski-skup aut gotówka, tel. 601 917 253

mamAuto-złomowanie/auto-kasacja. Płacimy Najwięcej! Odbiór gratis, gotówka!, tel. 54 280 2991

Stacja demontażu pojazdów, auto kasacja, Kikół, ul. Spółdzielcza 9, tel. 887 412 858

Stacja demontażu pojazdów. Samochodowe instalacje gazowe-montaż, serwis, Wola 27, tel. 500 102 555

Nieruchomości

NSP-Nieruchomości-biuro pośrednictwa w obrocie nieruchomościami. Oferujemy profesjonalne przeprowadzenie każdego rodzaju transakcji w nieruchomościach, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 11, tel. 531 795 462

Sprzedam dom w Węgiersku z działką o pow. 20 ar. Cena 185 000 zł, tel. 514 752 315

Sprzedam las z gruntami 4 ha, Elgiszewo, Tel. 508 388 406

Sprzedam ziemię 5,28 ha w miejscowości Adamki, tel. 606-485-076

Sprzedam mieszkanie 38 m2, Wronie, parter, dwa pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój. Ogrzewanie gazowe (gaz ziemny), okna pcv. Garaż murowany, działka 4 ary. Cena 115 000, tel. 661 099 868

Sprzedam mieszkanie 32 m2 z balkonem, I piętro, Golub-Dobrzyń, tel. 723 748 116

Sprzedam udziały w kamienicy przy ul. Charzewskiego w Golubiu-Dobrzyniu, udziały: 63,333, tel. 516 070 531

Sprzedam grunty orne 6,4 ha, Zbójenko, tel. 665 772 484

Kupię ziemię pod uprawy rolne, tel. 609 648 102

Sprzedam dom jednorodzinny z budynkami gospodarczymi w centrum Radomina, tel. 661-928-628

Sprzedam 1 ha ziemi porośnięty olchami, 4 km od Golubia, tel. 669 317 943

P+R+T Sprzedam mieszkanie 2-pokojowe 54 m2, ul. Brodnicka. tel. 519 502 297

Praca

R+P Tworzymy 50 nowych miejsc pracy. Poszukujemy pracowników produkcji i operatorów wózków widłowych. Praca w Toruniu, darmowy dowóz z Golubia-Dobrzynia, 2 zmiany, umowa o pracę, atrakcyjne zarobki. Szczegóły 608 388 456

Zatrudnię pracownika na skup palet w Radominiu, tel. 667 211 481

Rolnictwo Maszyny

Importer maszyn i urządzeń rolniczych Krzysztof Jabłoński, Obręb 25, tel. 604 849 435

S. Motycki-akumulatory ZAP Piastów, FUCHS oleje rolnicze, folie kiszonkarskie, maty przyzmo-we, ruszta betonowe dla trzody i bydła, Dulska, tel. 501 291 755

Ryszard Leszek stacja kontroli opryskiwaczy, części do ciągników C-360, 330, JUMZ, ogumienie, Małe Pułkowo, tel. 502 461 368, 56 689 10 70

Importer maszyn i urządzeń rolniczych Krzysztof Jabłoński, Obręb 25, tel. 604 849 435

Land-Handel sprzedaż maszyn rolniczych. Usługi: koparką/spychem. Wulkanizacja: rolnicze, tir, przemysłowy, Kikół, Wola 47a, tel. 506 053 816

Naprawa sprzętu rolniczego oraz sprzedaż części do ciągników i maszyn rolniczych, Wielgie, ul. Ogrodowa 17, tel. 606 193 135, 54 288 77 25

Sprzedaż sprzętu rolniczego: agregaty, pługi, kabiny, rozsiewacze, rozrzutniki, przyczepy, Wielgie, tel. 606 193 135

Przewóz maszyn rolniczych do 10 ton, tel. 600 990 042

Zwierzęta

Hodowla materiału zarybieniowego ryb karpiowatych, Wielka Łąka 61, tel. 606 638 810

Knury, maciory kupię, odbiór z gospodarstwa, waga, gotówka, przelew, tel. 725 804 742

Sprzedam prosiaki, cena do uzgodnienia, 15 szt., tel. 693 616 319

Inne

Agromax-hurtownia nawozów, Brodnica, tel. 56 498 23 39

Marcinkowscy gospodarstwo szkółkarskietel, Szychowo 18, tel. 698 587 647

Różne

Wypredaż rzeczy ze sprzedawanego gospodarstwa rolnego. Okazja! tel. 603 628 969

Skupuję złomowe schładzalniki od mleka, chłodziarki, silniki, skrzynie samochodowe, silniki elektryczne 10 zł/kw i inne, tel. 669 317 943

Usługi Auto handel/komis

Auto Handel-komis skup i zamiana, Marek Wiśniewski, Brodnica, ul. Lidzbarska 10B, tel. 603 858 933

Damarauta sprowadzane z Niemiec, komis, transport, Brodnica, ul. Sikorskiego 4, tel. 660 466 986

Budowlano/remontowe

Drewniane konstrukcje dachowe, Radomice 119, tel. 604 493 762, 54 287 94 91

Piasek, żwir-piasek płukany, sucho siany, żwir, czarnoziem, torf, kruszywo, kamień, tłuczeń, gruz-Dowóz, tel. 608 219 596

Ogrodzenia sprzedaż i montaż, tel. 668 282 610

Wodny kolektor słoneczny sprzedaż, montaż, serwis, tel. 668 773 499

Karkon Zaporowicz-producent kotłów UKZ EKO-sprzedaż części, Golub-Dobrzyń, ul. Sz. Rypińska 50, kontakt pod nr. tel. 695 912 114, facebook.com/karkongd

Usługi hydrauliczno-ślusarskie, wodno-kan i CO. Wykonawstwo instalacji wodnych, kanalizacyjnych i CO. Montaż kotłowni. Radomin 23b, tel. 512 295 280

Projektornia-meble na wymiar: m.in. kuchenne, biurowe, szafy przesuwne. Wyposażenia firm, aptek, przychodni lekarskich, inst. pożytku publicznego, tel. 662 116 657

Benstal-Ogród, Narzędzia, Stal, Rypin, Piłsudskiego 76A, tel. 54 230 90 66, 519 618 010

El-Dan firma ogólnobudowlana, stany surowe, elewacje, dachy, docieplenia, wykończenie wnętrz, tel. 792 080 506

FHU Rolkop materiały budowlano-przemysłowe, Lipno, ul. Jastrzębska 17A, tel. 605 085 007

FU Krystian Pawłowski-adaptacja poddaszy, tynki elewacyjne i dekoracyjne, malowanie, gładzie, płytki, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 794 663 537

Gru-Met-piaskowanie z dojazdem. Usługi Ślusarsko-spalalnizce, tel. 888 471 801

Hurtownia materiałów budowlanych F.H.U. Rad-Met Radosław Będlin, Moszczone 40, tel. 513 178 323, 727 688 027

M-4 okna, bramy garażowe, drzwi, rolety, parapety, Lipno, ul. 3-go Maja 16, tel. 54 288 35 82

Marex technika grzewcza i sanitarna, Lipno, ul. Skępska 36, tel. 604 612 749

Max-Bruk-układamy kostkę brukową i granitową. Wykonujemy chodniki, parkingi, drogi, podjazdy, tarasy, ogrodzenia itp., Tłuchowo, tel. 790 547 678

Montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, produkcja kotłów CO, usługi hydrauliczne, koparką i koparko-ładowarką, tel. 667 552 919, 607 479 291

Ocieplanie pianką PUR, tynki i posadzki maszynowe, tel. 501 202 840

P.P.H.U Kalinowski-bramy, ogrodzenia, balustrady, usługi spawalnicze, Tłuchowo, tel. 512 442 245

P.P.H.U Rom-Dom-więźby dachowe, pokrycia dachowe, obróbki blacharskie, budowa domów w systemie szkieletowym. Roman Ruszkowski. tel. 601-811-909

P.P.H.U. Michał Ostrowicki-usługi koparkami, transport materiałów sypkich, Jasień 53a, tel. 505 840 026, 502 212 981

Panorama-sprzedaż okien, drzwi, rolet, bram, parapetów, moskitier, Rypin, ul. Kościuszki 54, tel. 509 728 154, 729 353 930

Schody drewniane, układanie podłóg/parkietów, cyklinowanie, balustrady, tarasy, meble ogrodowe,

we, Tłuchowo, tel. 602 636 101

Tynki cenantowo-wapienne. Długoletnie doświadczenie, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 607 349 375

Usługi elektryczne, energetyczne, podnośnik koszowy 18m, pomiary i inne usługi, Ziółkowski Ireneusz, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 606 313 594

Usługi koparko ładowarką/wywrotką, melioracje, odwodnienia, pomiary spadków, eko szamba, Wola 9a, tel. 698 481 967

Zakład stolarski Szczepan Zaborowski oferuje: więźby dachowe, schody, meble ogrodowe, parkiety, Wielgie, tel. 606 320 635

Dachy, okna, drzwi, płyta warstwowa, garaże (blaszaki), tel. 514 866 203 lub 56 474 09 20

Domy weselne/sale

Zajazd Żłota Podkowa-sala weselna, imprezy okolicznościowe, Wroclki, tel. 601 913 928

Półwysp Wądzyn-sala weselna, imprezy okolicznościowe, tel. 667 652 205

Sala bankietowa Róża, wesela, przyjęcia, stypy, imprezy okolicz., Golub-Dobrzyń, ul. Toruńska 7, tel. 532 524 082, 532 524 099

Sala bankietowa U Danieli-wesela, imprezy okolicznościowe, Zbójno 152, tel. 698 142 767

Restauracja Marsylia-wesela, imprezy okolicznościowe, Lipno, ul. Wyszyńskiego 48, tel. 607 981 703

Doradztwo/inwestycje

Formalności i inwestycje w pigułce „od A do Z”. Operaty wodnoprawne, karty informacyjne i wnioski, tel. 606 836 270

Viz-Arch biuro architektoniczne Dorota Czarnołucka-Krzemińska, projektowanie, nadzorowanie, doradztwo inwestycyjne, tel. 881 205 398, 886 115 708

Biuro Rachunkowe Dorota Garkowska, Golub-Dobrzyń, ul. Konopnickiej (Pawilon Nr 5), tel. 608 514 548

Biuro Rachunkowe Sigma Barbara Jasieniecka, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 3, tel. 666 083 486

Biuro Rachunkowe Buchalter Beata Kudźba, Golub-Dobrzyń, ul. Mickiewicza 1/17, tel. 668 237 890

Prowadzenie dokumentacji: KPiR, ryczałt, pełna księgowość, Zus, kadry, place, obsługa BHP, Tłuchowo, ul. Sierpecka 19, tel. 509 473 710

Edukacja

Akademia Językowa CGD-uczmy dzieci, młodzież i dorosłych, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 9, tel. 604 791 169

OSK Paradziński, Golub-Dobrzyń, ul. Mostowa 1A, tel. 693 032 565

OSK Moto-Or Ryszard Ośka, Golub-Dobrzyń, ul. Wodna 13, tel. 607 389 644

OSK Ekspert Justyna Kuchcińska-kursy Kat. A, A1, A2, AM, B, Wielgie, ul. Ogrodowa 27, tel. 507-764-236 , www.ekspert-szkola.pl

OSK Omega Ozimek Jacek-kursy prawa jazdy kat. A, B, B+E, C, C+E, Lipno, Osiedle W. Reymonta 6/61, tel. 889-307-337

OSK UT. Jabłoński Maciej-prawo jazdy kat. A, B, B+E, C, C+E, Tłuchowo, tel. 502 452 902

Finanse/bankowość

Agencja PKO BP-kredyty, lokaty, otwieranie kont osobistych, wpłaty, wypłaty, Golub-Dobrzyń, ul. Kościuski 5 (godz. 8.00-17.00), tel. 56 683 53 15

Lombard pożyczki pod zastaw złota - aut - nieruchomości, Kowalewo Pom., ul. Toruńska 4, tel. 781 491 378

Dobry punkt finansowy, opłaty za wszystkie rachunki tylko 1,99, Golub-Dobrzyń, Plac Tysiąclecia 13 B, tel. 531 022 379

Alior Bank Partner - pożyczki, kredyty konsolidacyjne, konta osobiste, ul. Kościuski 2, Lipno, tel. 54 287 19 99

Kantor Euro-Max możliwość negocjowania kursu walut, nakożystniejsze ceny, tel. 54 288 30 11

Lombard Grosik skup złota, najniższa cena, najlepsze warunki, najniższe koszty, tel. 54 288 30 11

Pożyczki bez BIK na raty do 20 000 zł. Szybko i dyskretnie. Również na dowód. Dojazd do klienta. Zadzwoń! Tel. 572 148 143, 508 055 036

Gabinety weterynaryjne

Gabinet weterynaryjny lek. wet. K. Szarowska i M. Raś, dyżur całodobowy, Małe Pułkowo 42, tel. 608 156 833, 509 954 828

Gabinet weterynaryjny lek. wet. A. Sarek-Kaczorowska, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 19/15, dyżur całodobowy, tel. 517 532 637

Hotele/motele/zajazdy

Zajazd Złota Podkowa-hotel, restauracja, Wrocław, tel. 601 913 928

Motel Przy Stacji, Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Półwysp Wądzyn-hotel, restauracja, tel. 667 652 205

Komputery/IT

Komputery, sprzedaż, serwis, kasy fiskalne, terminale płatnicze, programy Insert, tel. 600 483 434

PS Instal-komputery, serwis, sprzedaż, naprawa, instalacje RTV/SAT, Kowalewo Pomorskie, tel. 56 690 43 91

JK Centrum Serwisowe, telefony, komputery, nawigacje, konsole, Golub-Dobrzyń, ul. Piłsudskiego 5, tel. 796 088 904

JK Centrum Serwisowe, telefony, komputery, nawigacje, konsole, Kowalewo Pom., pl. 700-lecia 2, tel. 537 811 711

Kompix-sprzedaż, kupno, serwis komputerów PC oraz laptopów. Sprzedaż używanych komputerów, Tuchowo, tel. 788 745 302

Moda i uroda

Ada-Plus markowa biżuteria srebrna, stoisko patronackie (pralnia TESCO), kolekcje na każdą okazję.

Gabinet kosmetyczny W. Staniszevska, Golub-Dobrzyń, ul. Konopnickiej 7C, tel. 665 848 149

Salon kosmetyczny Daria, Golub-Dobrzyń, ul. Ceglana 4, tel. 508 741 237

Myjnie

Myjnia bezdotykowa 24h, Golub-Dobrzyń, ul. Żeromskiego 40A (naprzeciw TESCO), tel. 502 683 025

Myjnia samochodowa. Stacja Orlen Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Myjnia samoobsługowa bezdotykowa, Kowalewo Pomorskie, ul. Brodnicka 21

Pomoc drogowa

Pomoc drogowa-autoholowanie-Gabar Wrocław, tel. 663 007 096

JAC Wypożyczalnia ławet i przyczep towarowych oraz podłodziowych, Golub-Dobrzyń, Podzamek Golubski 51, tel. 606 679 336, 606 478 379

Autoholowanie 24h, wulkanizacja, opony nowe i używane, akumulatory, felgi stalowe i alumi-

niowe, Wielgie, ul. Lipnowska 36, tel. 728 989 861

Pomoc drogowa 24h Lipno. Autoholowanie Si-korski. Przewóz maszyn i innych pojazdów-kraj i zagranica, tel. 733-573-007

Pomoc drogowa, tel. 600 990 042

Składy opału

F.H. Dar-Pol-skład węgla Napole 80B, tel. 606 148 049

Dampol skład opału, Małki, tel. 508 173 746

FHU Olek Skład węgla, tel. 501 621 145

F.H.U. M. Onak skład opału, Kowalewo Pom., ul. Dworcowa 2, tel. 530 170 270

Skład opału S.C. Barbara Budzińska, Jerzy Budziński, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 31A (naprzeciw Olkopu), tel. 56 683 48 46

Skład węgla, Golub-Dobrzyń, Szosa Rypińska (naprzeciw szpitala), tel. 881 005 188

Magazyn opałowy Marchewka, Golub-Dobrzyń, ul. Sokołowska 44, tel. 56 683 37 99

Inter-Pal ekogroszek, pellet, brykiet, tel. 531 132 203

Agromax-autoryzowany sprzedawca katowickiego holdingu węglowego, Brodnica, tel. 56 498 23 39

Węglopol, skład węgla, Kamionka 17, tel. 609 092 360

Sport/rekreacja

Daria-siłownia tylko dla kobiet, Golub-Dobrzyń, ul. Ceglana 4, tel. 508-741-237

Hurtownia rowerów w Zieleniu-sprzedaż, serwis, naprawa, tel. 605 418 025

Salon firmowy Romet-skutery, motocykle, rowery, Rypin, ul. Piłsudskiego 47, tel. 600 261 092

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Wąbrzeźno, ul. Kopernika 7, tel.608 516 205

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Wąbrzeźno, ul. Gen. Sikorskiego 8, tel. 660 522 872

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery ,części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Kopernika 7, tel. 530 186 139

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Farna 4, tel. 784 085 614

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Mostowa 8, tel. 662 126 961

Stacje kontroli pojazdów

Okręgowa stacja kontroli pojazdów Auto-Zarebski, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 57

J. Stuczynski, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 30A, tel. 603 606 489

J. Stuczynski, Kowalewo Pom., ul. Brodnicka 23, tel. 603 606 489

Okręgowa stacja kontroli pojazdów, Golub-Dobrzyń, ul. Sokołowska 23 (naprzeciw targowiska), tel. 887 508 100, 666 879 762

Okręgowa stacja kontroli pojazdów Gawronscy, Rypin, ul. Młeczarska 21, tel. 54 444 71 15

Stacje paliw

Stacja paliw Lotos-Gabar Wrocław, tel. 56 683 69 66

Stacja Paliw Orlen-Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Transport

Transport, usługi ładowarką-Gabar Wrocław, tel. 601 656 616

Przewóz osób, busy 8 lub 19 miejsc, tel. 600 990 042

Ubezpieczenia

M. Kiełkowska, ubezpieczenia OC, AC, majątkowe, Zbójno, tel. 506 032 523

Centrum ubezpieczeń Sylwia Mróz, Golub-Dobrzyń, ul. Pl. 1000 lecia 11, tel. 512 289 878

Centrum ubezpieczeń Sylwia Mróz, Kowalewo Pom., ul. Batalionów Chłopskich 4, tel.517 710 660

Komunikacyjne, rolne, życiowe, mieszkaniowe, Wielgie, ul. Włocławska 10, tel. 604 906 775

Najtańsze OC, sprawdzone AC, uprawy, domy, na życie, Cezary Wioletta Kowalscy, Dobrzyń nad Wisłą, ul. Franciszkańska 19, tel. 502 172 308

OC/AC, mieszkania, rolne, firmy, na życie, pożyczki, J. Stawarz, Tuchowo, ul. Sierpecka 4, tel. 664 059 393

Ubezpieczenia OC/AC, rolne, majątkowe, życiowe, kredyty, inwestycje. Piotr Kycia, Lipno, ul. Mickiewicza 10, tel. 606 340 278

Zdrowie

Psychoterapia psychodynamiczna, poradnictwo psychologiczne, psychotesty k. zawodowi, kat. B, C, C+E, D, kierowcy prowadzący pod wpływem alkoholu, przekroczenie punktów karnych, operator wózków i maszyn budowlanych tel. 502 684 122

Inne

Dorabianie kluczy, ostrzenie noży, nożyczek, maszynek, Golub-Dobrzyń, ul. Żeromskiego 40a, tel. 502 683 025

FHU Olek Sprzedaż dywanów, wykładzin, chodników, Ostrowite 22, tel. 501 621 145

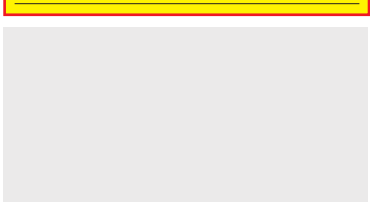
Firanex pomiar wystrój i aranżacja okien w domu klienta, Golub-Dobrzyń, Plac 1000 lecia 13b, tel. 516 126 855

Blum-Mar usługi leśne, wycinka drzew, pielęgnacja lasów, nowe nasadzenia, tel. 605 739 200

Różne

Działka bud. 30a, podzieln. prąd, kanał. woda. wóz konny z zaczep. krajege+silnik 5,5 kw. beczka do wody 1000l, tel. 54 289 73 47

Banery, ulotki, wizytówki, również z projektem, kontakt 608 688 587

REKLAMA

WABRZESKIE CENTRUM NIERUCHOMOŚCI

POLECAMY:

domy:
Czystochleb - 130m2 – działka 1,76 ha - 530.000 zł
Łabędź - 170m2 – działka 1,2 ha - 300.000 zł (dom w budowie)

mieszkania:
W-no, os. Hallera – 82,5m2 – 215.000 zł
W-no, os. Hallera – 36,3m2 – 134.000 zł
W-no, ul. Kętrzyńskiego – 53,4m2 - 153.000 zł

działki:
Czystochleb – 1600m2 – 50.000 zł
Wałycz – 640m2 – 45.000zł
Czystochleb – 3500m2 – 105.000 zł

budynek mieszkalno-użytkowy:
W-no, ul. M. Rataja - 320m2 - 450.000 zł

ZADZWOŃ 602-371-505
SPRAWDŹ CAŁĄ OFERTĘ NA:
www.nieruchomosci-wabrzezno.pl

REKLAMA

ZAKŁAD POGRZEBOWY „HADES”
Krzysztof Czerwiński
ul. Kopernika 13
WĄBRZEŻNO
Jesteśmy do Państwa dyspozycji przez
CAŁĄ DOBĘ
tel. 605 767 495
www.hades-wabrzezno.manifo.com

GB.6845.20-34.2018.J.G-K

INFORMUJE

iż zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn.zm.) **został wywieszony** na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Wąbrzeźno przy ulicy Wolności nr 18 oraz zamieszczony na stronie internetowej miasta www.bip.wabrzezno.com w zakładce „ogłoszenia, informacje” w dniu 20 września 2018 r. **wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia na okres 3 lat pod ustawienie pojemników na odpady komunalne:**

1. części działki ewidencyjnej nr 627/10 o powierzchni 2,65 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Generała Hallera, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00022178/0 ,
2. części działki ewidencyjnej nr 493/4 o powierzchni 23 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Matejki, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2 ,
3. części działki ewidencyjnej nr 512/12 o powierzchni 10,50 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Sienkiewicza, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2 ,
4. części działki ewidencyjnej nr 512/12 o powierzchni 16 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Sienkiewicza, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2 ,
5. części działki ewidencyjnej nr 483/30 o powierzchni 20,00 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Matejki, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00005085/6,
6. części działki ewidencyjnej nr 380/11 o powierzchni 7,60 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Żeromskiego, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2,
7. części działki ewidencyjnej nr 363/34 o powierzchni 18,00 m² położonej w obrębie 2 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Grudziądzkiej, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00018915/8,
8. części działki ewidencyjnej nr 512/12 o powierzchni 19,00 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Sienkiewicza, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2,
9. części działki ewidencyjnej nr 508/18 o powierzchni 23,00 m² położonej w obrębie 1 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Sienkiewicza, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00010090/2,
10. części działki ewidencyjnej nr 60/45 o powierzchni 11,00 m² położonej w obrębie 3 miasta Wąbrzeźna przy ulicy Kasińskiego, zapisanej w księdze wieczystej KW nr TO1W/00023673/7.

Burmistrz Wąbrzeźna
mgr Leszek Kawski

OGŁOSZENIE

WYPADKI

Ucierpiałeś w wypadku komunikacyjnym, w rolnictwie lub straciłeś bliską osobę? – skontaktuj się z nami.

BIURO DORADZTWA I POŚREDNICTWA W DOCHODZENIU ODSZKODOWAŃ PO WYPADKACH

Tomasz Przybyszewski ul. Rynek 20, 87-400 Golub-Dobrzyń

tel. 608 380 227, e-mail: biurotp@op.pl

Nasze wynagrodzenie – wyłącznie po uzyskania odszkodowania

REKLAMA

NAJLEPSZE POŻYCZKI

z dowozem do domu, nawet w 10 minut!!!

od 500 zł do 10.000 zł

EKSPRESOWA DECYZJA, MINIMUM FORMALNOŚCI, DISKRECJA I ZAUFANIE Z INVEST FINANCE

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG FINANSOWYCH INVEST FINANCE SP. Z O. O.
WZGÓRZE WODOCIĄGOWE 20, 89-100 NAKŁO NAD NOTECIĄ
NIP 558-186-39-39; REGON 363879643

ZADZWOŃ!!! 508-593-838

OGŁOSZENIE

Działkę budowlaną w ścisłym centrum Wąbrzeźna wraz z projektem i zezwoleniem na budowę sprzedam.

Parter przeznaczony na działalność, 1 i 2 piętro mieszkania.

Na działce en.el, gaz, woda, kanalizacja.

Tel 506 141 913

Historyczna karawana na Podzamczu

WĄBRZEŹNO 15 września w Wąbrzeźnie gościł historyczny korowód. Przygotowane przez miasto atrakcje spodobały się szczególnie dzieciom

Impreza została zrealizowana w ramach projektu „Patrol historyczny – pogranicze chrześcijaństwa”, za który odpowiedzialne było stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania z Wąbrzeźna. Żywe lekcje historii, przeprowadzone przez bractwa m.in. z Radzyna Chełmińskiego i Brodnicy, przybliżyły wąbrzeźnianom życie codzienne zakonu Templariuszy, który w średniowieczu prowadził swoją działal-

ność na ziemiach naszego regionu.

Każdy z uczestników imprezy mógł przejechać się bryczką, nauczyć się pisania piórem, czerpania papieru, strzelania z łuku oraz spróbować swoich sił w garncarstwie i kowalstwie. „Patrol historyczny” miał na celu wykorzystanie rekonstrukcji historycznych, aby łatwiej dotrzeć do szerokich grup społecznych. Według organizatorów przedsię-

wzięcia, ziemia wąbrzeska to region historycznego pogranicza, które od wieków charakteryzowało się niezwykłym kolorytem kulturowym.

Od godz. 12 do 15 historyczna karawana stacjonowała na wąbrzeskim Podzamczu, by następnie po godz. 16 przenieść się na plac przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Ryńsku.

Tekst i fot.
Aleksandra Góralska

Między równymi

REGION ▶ Od 5 maja na golubskim rynku funkcjonuje nowa instytucja. Za kolorową witrynę prowadzi działalność „Fundacja Inter Pares”. O jej funkcjonowaniu opowiada prezes Iwona Sawicka

– Co to takiego Fundacja Inter Pares?

– Nasza fundacja powstała z grupy ludzi, którzy od lat pomagają bezdomnym zwierzętom. I to jest główna część naszej działalności, która została rozszerzona o edukację dzieci, ale w zasadzie też o działania międzypokoleniowe w zakresie edukacji w obcowaniu ze zwierzętami i w szerszym wzajemności ludzi na siebie nawzajem, na słabszych, na bezdomne zwierzęta. Chcemy połączyć edukację dzieci z pomocą zwierzętom.

– Czy oprócz działalności statutowej fundacja podejmuje inne działania?

– Od 17 września ruszamy z działalnością gospodarczą, zostajemy Przedsiębiorstwem Ekonomii Społecznej i zakładamy pracownię graficzną. Zatrudniamy trzy osoby na pełen etat, które będą realizować projekty graficzne i prowadzić kursy grafiki komputerowej, nie tylko komputerowej. Będziemy się skupiać na różnych kursach komputerowych. Dla dzieci, dla seniorów, dla dorosłych, a projekty będziemy chcieli sprzedawać firmom, instytucjom, osobom prywatnym. Z tej działalności chcemy utrzymać naszą działalność statutową: i pomoc zwierzętom, i warsztaty edukacyjne dla dzieci poza godzinami pracy w szkole.

– Poza działalnością edu-

cyjną fundacja zajmuje się też zwierzętami. Gdzie te zwierzęta się znajdują?

– Zwierzęta mamy rozparcelowane w różnych domach tymczasowych, u mnie w tej chwili jest jedenaście psów. W Toruniu mamy ludzi, którzy stworzyli domy tymczasowe i przechowują nam zwierzęta do czasu adopcji, dopóki nie znajdziemy im domu. Mamy też zwierzęta w różnych płatnych hotelach, ludzie zrzucają się, robimy zbiórki internetowe i opłacamy tym zwierzętom pobyt w hotelach. Zależy nam na tym, żeby nie trafiły do schroniska, bo po prostu łatwiej takiego psiaka socjalizować, jeśli przebywa wśród ludzi, w domowym otoczeniu.

– Są teraz jakieś pieski do adopcji?

– Tak. Mam teraz trzy, już duże, szczeniaki, półroczne szczeniaki – suczki, które będą średniej wielkości pieskami. Bardzo sympatyczne i przyjazne. Mamy starszego pieska Freda, który od dłuższego czasu szuka domu, jednak ludzie niechętnie adoptują starsze pieski. Jest bardzo miły, wychowany, nauczony czystości. Mamy suczkę Sonę w Toruniu, jest troszeczkę wycofana, ale bardzo sympatyczna i szuka domu. Mamy też koty, które są u naszej zaprzyjaźnionej Oli w Kocińcu w Toruniu. Na stronie Kocińca na Facebooku można zna-

leżć dużo kotów do adopcji, szukających domu.

– Gdzie te pieski można zobaczyć?

– Na naszej stronie fejsbukowej, pod nazwą Fundacja Inter Pares. Mamy też stronę Adopsiaki Fundacji Inter Pares i tam są wszystkie nasze pieski. Są ich zdjęcia w albumach do obejrzenia. Teraz czekają na otwarcie naszego przedsiębiorstwa ekonomii społecznej. Prowadziliśmy warsztaty, półkolonie w formie warsztatów dla dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej w Golubiu-Dobrzyniu. Przez cały sierpień dzieci przebywały u nas w pracowni na rynku golubskim, organizowaliśmy różne wyjazdy, spotkania, gry. Były to warsztaty o profilu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Przyjeżdżał do nas pan psycholog z Torunia, który prowadził warsztaty z dziećmi. Przywiózł raz narkogogle i alko gogle, dzieci robiły po rynku golubskim slalom i w zasadzie zakończyło się to sukcesem. Robiliśmy też ponadto własnie zajęcia z naszymi psiami. Przyjeżdżały na nie nasze psy, bezdomniaki, które z dziećmi odbywały różne gry i zabawy w pracowni. Dzieciom bardzo się podobały zajęcia ze zwierzętami. Raz też Ola z Kocińca przyjechała z kotami.

– Planujecie też kursy komputerowe.

– Tak, kursy będą odbywały się na razie raz w tygodniu, w weekendy. Będą przeznaczone dla starszych dzieci i dorosłych, w zasadzie dla wszystkich, gdyż seniorów też zapraszamy. Każda grupa wiekowa powyżej dwunastego roku życia. Będą to kursy trzymiesięczne, które będą uczyć podstaw pracy na profesjonalnych programach graficznych. Po ukończeniu trzech takich trzymiesięcznych kursów myślę, że osoba która je przejdzie będzie na tyle doświadczona, że będzie w stanie wykonać podstawowe prace jako grafik komputerowy.

– Kto będzie prowadził te

zajęcia?

– Na razie ja będę prowadzić zajęcia, a z czasem mam nadzieję, że ludzie których zatrudnimy przejmą te obowiązki ode mnie, gdy doszkołą się w ramach projektu, w którym uczestniczymy. Będą mieli szkolenie, które podniesie ich poziom kwalifikacji.

– To znaczy, że masz doświadczenie w tej branży.

– Tak, od lat prowadzę działalność reklamową w Warszawie. Mam swoją firmę, która działa dość dobrze i mam duże doświadczenie w tej branży.

– Więc to będą zajęcia prowadzone w oparciu o to doświadczenie?

– Tak.

– Czyli jego celem będzie przygotowanie do...

– Do pracy grafika.

– Do tworzenia reklam?

– Nie tylko reklam. Do wszelkiego rodzaju projektów graficznych komputerowych: plakatów, zaproszeń, własnych kreacji artystycznych komputerowych. Ktoś może się w tym realizować, w komputerze jako medium artystycznym... niekoniecznie musi to być płótno czy papier.

– A na jakim oprogramowaniu prowadzone będą szkolenia?

– To będzie pakiet Adobe, najczęściej używany. Dzięki dotacji którą otrzymaliśmy z TŁO-K-u mamy dofinansowanie na stworzenie trzech miejsc pracy, możemy zakupić sprzęt i programy odpowiedniej jakości, żeby kursy były na najwyższym poziomie profesjonalnym. Dodatkowo będziemy organizować kurs rysunku i malarstwa sztalugowego dla małej grupy pięcioosobowej. Możliwe, że te grupy będą dwie jeśli będzie większe zainteresowanie. To będzie podstawowy kurs tradycyjnego rysunku i malarstwa.

– Kto poprowadzi ten kurs?

– Były wykładowca Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, który ma duże doświadczenie w tej dziedzinie, na przemian z naszymi pracownikami.

– Gdzie Fundacja Inter Pares prowadzi swoją działalność?

IS: Nasza siedziba znajduje się w Rodzonym pod Golubiem-Dobrzyniem, ale wynajmujemy też lokal na rynku starówki golubskiej. To jest ulica Rynek 15 i każdego zainteresowanego współpracą zapraszamy pod ten adres.

Rozmawiał:

Tomasz Kurjata

fot. Fundacja Inter Pares

Tego wywiadu możesz posłuchać w wersji audio pod adresem:

<https://soundcloud.com/wydawnictwo-promocji-regionu/rozmowa-z-iwona-sawicka-prezesem-fundacji-inter-pares>

lub skanując kod QR:

Wąbrzeźno

Wystawa „Inka 1928–1946”

Do 25 września w Wąbrzeskim Domu Kultury można oglądać wystawę Instytutu Pamięci Narodowej pt. „Niezlomna, wyklęta, przywrócona pamięci. Danuta Siedzikówna „Inka 1928–1946”.

Ekspozycja została przygotowana w 70. rocznicę zamordowania przez komunistycznych oprawców w murach Więzienia Karno-Słedczego w Gdańsku

niezlomnej sanitariuszki 5. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej Danuty Siedzikówny „Inki”. Plansze przybliżają życiorys legendarnej sanitariuszki, któ-

rej losy splotły się z tragiczną historią Polski okresu II wojny światowej.

– Patriotyczne korzenie i tradycyjne wychowanie oraz

hekatomba wojny, która zabrała oboje rodziców, ukształtowały charakter „Inki”, która nie zawahała się poświęcić życia walce o Polskę „czystą jak łąka”. Wierna ideałom i niezłomna do samego końca, potrafiła zachować się „jak trzeba”, mimo że w momencie śmierci nie miała ukończonych 18 lat – akcentują autorzy wystawy.

Narracja prezentacji nie kończy się na dniu zamordowania bohaterki, ale pokazuje postrzeganie postaci „Inki”

po jej śmierci. „Wyklęta” przez komunistów, miała być zapomniana na zawsze, lecz po roku 1989 rozpoczął się powolny proces przywracania jej dobrego imienia. Obecnie stała się ikoną młodego pokolenia, a dzięki projektowi Instytutu Pamięci Narodowej „Poszukiwania nieznanego miejsca pochówku ofiar terroru komunistycznego 1944–1956” szczątki „Inki” w 2014 r. zostały odnalezione na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku.

(krzan)

Ku pamięci Morańskiego

WĘDKARSTWO ➤ 15 września w Wąbrzeźnie odbył się III Wędkarski Memoriał poświęcony zmarłemu Zygfrydowi Morańskiemu, wiceprezesowi koła PZW „Wędkarz”

Zawody wędkarskie, zorganizowane przez koło PZW „Wędkarz”, rozpoczęły się już o świcie. 28 członków koła łowiło ryby takie jak okonie, płocie, leszcze oraz krąpie na wąbrzeskim jeziorze Frydek oraz Jeziorze Zamkowym, dwiema dowolnymi metodami: metodą spinningową lub spławikową. Zawody o charakterze towarzyskim udowodniły, że wędkarstwo to sport, który

pasjonuje mężczyzn w każdym wieku. Najmłodszym uczestnikiem spotkania był czternastoletni Tomasz Cyrklaf. Najstarszy zawodnik – Eugeniusz Fiałkowski, miał 80 lat.

Puchar III Wędkarskiego Memoriału im. Zygfryda Morańskiego zdobył Adam Wiśniewski, który złowił 1365 gramów ryb. Drugie miejsce zajął Leszek Jurkiewicz. Tuż za nim był Kacper Wilamow-

ski. Zwycięzców zawodów wytypowała specjalnie utworzona komisja, której przewodniczył Zbigniew Pawlicki, prezes koła PZW „Wędkarz”. Sędzią głównym był Jarosław Brachowski, wiceprezes koła. W komisji znaleźli się również przedstawiciele władz koła: Waldemar Dzielski, Piotr Dybka, Wiesław Trendewicz, Wiesław Wollenberg oraz Franciszek Stempski.

Puchar oraz nagrody rzeczowe ufundowało nie tylko koło PZW „Wędkarz”, ale także Leszek Dembek, dyrektor Wąbrzeskich Zakładów Graficznych, zaprzyjaźniony ze zmarłym Zygfrydem Morańskim. W trakcie nagradzania najlepszych wędkarzy obecna była również Anna Morańska, córka patrona.

Organizatorzy memoriału uczcili pamięć kolegi Morańskie-

go, który przez ponad 30 lat był prezesem koła PZW „Wędkarz” przy Wąbrzeskich Zakładach Graficznych, a od 2012 roku – wiceprezesem koła. Przed wąbrzeskimi wędkarzami kolejne wyzwanie – już 6 października członkowie koła PZW „Wędkarz” powalczą o puchar starosty.

Tekst i fot.
Aleksandra Góralska

Piłka nożna

Wygrali z faworytem

W weekend kibice Unii Wąbrzeźno odetchnęli z ulgą. Beniaminek, po czterech porażkach z rzędu, wygrał ze Sportisem Łochowo 1:0.

Szkoleniowiec Unii Robert Kościelak miał przed meczem solidny ból głowy, bo nie mógł skorzystać z ważnych piłkarzy – Marcina Gołębia i Filipa Ciechackiego. Zawodnicy nie wrócili jeszcze do pełni zdrowia po niedawnym meczu z Victorią Lisewo.

Mecz ze Sportisem rozpoczął się dla naszych znakomicie. Już w 9. minucie Paweł Mazurowski wykorzystał nieuwagę rywali i szybko wznosił rzut wolny. Futbolówka trafiła na skrzydło, do Tomasza Liszaja. Napastnik popisał się precyzyjnym dośrodkowaniem, które na gola zamienił Szymon Marszałek.

Po zdobyciu bramki nasi się nie

cofnęli i próbowali zadać drugi cios. W 21. minucie na 2:0 mógł podwyższyć Bartosz Brzozowski, ale nie zdecydował się na strzał i obrońcy goście ostatecznie odebrali piłkę. Kilka minut później strzał z dystansu oddał Paweł Mazurowski, ale doskonałą interwencją popisał się golkeeper gospodarzy. Sportis próbował odpowiedzieć w 45. minucie, jednak nasz bramkarz Wojciech Leis stanął na wysokości zadania.

Po zmianie stron Unia zdecydowała się na grę z kontry, skupiając się przede wszystkim na zabezpieczeniu dostępu do własnej bramki. Sportis był zupełnie bezradny. Miał przewagę w posiadaniu

piłki, ale nie mógł znaleźć sposobu na szczelną obronę Unitów.

Podopieczni Roberta Kościelaka utrzymali korzystny wynik do końcowego gwizdka i w końcu mogli cieszyć się z trzech punktów. W najbliższy weekend Unia Wąbrzeźno zmierzy się z Zawiszą Bydgoszcz. Miejmy nadzieję, że nasz zespół złapie wiatr w żagle.

(ToB)

fot. archiwum

SPORTIS ŁOCHOWO VS. UNIA WĄBRZEŻNO		
0	(0:1)	1
Gole		
S. Marszałek 9'		
Skład		

W. Leis – D. Hancyk, R. Drapiewski, B. Literski, Dar. Kalinowski (67' żk) – S. Marszałek (90+ Daw. Kalinowski), J. Godlewski, P. Mazurowski, T. Niemyt (74' żk) – B. Brzozowski (78' K. Kamycki), T. Liszaj (80' żk)

